

TĒVJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

JANVĀRIS
NR. 1
2017
€ 0,85

TĒVIJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

Militārais
žurnāls
ir lejupielādējams

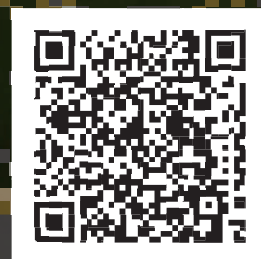

Download on the
App Store

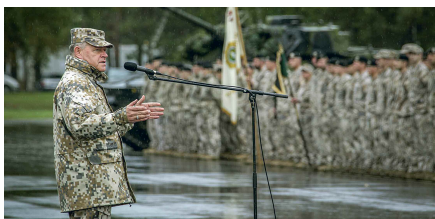
ANDROID APP ON

Google play

LATVIJAS ZIŅAS 2

NOTICĒT SEV UN SAVAI 4 VALSTIJ

«JĀUZLABO APMĀCĪBA, 7 IEKĻAUJOT SABIEDROTO SPĒKUS»

NATO STRATĒGISKĀ 8 KONCEPCIJA PAR KOLEKTĪVO AIZSARDZĪBU TIEK ĪSTENOTA

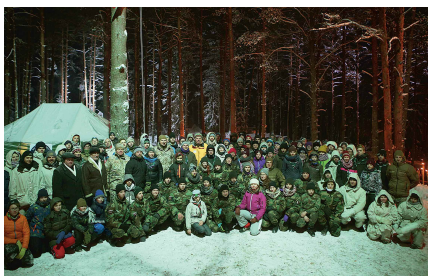
LATVIJAS KONTINGENTS 10 NOSLĒDZ DEŽŪRU ES KAUVAS GRUPĀ

REKRUTĒŠANA — 12 IZAICINĀJUMI UN SADARBĪBA

PAR GATAVĪBU 14 AIZSTĀVĒT LATVIJU

NAUKŠĒNOS 16 JAUNSARGI VIENO UN DOD CERĪBU

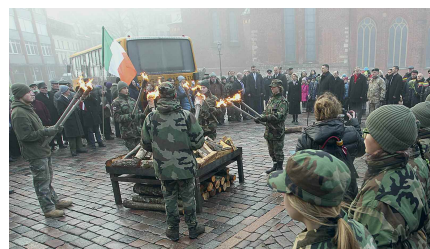

ZIEMASSVĒTKU KAUVAS 18 MŪSDIENU SKATĪJUMĀ

VALSTS AIZSARDZĪBAS 21 NOZARES VADĪBA PATEICAS ZEMESSARDZES ATBALSTĪTĀJIEM

ZEMESSARDZE 23 IR VAJADZĪGA KATRĀ LATVIJAS REĢIONĀ

JAUNSARDZE — 26 PIEREDZE, KAS MAINA DZĪVI UZ LABU

LHASA 29 OTRAIS TIBETAS CEĻOJUMS

SPORTA ZIŅAS 32

ĀRZEMJU ZIŅAS 34

AIZSARGĀTA, DROŠA 36 UN STABILA EIROPA — ASV UN VISAS ZIEMEĻ- ATLANTIJAS LĪGUMA ORGANIZĀCIJAS PRIORITĀTE

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Jaunsardzes un informācijas centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — 67335391
Žurnālists **Taivo Trams** — 67335391
Žurnāliste **Džoanna Eglīte** — 67335391

Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399
Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Fotogrāfs **Gatis Indrēvics** — 67335391
Fotogrāfs **Ēriks Kukutis** — 67335391
Makets **Aigars Nesters** — 67335391

Red. pārstāvis ASV **I. Zuševics**.
7214 Elberton Avenue, Greendale,
WI 53129 USA.
Tālrunis: 4144213934
e-pasts: ivarsvz@yahoo.com

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsūnīd.

Pagājušā gada nogalē NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube apmeklēja Zemessardzes 3. brigādi, lai iepazītos ar brigādes štābam un bataljoniem valsts aizsardzības operatīvajos plānos uzdotajiem uzdevumiem un pārliecinātos par gatavību tos pildīt, kā arī pārrunātu citus ar aizsardzības plāniem saistītos jautājumus.

«Bruņotajiem spēkiem nav brīvdienu, raugoties no kaujas gatavības viedokļa,» uzsvēra ģenerālleitnants R. Graube. «Šī vizīte ir iespēja ar taktiskā līmeņa vienību komandieriem — valsts aizsardzības operatīvā plāna izpildītājiem — pārrunāt aktuālos ar aizsardzības plāniem saistītos jautājumus un pārliecināties par gatavību pildīt plānos noteiktos uzdevumus. Turklāt šī ir pēdējā pārbaude vienībās, kurā dodos pirms Nacionālo bruņoto spēku komandiera amata atstāšanas.»

Lai aktualizētu Zemessardzes nozīmi valsts aizsardzības sistēmā un turpinātu tās struktūras attīstību, no 2016. gada 1. oktobra Zemessardzes novadi tika pārstrukturēti par Zemessardzes brigādēm.

Strukturālās izmaiņas bija nepieciešamas, lai Zemessardzi maksimāli integrētu NBS sastāvā un tā varētu iesaistīties Valsts aizsardzības operatīvā plāna uzdevumu izpildē atbilstoši NATO strukturālajam dalījumam. Tāpat nākotnē tiks turpināta Zemessardzes struktūru pilnveide, vēl vairāk palielinot tās operacionalitāti.

Veicot restrukturizāciju, Zemessardzes 2. brigāde ir izveidota uz 3. Zemessardzes novada bāzes, Zemessardzes 3. brigāde uz 2. Zemessardzes novada bāzes, bet Zemessardzes 4. brigāde uz 1. Zemessardzes novada bāzes.

Savukārt no šā gada 1. janvāra Zemessardzes restrukturizācijas ietvaros tiks izveidots Zemessardzes 31. kājnieku bataljons uz 31. aizsardzības no masveida iznīcināšanas ieročiem bataljona bāzes ar bataljona štābu Alūksnē.

Zemessardzes vienības to ģeogrāfiskā izvietojuma un spēju specifikas dēļ ir būtiskas konvencionāla un hibrīdkara draudu novēršanai un neitralizēšanai. Lai celtu Zemessardzes kaujas gatavību, tuvākajos gados paredzēts ieguldīt līdz 70 miljonu eiro finansējumu ekipējuma, personāla un infrastruktūras vajadzībām.

Zemessardzes organizācijas pamatā ir vienības princips, un to realizē Zemessardzes komandieris, kas ir pakļauts NBS komandierim.

6. janvārī Rīgas Brāļu kapos notika Pirmā pasaules kara Ziemassvētku kauju 100. gadadienas atceres pasākums, kurā piedalījās NBS Apvienotā štāba priekšnieka vietnieks atbalsta jautājumos brigādes ģenerālis Ivo Mogiļņijs, regulāro spēku vienību un Zemessardzes vienību komandieri, karavīri un jaunsargi.

Godinot Ziemassvētku kaujās kritušo latviešu strēlnieku piemiņu, pasākuma dalībnieki devās sveču gājienā un iedegtas sveces nolika pie Mātes Latvijas tēla un kritušo strēlnieku atdusas vietām.

7. janvārī Ziemassvētku kauju 100. gadadienai veltītajos atceres pasākumos piedalījās aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. Babītes novada Antiņu kapsētā notika Ziemassvētku kaujās kritušo strēlnieku piemiņas brīdis.

Ziemassvētku kauju muzejā Jelgavas novada Valgundes pagasta «Mangaļos» norisinājās jauna brīvības ekspozīcijas elementa — betona uguns punkta atklāšana un Pirmā pasaules kara kaujas rekonstrukcija. «Mangaļos» svinīgo solījumu deva 60 topošie jaunsargi, kuri pēc tam kopā ar aizsardzības ministru, bruņoto spēku komandieri, zemessargiem, skautiem un gaidām mēroja septiņus kilometrus, dodoties lāpu gājienā uz Ložmetējkalnu. Noslēgumā aizsardzības nozares vadība piedalījās Ziemassvētku kauju atmiņu uguns kuru pasākumā Ložmetējkalnā.

10. janvārī NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube devās darba vizītē uz Vini, lai ar augstākajām Austrijas aizsardzības nozares amatpersonām pārrunātu divpusējās sadarbības, kā arī starptautiskās drošības un sadarbības aktualitātes.

Vizītes laikā Latvijas bruņoto spēku komandieris iepazīs ar Austrijas bruņoto spēku rīcībā esošo bruņojumu, tehniku un materiāltehniskajiem līdzekļiem, pārrunājot turpmākās sadarbības iespējas. Vizītes laikā pārrunāta arī Austrijas bruņoto spēku pieredze migrācijas jautājumos, iesaistot bruņotos spēkus bēgļu krīzes risināšanā, kā arī Austrijas prezidentūra Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā.

Līdz šim Latvijas un Austrijas aizsardzības nozares sadarbība balstījusies galvenokārt uz politisko dialogu un savstarpējām vizītēm. Austrijas puse sadarbību aizsardzības jomā prioritāri veido daudzpusējo organizāciju ietvaros.

11. janvārī Rekrutēšanas un atlases centrā 20 jaunie karavīri, kuri sek-mīgi pabeidza atlasi, sāka dienestu bruņotajos spēkos, vispirms apgūstot kareivja pamata iemaņas Kājnieku skolā Alūksnē.

Šis būs pirmais no šogad plānotajiem 13 kareivja pamatapmācības kursiem, kurā jaunie karavīri apgūst pamats darbības ar ieročiem, taktikā, darbā ar karti un kompasu, kā arī pirmās palīdzības sniegšanu, lauka kaujas iemaņas un vairākus citus militārās apmācības priekšmetus.

Šogad bruņotie spēki profesionālajā dienestā pieņems 700 karavīrus: 120 no viņiem sāks studijas Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, lai kļūtu par savas valsts armijas virsniekiem; 345 karavīri dienēs Sauszemes spēku kājnieku brigādē, 35 — Gaisa spēku aviācijas bāzē, 30 — Speciālo uzdevumu vienībā, bet pa 20 karavīriem Štāba bataljonā, Jūras spēku flotiles vienībās un Zemessardzē. Šogad plānots rekrutēt arī 110 speciālistus un karavīrus dienestam specializētajās vienībās.

2016. gada 16. jūnijā Saeimā apstiprinātajā Valsts aizsardzības koncepcijā noteikts, ka bruņotie spēki miera laikā uztur 17 500 militāri sagatavotus karavīrus, to skaitā 6500 profesionālā dienesta karavīrus, 8000 zemessargus un 3000 rezerves karavīrus.

11. janvārī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un NBS Apvienotā štāba priekšnieks ģenerālmajors Leonīds Kalniņš tikās ar karavīriem, kuri jau tuvākajā laikā dosies pildīt dienesta pienākumus ANO vadītajā visaptverošajā stabilizācijas operācijā *MINUSMA* Mali.

Jau tradicionāli svinīgajā pavadīšanas ceremonijā karavīri no aizsardzības nozares vadības saņēma ceļamaizi — Latvijas karogu un rudzu maizes klaipu.

«Ceru, ka jums visu izdosies realizēt, iegūstot to pieredzi, kas ir svarīga mūsu bruņoto spēku attīstībā. Mums priekšā ir daudz izaicinājumu. Pieredze un pozitīvās atsauksmes no sabiedrotajiem apliecina, ka starptautiskajās operācijās esam uzstādījuši augstu latiņu,» uzsvēra aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis.

Ģenerālmajors L. Kalniņš karavīriem vēlēja efektīvi veikt uzdevumu un godam pārstāvēt Latviju: «ANO vadītā stabilizācijas operācija Mali ir ļoti svarīga Latvijai. Tāpēc novēlu pēc iespējas efektīvāk izpildīt uzdevumus. Atcerieties, ka jūs Mali reprezentējat ne tikai Nacionālos bruņotos spēkus, bet Latviju. Lai mūsu Latvijas karogs plīvo daudz, un lai Latvijas vārds izskan ar cildinājumu.»

Latvijas karavīri Vācijas kontingenta sastāvā nodrošina ANO vadītās operācijas operacionālo darbību, kuras centrālā loma ir situācijas stabilizēšana Mali. Līdz ar atbalstu šai operācijai tiek stiprinātas ANO pozīcijas Mali un reģionā kopumā, lai nodrošinātu mieru, īstenotu samierināšanas procesu, aizsargātu civiliedzīvotājus un veicinātu cilvēktiesību ievērošanu, kā arī novērstu krīzes eskalāciju kaimiņu valstīs.

Šobrīd Latvija piedalās pretterorisma operācijā «*Inherent Resolve*» Irākā, NATO apmācības operācijā «*Resolute Support*» Afganistānā, Eiropas Savienības pretpirātisma operācijā «*Atalanta*», Eiropas Savienības Apmācības misijā Mali un ES Jūras spēku Vidusjūras reģionā «*EU NAVFOR Med*» militārajā operācijā «*Sophia*», kas vērstā pret cilvēku kontrabandas un tirdzniecības tiklu.

19. janvārī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis apmeklēja Nacionālo bruņoto spēku orķestri un tikās ar tā priekšnieku un galveno diriģentu pulkvežleitnantu Daini Vuškānu, lai pārrunātu orķestra darbības aktualitātes.

Nacionālo bruņoto spēku orķestris nodrošina muzikālo noformējumu augsti stāvošu ārvalstu amatpersonu valsts vizītēs, vēstnieku akreditācijas ceremonijās Rīgas pili, ārvalstu karakuģu sagaidīšanas un pavadīšanas ceremonijās, Nacionālo bruņoto spēku ceremonijās, kā arī sniedz koncertus Latvijā un ārvalstīs.

Nacionālo bruņoto spēku orķestris ir Štāba bataljona apakšvienība, un tā sastāvā darbojas pūtēju orķestris Rīgā, bigbends Liepājā, kā arī vairāki kameransambļi — klarnešu kvartets «*Quattro Differente*», metālpušamo instrumentu kvintets, tubu kvartets u.c. Orķestris tika izveidots 1991. gada decembrī ar toreizējā aizsardzības ministra Tālava Jundža un kultūras ministra Raimonda Paula gādību.

Pēc AM Preses nodaļas relizēm apkopojusi **Zigrida Krauze**

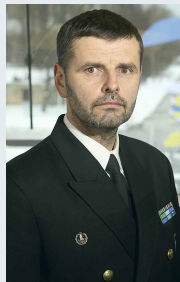
Foto — Gatis Dieziņš un Modris Vēbersts.

Latvija — *BALTRON* vadošā valsts

Latvijas Jūras spēku flotile šā gada 5. janvārī pārņēma Baltijas valstu jūras eskadras (*BALTRON*) vadību.

Rīgā uz Jūras spēku flotiles kuģa A-90 «Varonis» notika Baltijas valstu jūras eskadras komandiera maiņas ceremonija, kurā piedalījās Lietuvas Jūras spēku komandieris jūras kapteinis Aruns Mockus un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku flotiles komandieris flotiles admirālis Ingus Vizulis.

Klātesot flotiles personālsastāvam, līdzšinējo eskadras komandieri Lietuvas Jūras spēku komandleितnantu Tadu Jablonski nomainīja Latvijas Jūras spēku flotiles viens no pieredzes bagātākajiem virsniekiem kapteinleितnants Kaspars Miežitis.

«Apzinot, ka priekšā ir ļoti saspringts laika posms ne tikai man un *BALTRON* štābam, bet visai Jūras spēku flotilei,» atzīst Kaspars Miežitis, kas ar *BALTRON* projektu pēc lielākiem un mazākiem starplaikiem ir saistīts kopš tā dibināšanas dienas. «Pirmo reizi Latvijas puse nodrošinās štāba platformas gan *BALTRON*, gan NATO 1. pastāvīgajā jūras pretminu grupā (*SNMCMG1*), kā arī vadošos virsniekus abos štābos. Kuģis A-90 «Varonis» ir *BALTRON* štāba platforma, savukārt štāba un apgādes kuģis A-53 «Virsaitis» šī gada otrajā pusē būs štāba kuģis *SNMCMG1*.

BALTRON sastāvā esošajām vienībām ir noteikta operacionālā gatavība — sešas stundas. Šajā laika sprīdī vienības un štābs ir gatavi izvērsties savā atbildības rajonā un sākt pildīt konkrētus uzdevumus.

BALTRON pirmsākumos tā štābā tika integrēti virsnieki no NATO valstīm ar uzdevumu palīdzēt mums uzsākt darbu pēc NATO standartiem un procedūrām. Šobrīd esam sasnieguši tādu līmeni, ka NATO virsnieki tiek integrēti *BALTRON* štābā un darbojas mūsu vadībā. Īsā laika sprīdī ir paveikts liels darbs, ko augstu novērtē mūsu sabiedrotie no NATO valstīm un arī Zviedrijas un Somijas jūras spēku vadība, kas jau vairākus gadus deleģē savus virsniekus *BALTRON* štābam uz NATO organizēto mācību laiku.»

Līdzšinējais *BALTRON* komandieris komandleितnants Tads Jablonskis atzīst, ka aizvadītais gads bijis izaicinājumu pilns. «Mums bija jāveic dubults darbs — vienlaikus pildījām uzdevumus pamatdarbā un papildus nodrošinājām uzdevumu izpildi *BALTRON* sastāvā. Lai gan 2016. gadā bija daudz mācību, rezultāti bija lieliski.»

2016. gadā kuģi un personāls *BALTRON* sastāvā piedalījās septiņās starptautiskajās mācībās.

«2018. gadā apritēs 20 gadi kopš šī projekta sākuma, un esmu lepns, ka Lietuva būs vadošā valsts *BALTRON* jubilejas gadā,» norāda komandleितnants T. Jablonskis.

Latvijas, Igaunijas un Lietuvas minū kuģu eskadra tika izveidota 1998. gada augustā, lai nodrošinātu pastāvīgas ātrās reaģēšanas spējas jūrā miera un krīzes laikā. Par tās pirmo komandieri kļuva Latvijas jūras kapteinis Ilmārs Lešinskis.

Baltijas valstis *BALTRON* sastāvā kuģus deleģē rotācijas kārtībā uz 6 līdz 12 mēnešiem, veidojot vienību ar diviem minukuģiem un štāba un apgādes kuģi.

Eskadras kuģi piedalās jūras atmiņēšanas operācijās un militārajās mācībās Baltijas valstu teritoriālo ūdeņu un ekonomiskās drošības stiprināšanā, kā arī meklēšanas un glābšanas darbos.

Viens no galvenajiem šī Baltijas valstu sadarbības projekta mērķiem ir paaugstināt kuģu personāla profesionalitāti, piedaloties ikgadējās minū meklēšanas mācībās un operācijās, tostarp NATO pretminu vienības realizētajās operācijās. Turklāt šāda sadarbība veicina Baltijas valstu jūras spēku savstarpējo savietojamību.

Šogad *BALTRON* kuģi piedalīsies septiņās mācībās Baltijas jūrā. To laikā katru gadu Baltijas jūrā neitralizē desmitiem minū, torpēdu un citu sprādzienbīstamu objektu.

Sagatavojusi **virsseržante Diāna Selecka**, izmantota JSF KAD preses relize.

Foto — Gatis Dieziņš.

Noticēt sev un savai valstij

Līga Lakuča

Foto — Gatis Dieziņš.

Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube šā gada janvāra beigās beidz pildīt savus amata pienākumus. Jaunais Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālmajors Leonīds Kalniņš stājas pie amata pienākumu pildīšanas 2017. gada 27. janvārī.

«Tēvijas Sargs» ģenerālleitnantu Raimonu Graubi aicināja uz sarunu pirms amata termiņa beigām, lai pārrunātu paveikto 25 gadu laikā aizsardzības nozarē.

— **Atskatoties uz aizvadīto dienesta laiku, tas nav bijis gads vai divi, bet vesels dzīves posms, kurā jūs esat izgājis cauri visam — līdz komandiera amatam —, kas iespiedies atmiņā kā būtiskākais, fundamentālākais mūsu bruņoto spēku izaugsmē?**

— Šis ir ļoti ietilpīgs jautājums. Pa šiem gadiem daudz kas ir mainījies drošības situācijā pie mums un pasaulē, arī drošības spējā. Kaut vai izpratnē, ka valsts ir jāsargā. Mēs esam gājuši cauri visam. 1990.—1991. gada sākumā bija interesants savienojums taktikas izpratnē, kopā bija dažādi cilvēki ar minimālu militāru pieredzi un iemaņām.

Pie tiem pieskaitu arī sevi. Tur bija gan militāra pieredze padomju armijā, gan studentu laika pieredze apmācībā, bet bija arī profesionāli. Neskatoties uz to, kā gāja sākumā, svarīgākais, ka šīs grupas apvienojās. Mēs kā valsts spējam apvienot pilsoņu grupas: profesionālos un brīvprātīgos, precīzāk — pilsoņus, kuri mainīja profesiju un dzīvi, lai sargātu savu valsti. Visi kopā mēs esam izveidojuši profesionālu virsnieku un instruktoru korpusu. Pirmie akadēmijas beidzēji ir pulkveži un ģenerāļi, piemēram, ģenerālis Andis Dilāns. Ir izaugusi virsnieku un instruktoru paaudze, arī ar starptautisko operāciju pieredzi. Par to man ir patīess prieks.

Otrs gandarījums ir par to, ka spējam, arī par sevi es tā teiktu, kopš esmu komandieris, strādāt pie tā, lai veidotu vienotās valsts aizsardzības izpratni, nevis mēģināt pretnostatīt spēku veidus. Agrāk šaubījāmies, kas var

sanākt, apvienojot abus spēkus. Taču tas izdevās, mēs esam apvienojot izveidojuši sistēmu. Mana pārlicība un šobrīd arī fakti liecina, ka tas iespējams, tikai apvienojot profesionāļus — Sauszemes spēkus un Zemessardzi, īpaši apstākļos, kad Zemessardze ir vienīgais veids, kā piesaistīt sabiedrību. Spēks ir vienotībā un kopīgajā, ar to saprotam kopīgu valsts aizsardzību.

Trešais, mūsu atbildība, izpratne un spēja palīdzēt kolektīvajā aizsardzībā, vienalga, kur tas būtu — NATO, Eiropas Savienībā vai koalīcijas operācijās. Esam sevi apliecinājuši kā labus karavīrus, kā uzticīgus partnerus politiski gan pie mums, gan ārpus valsts teritorijas. Karavīri ir tie, kas pilda sarežģītus lēmumus.

— **Kādus sarežģītus lēmumus jums ir nācies pieņemt?**

— Būtiskākais ir 2012. gadā pieņemtais ilgtermiņa attīstības plāns. Es ar to lepojos. Mainoties politiskajai situācijai sakarā ar notikumiem Ukrainā, pieņemtais attīstības plāns mums nebija jāmaina, mēs varējām to īstenot ar nelielām korekcijām. Tas apliecināja savu dzīvotspēju un kvalitāti, attaisnoja tur ieguldīto lielo darbu. Nezinu otru tādu nozari, kam būtu bijis kvalitatīvāks attīstības plāns. Pirms daudziem gadiem, kad neliela grupiņa sākām strādāt, bija skeptiķi, kas apšaubīja šāda plāna izstrādi, uzskatīja, ka nav vērts tērēt tik daudz līdzekļu detalizētai izstrādei. Valsts neplānoja piešķirt līdzekļus šī plāna izstrādei. Izstrāde ilga divus gadus. Tagad redzam, ka lielais darbs ir attaisnojies.

Mainījusies ir arī sabiedrības attieksme pret bruņotajiem spēkiem. Protams, ir noliedzēji un skeptiķi, pacifisti savā būtībā, interneta trolli, kas turpina paust negatīvo viedokli, tomēr ir mainījusies attieksme kopumā. Daudzi, kas bija neitrāli vai vienkārši neinteresējās par bruņotajiem spēkiem, ir mainījuši attieksmi, ir pozitīvi noskaņoti, pretimnākoši un palīdz.

— Tas redzams arī attieksmē pret Zemessardzi.

— Brīvprātīgie, kuri stājas zemessargos, pārstāv dažādus sabiedrības slāņus. To skaitā ir arī ekonomiski nostiprinājušies uzņēmēji, kas atrod laiku un iesaistās Zemessardzē. Piemēram, vairākos bataljonus iesaistās studējošā jaunatne, korporāciju pārstāvji. Sabiedrība ir mobilizējusies un sapratusi savu tiešo atbildību par valsts drošību, sapratusi, ka tas nav tikai profesionālo karavīru uzdevums. Aizsardzības ideja attīstās, un ieskicējas totālās aizsardzības principi. Mēs patlaban tos nerealizējam, bet tie ieskicējas. Totālās aizsardzības sistēmā svarīgākā ir sabiedrības vēlme aizsargāt valsti. To var uzdot ar likumu vai lēmumu, bet vissvarīgākā ir sabiedrības attieksme.

Ilustrācijai pastāstīšu pavisam nesenu gadījumu. Mācībās ārpus poligona nedaudz tika sabojāts privātais īpašums — grants ceļš. Bijām gatavi maksāt, sabojāto ceļu atjaunot, tāpēc meklējām ceļa remontam materiālu piegādātāju. Pieteicās uzņēmējs, kas to izdarīja bez maksas, atveda vajadzīgās kravas, sakot, ka tas ir viņa ieguldījums aizsardzībā. Piezvanīju un pateicos viņam — interesants cilvēks.

— Runājot par starptautiskajiem jautājumiem, vai izdarīts ir viss, lai šajā gadā Latvijā uzņemtu sabiedroto spēkus? Cik gatavi esam?

— Arī tagad, intervijas laikā, notiek saruna — precizējām darbus un apjomu. Tas ir liels — jāaptver gan infrastruktūra, gan cilvēki, gan bruņutehnika, gan štābi, gan drošības pasākumi. Darba vēl ir daudz. Visu apjomu var sagrupēt vairākos lielos blokos. Jautājums, vai izdarīsim visu laikā. Viens ir atvēlētās finanses, un tās ir vajadzīgajā apjomā. Jāsaprot arī, ka vienības, kuras ieradīsies, ir mūsu vienības. Jāsaprot, ka mēs nebūvējam kanādiešiem, itāļiem vai spāņiem. Tie 1000 karavīri, kas ierodas, ir mūsu karavīri, viņi ierodas, lai aizstāvētu Latviju. Mēs palielinām dienestu, mēs būvējam paši sev — tā uz šo jautājumu ir jāskatās. Mēs palielinām karavīru skaitu, nepasliktinot apstākļus mūsu karavīriem, un līdzekļi tam tiks piešķirti.

Otrs, runa ir par atsevišķām tehniskām lietām un izpildījumu — tās ir tehniskās lietas, kas atpaliek. Tas saistīts ar iepirkumiem, ar izpildi. Apņemšanās ir kopīga — gan valsts, gan valdības līmenī. Esam vienojušies par kopīgu izpildi.

Trešā komponente ir spēja realizēt. Esam kontaktā ar partneriem. Pavisam drīz 20 cilvēku delegācija atkal dosies uz Otavu, lai piedalītos konferencē, lai precizētu jautājumu par infrastruktūru. Kazarmas jau redzam — divas ir zem jumta. Ādaži ir viens liels būvlaukums. Process ir sācies un notiek.

— Kādu jūs redzat mūsdienu Latvijas karavīru, cik patriotisks viņš ir?

— Kas ir mainījies? Patriotisms karavīros ir tāds pats kā pagājušā gadsimta 90. gados pēc PSRS sabrukuma. Mainījies ir veids,

kā to izpauž. Piemēram, mana paaudze patriotismu uztver emocionālāk, balsta uz pagātnes liecību saglabāšanu un godināšanu, vērtībām, kas nāk no tēviem un vectēviem. Vispār patriotisms nevar pastāvēt bez pagātnes izzināšanas, un pie tā mēs strādājam. Arī tagad komandierim ir jāskaidro karavīriem, kāpēc ir jāpiedalās tajā vai citā pasākumā. Militārās izglītības sistēma ir sakārtota. Kādreiz nejaudāja, kas notiek, — bija jāpiedalās, un viss. Līdz ar to nebija emocionālās saiknes ar vietu, kur tas notika. Patriotisms ir arī atbildība. Bez emocionālās saiknes nav pārliecības, nav praktiskās daļas, atbildības, apziņas un pārliecības par sevi. Mūsu karavīrs ir pārliecināts.

Es atceros 90. gadu beigas, kad vajadzēja runāt ar ārzemju kolēģiem. Mēs bijām pieraduši pie padomju sistēmas, ja uzrunāja augstākstāvošs virsnieks, atbildējām sausi, kā nobijušies, it kā mēs būtu psiholoģiski ietekmēti. Atbildes bija strupas un aprautas, tajās neredzēja personību. Komandierim nez kāpēc vajadzēja būt dusmīgam.

Mani pārsteidza tikšanās ar ārvalstu virsniekiem. Vienalga, vai tie bija dāņi, norvēģi vai amerikāņi, — ar kādu brīvu, iekšēju pārliecību viņi izteicās. Saruna noritēja līdzvērtīgi starp vecākiem un jaunākiem virsniekiem. Jā, viņi bija pieklājīgi, ievēroja uzrunas formas, hierarhiju, bet veids, kā sarunājās, bija kā līdzīgs ar līdzīgu — ar pārliecību un profesionalitāti.

Es priecājos, ka mūsu karavīri tagad ir tādi paši — personības, kas spēj formulēt viedokli. Īpaši tie, kuriem ir pieredze kaujas darbībās.

◀ Sākums 4. un 5. lpp.

— **Vai ar tādu karavīru ir grūtāk strādāt?**

— Jā, mums ir gudrs karavīrs, gudrs kā jau personība. Viens no maniem uzstādījumiem arī bija tāds, jo caur to atraisās spēja pieņemt lēmumus. Mūsu karavīri ir rīcībāspējīgi un var pieņemt lēmumus. Vadība viņiem var uzticēt svarīgus uzdevumus.

— **Vai mierīgu sirdi atstājat šo amatu?**

vai pietiks laika, jo laiks ir mainīgs un situācijas ir mainīgas. Mums nav kvalitātes deficīta, mums ir laika deficīts.

— **Kas jums ir aizvadīto dienesta gadu lielākais pārdomu moments, lielākais pārdzīvojums? Interesantākais, ar ko nācies saskarties kā cilvēkam, kā komandierim?**

— Visnozīmīgākie mirkļi pirmajā ko-

rotu ar NATO un pašaizsardzības attīstības plāna izstrādi. Es to nosauktu par gandarījumu, lai gan tas nav gandarījums, ka tiek piešķirts vairāk naudas tāpēc, ka ir apdraudējums. Fakts pats par sevi nav labs, bet filozofiski tā ir apzināšanās, ka valsts ir jāaizstāv pašiem. Tas jā dara kopā ar citām institūcijām — robežsardzi, policiju. Sabiedrība konsolidējas valsts drošības mērķu labā, un tas ir nozīmīgi. Nepielāgojamies ārējiem draudiem, kaut arī domāju, ka situācija stabilizēsies un Krievijas Federācija turpmākajos gados mainīs attieksmi. Mums pašiem jāturpina lasīt visi panti, arī 3. pants, kas nosaka, ka katra NATO valsts pati rūpējas, pati veido aizsardzību, ne tikai 5. pants.

— **Vai šajā dzīves posmā jums bez ģimenes ir bijusi komanda, cilvēki, kas atbalstījuši, nozīmīgi cilvēki, kas iedvesmojuši?**

— Es nenoliedzu, ka tādi ir bijuši, taču man nav bijis tādu elku vai izteiktu autoritāšu. Vadības stils vienmēr bijis atvērts. Es nebaidos atzīt, ja kaut ko nezinu. Tas nav īsti, ja saka, ka visu zina. Es izmantoju vienmēr izdevību, ja ir iespēja komunicēt, konsultēties ar kolēģiem, tajā skaitā ārzemju. Mēs pārrunājam kā kolēģi jautājumus par attīstību, viņi ar mums par modernizāciju. Es runāju ar padotajiem mācībās. Piemēram, kāds zemesargs pat nezinaot ar savu teikto man palīdz veidot pareizo lēmumu kādā jautājumā, materializēt to pavēlē vai kādā citā plānā. Es teiktu, ka no katras situācijas es gūstu apstiprinājumu savam darbam, savai attīstībai.

— **Kāds ir jūsu novēlējums karavīriem un jaunajam Nacionālo bruņoto spēku komandierim?**

— Galvenais ir noticēt sev un savai valstij. Neļaujiet nekādā veidā ietekmēt savu pārliecību, ticību sev. Var būt kādas problēmas, situācijas, kad zināšanu nav pietiekami daudz, kad ir ekonomiskas grūtības. Tā tas ir bijis un būs — tā funkcionē sabiedrība, bet nedrīkst ļaut sevi ietekmēt, nedrīkst atstāt zemapziņā domu, ka neesam pelnījuši šo valsti. Mēs esam apliecinājuši, ka spējam noturēt savu valsti. Vēlu meklēt stiprumu sevī, būt pārliecinātiem par to, ka mēs kā valsts būsim stipri. **ES**

— Es domāju, ka jebkurš atbildīgs komandieris, kurš atstāj amatu, atzīs, ka viss nav izdarīts līdz galam. Tas ir normāli, ka darbi turpinās un turpinās labāk. Es atstāju amatu ar mierīgu sirdi, jo esmu pārliecināts, ka nākamā komandiera ģenerāļa Leonīda Kalniņa vadībā visi procesi turpināsies. Solim jābūt plātākam. Tā ir normāla attīstība, dialektika, ka dēli ir labāki par tēviem. Mani priecē virsnieku korpuss, kas ir izveidojies. Ja palasa viņu profesionālās biogrāfijas, redzam, ka tās ir tādas, kādas kādreiz lasījām ārzemju kolēģiem. Ir koledžu diplomu, ir starptautisko operāciju pieredze, tajā skaitā dienesta pieredze starptautiskajos štābos. Tie ir bataljonu, departamentu un pārvalžu priekšnieki. Viņu pieredze vieš mieru un pārliecību par uzdevumu izpildi. Nav jābaidās par kvalitāti, bet ir jābaidās,

mandiera termiņā bija uzņemšana NATO. Tas bija liels drošības solis, tas bija sapnis, kas piepildījās. To dienu es nekad neaizmirsīšu, un tās bija neapraķstāmas izjūtas, apzināties, ka sapņi piepildās. Tajā brīdī mēs nesapratām, ka ar to viss nebeidzas, bet tajā brīdī tas bija stratēģisks, eksistenciāls lēmums Latvijas valstij. Kļūda bija tā, ka aizmirsām būtiskāko darāmo, to, ka paš aizsardzība sākas ar pašiem, nevis NATO. Taču atcerēsimies, ka tas notika 13 gadus pēc neatkarības pasludināšanas. Bija daudz kas izdarīts.

Pašreizējo posmu kopumā arī rakstu-

Jā, mums ir gudrs karavīrs, gudrs kā jau personība. Viens no maniem uzstādījumiem arī bija tāds, jo caur to atraisās spēja pieņemt lēmumus.

Vācijas armijas atvaļinātais ģenerālis Hanss Lotārs Domrēze:

«Jāuzlabo apmācība, iekļaujot sabiedroto spēkus»

Līga Lakuča

Foto — Gatis Dieziņš.

Gada nogalē «Tēvijas Sarga» redakcija viesojās Baltijas aizsardzības koledžā (BALTDEFCOL) Igaunijā, Tartu, apmeklējot «Senior Leaders Course 2016». Vecākā instruktora mācību kursa ietvaros tikāmies ar kursa vecāko vieslektoru atvaļināto Vācijas armijas ģenerāli Hansu Lotāru Domrēzi un vieslektoru ekspertu atvaļināto Dānijas armijas ģenerāli Knudu Bartelsu. Sarunā — komentāri, ekspertu skatījumi un vēlējumi Baltijas valstīm.

— Kāds ir jūsu viedoklis, vērtējot Baltijas valstu drošības jautājumus NATO Varšavas un Velsas samītu pieņemto lēmumu kontekstā?

— Pēc Krievijas īstenotās nelikumīgās Krimas aneksijas un iesaistīšanās karadarbībā Austrumukrainā, NATO valstu un valdību vadītāji jau Velsas samītā nolēma uzlabot alianses aizsardzības spējas. Varšavā tika pieņemts lēmums, ka NATO ir jāizveido un šajā reģionā jāizvieto pastiprināta priekšējās līnijas karaspēka vienība. Manuprāt, tā ir lieliska iniciatīva, ka sabiedrotie no četrām valstīm apņemas izvietot bataljona lieluma kaujas vienības trīs Baltijas valstīs — Lietuvā, Latvijā un Igaunijā, kā arī Polijā. Uzskatu, ka tas ir nozīmīgs lēmums, kas skaidri parāda divas lietas, proti, NATO ir gatava aizstāvēt savus iedzīvotājus un sniegt savu ieguldījumu Baltijas valstu drošībā.

— Runājot par Baltijas valstu militāro sagatavotību, vai, jūsu prātā, mums būtu vēl krasāk jāpalielina aizsardzības budžets un NATO operācijām atvēlētie līdzekļi?

— Finanšu jautājums tiešām tika pārrunāts Varšavas samīta laikā, bet es vēlētos vēl atgriezties pie jautājuma par Baltijas valstīm. Tās ir trīs brīnišķīgas valstis. Tās ir atšķirīgas, neatkarīgas un lieliski mūsu sabiedrotie — ar vairāk nekā miljonu iedzīvotāju Igaunijā,

Atvaļinātais Vācijas armijas ģenerālis Hanss Lotārs Domrēze
(Hans-Lothar Domröse)

vairāk nekā diviem miljoniem Latvijā un vairāk nekā trīs miljoniem Lietuvā. Salīdzinot ar Poliju, Vāciju vai ASV, tās ir mazas valstis. Tāpēc mēs visi novērtējam, ka Baltijas valstis daudz dara savu aizsardzības spēju palielināšanā, taču, tikai kopā darbojoties, mēs varam garantēt to aizsardzību. Tieši tāpēc Velsas un Varšavas samītos pieņemtie lēmumi, manuprāt, ir pareizais virziens, un tas, ko mēs pašreiz darām, protams, ir jāturpina nākotnē. Mēs nedrīkstam apstāties, arī nākotnē ir jāparedz kopīgu mācību organizēšana. Baltijas aizsardzības koledžas Vecākā instruktora mācību kursā pašreiz mācās kāds brigādes ģenerālis no Latvijas, kurš ir atbildīgs par trīs brigāžu rezerves spēkiem. Attiecībā pret rezerves spēkiem, protams, ir savi noteikumi un sava attieksme — jums šie karavīri ir jāiesauc uz mācību laiku, jāapmāca utt. Esmu pārliecināts, ka Latvija to spēs paveikt, līdzīgi kā to ir spējušas izdarīt citas valstis.

— Ir dzirdēts viedoklis, ka Baltijas valstis sabiedroto bataljona vietā, iespējams, vajadzētu izvietot brigādi. Kādas ir jūsu domas?

2006. gadā H. L. Domrēze tika apstiprināts par Rēgensburgā Vācijā izvietotās Vācijas Speciālo operāciju divīzijas komandieri.

2008. gadā viņš tika norīkots dienestam Kabulā Afganistānā, kur pildīja Starptautisko drošības atbalsta spēku (ISAF) štāba priekšnieka amata pienākumus.

Pēc sagatavošanās viņa nākamajam dienesta norīkojumam — Vācijas armijas spēku pavēlniecības komandiera amatam Koblencā Vācijā — 2009. gadā Domrēze tika iecelts par Eiropas karaspēka — Eirokorpusa (Eurocorps) komandieri Strasbūrā Francijā.

2011. gadā H. L. Domrēze tika apstiprināts par Vācijas militāro pārstāvi NATO Militārajā komitejā un ES Briselē Beļģijā.

No 2012. gada 14. decembra līdz 2016. gada 3. martam viņš bija NATO Apvienoto spēku pavēlniecības komandieris Brunsumā Nīderlandē (Allied Joint Force Command Brunssum).

— Ģenerālim nekad nedrīkst uzdot šādu jautājumu, lai gan es jau esmu atvaļinājies no dienesta. Ģenerāļi nekad nav

► Turpinājums 8. lpp.

◀ Sākums 7. lpp.

apmierināti, viņi vienmēr vēlas vairāk. Bet, manuprāt, tas, ko NATO valstu un valdību vadītāji nolēma, ir taisnīgs līdzsvars, jo pauž pārliecību, ka šajās valstīs vēl ir daudz darāmā. Es šim viedoklim varu tikai pievienoties. Mums šobrīd ir NATO spēku integrācijas vienības (*NATO Force Integration Units — NFIU*). Iespējams, jūs atceraties šo pirmo pastāvīgo NATO spēku struktūru štābu svinīgo atklāšanu. Toreiz tie bija tikai četrdesmit karavīri katrā valstī, bet tagad mums ir bataljoni, uzņemošās valstis, un tam visam ir spēcīga NATO aizmugure. Tāpēc es uzskatu, ka pagaidām šis daudzums ir pietiekams. Manuprāt, mēs esam pierādījuši, ka spējam aizstāvēt mūsu valstis un to iedzīvotājus.

— **Baltijas valstīs reizēm izskan arī viedoklis, ka varbūt mums pašiem nevajag īpaši satraukties un domāt par savu bruņoto spēku aizsardzības spēju palielināšanu — gan jau ieradīsies NATO un mums palīdzēs.**

— Manuprāt, ikvienam ir sava atbildība, katrai NATO dalībvalstij ir pienākums rūpēties par valsts aizsardzību, un tas arī

tiek darīts. Par laimi, mēs runājam par trim ļoti pārliecinošām un ļoti stabilām valstīm. Es neredzu nekādus satricinājumus — tām ir stabilas valdības, tāpēc esmu pārliecināts, ka šīs valstis izdarīs visu, kas nepieciešams. Šo valstu iedzīvotāji, manuprāt, augsti vērtē brīvību, par ko viņi cīnījās pirms 26 gadiem. Mums vienkārši ir jāturpina iesāktais. Protams, aiz jūsu robežām esošie Krievijas bruņotie spēki raisa lielas bažas. No vienas puses, Krievijai ir visas tiesības būt labi apbruņotai, taču viņu 76. gaisa desanta divīzija, piemēram, ir ļoti spējīgs karaspēks, un mēs negribam pieļaut, ka tā šķērsotu Baltijas valstu robežas. No otras puses, Kaļiņingradas apgabals, kas pieder Krievijai, — man nav ne mazāko šaubu par to, un neviens nevēlas mainīt valstu robežas. Tomēr, ja Krievija tur izvieto moderno stratēģisko pretraķešu sistēmu S-400, tas jau ir mazliet par daudz. Tātad Krievija mūs provocē ar savu rīcību, un mums ir ļoti uzmanīgi jāseko līdzi visām tās darbībām.

— **Liek lietā arī hibrīdkara līdzekļus — izmanto medijus un propagandu.**

— Es patiesi apbrīnoju Krievijas propagandas spējas — viņi to pieprot. Bet tas nav mūsu ceļš. Mēs esam brīvību mīlošas

valstis, mēs sakām patiesību, un mums ir svarīgi atbildēt par saviem vārdiem, tāpēc mēs rīkojamies citādi. Lai viņi dara, ko vēlas. Neiejausimies, kamēr vien mūsu iedzīvotāji mums uzticas, kamēr mēs varam uzticēties savai valdībai; es domāju, ka tā mēs rīkojamies pareizi. Ļaujiet Krievijai darīt to, ko tā dara, kamēr tā nejaucas mūsu darīšanās.

— **Kāds būtu jūsu padoms Baltijas valstīm, ko tām paveikt līdz nākamajam NATO samitam?**

— Uzskatu, ka ir nepieciešams uzlabot apmācību, un tagad apmācības procesā ir jāiekļauj arī ienākošie spēki no Kanādas, Vācijas, Lielbritānijas un ASV. Mums jāspēj strādāt kopā diendienā — šādi mēs apliecināsim savu vienotību. Un tas ir mūsu spēks. NATO ir spēcīga organizācija, bet mēs neprovocējam. Aliansei ir jāturpina apmācības un mūsu militāro jautājumu risināšana — tās darbībai jābūt uzskatāmai, bet vienlaikus neizaicinošai, lai mēs spētu nodrošināt, ka šīs valstis arī nākotnē būtu neatkarīgas un brīvas. **IS**

*Tulkojis NBS rezerves
virsleitnants Kārlis Līdaka.*

NATO stratēģiskā koncepcija par kolektīvo aizsardzību tiek īstenota

*Saruna ar Dānijas armijas
atvaļināto ģenerāli Knudu Bartelsu*

Līgas Lakuča

Foto — Gatis Dieziņš.

— Jūs ilgstoši esat nodarbojies ar Baltijas valstu drošības jautājumiem. Varšavas samitā 2016. gadā Baltijas valstu drošības jautājumi pieredzēja lielas pārmaiņas, un tagad ir radīti apstākļi, lai drošības situācija šajā reģionā patiešām mainītos. Kā jūs vērtējat šī jautājuma risinājumus?

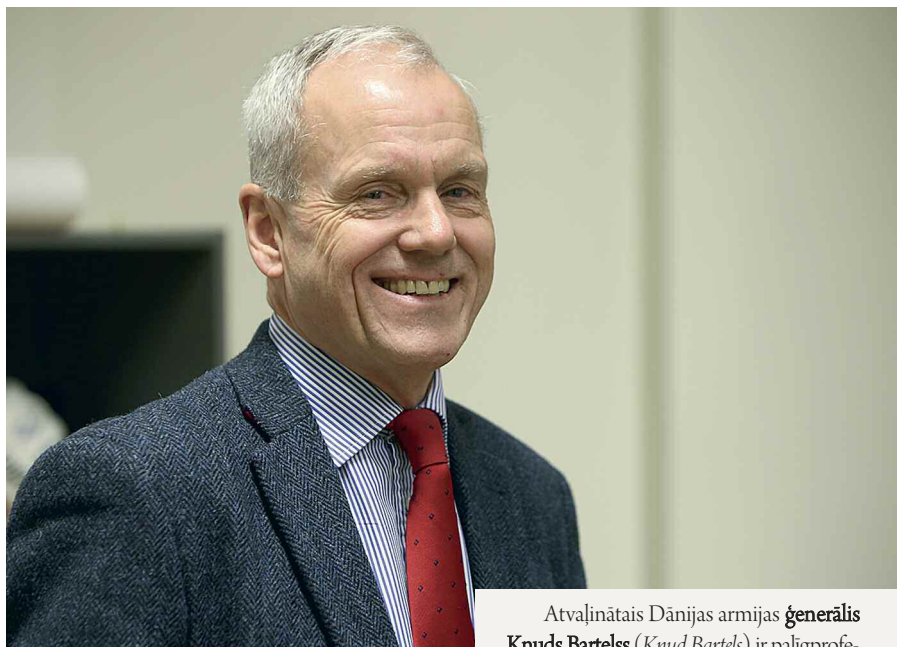
— Vēlos atgādināt, ka šobrīd esmu jau pensionējies, tāpēc varu paust vienīgi savas domas. Es saredzu skaidru saikni starp Velsas

samitu 2014. gadā, kurā es piedalījos kā NATO Militārās komitejas priekšsēdētājs, un lēmumiem, kas tika pieņemti Varšavā. Manuprāt, šajos lēmumos ir saskatāma lieliska pēctecība. 2014. gadā alianses dalībvalstis vienojās par Gatavības rīcības plānu, un 2016. gadā tika pieņemts lēmums par pastiprinātas NATO priekšējās linijas klātbūtnes organizēšanu, ko paredzēts apvienot ar Gatavības rīcības plānu, tāpēc šīs darbības noteikti uzsver alianses apņēmību atbalstīt savus sabiedrotos, šajā gadījumā — Igauniju, Latviju, Lietuvu un, protams, Poliju, lielāko no šīm četrām valstīm. Manuprāt, tie ir līdzsvaroti un nosvērti lēmumi,

kas nodrošina alianses klātbūtnes redzamību un tās resursu pieejamību, turklāt skaidri parāda, ka alianses stratēģiskā koncepcija, kas cita starpā ietver arī kolektīvo aizsardzību, tiek pilnībā ievērota un īstenota.

— **Vai, jūsu prāt, pietiek ar to, kas pašlaik tiek darīts šajā jomā, vai arī jums kā militārpersonai šķiet, ka, iespējams, būtu jādara vairāk?**

— Iepriekš runājot par NATO pieņemtajiem lēmumiem, es lietoju vārdu «līdzsvars», jo, protams, var apgalvot, ka darāmā ir daudz vairāk. Tomēr vienlaikus ir iespējams

Atvaļinātais Dānijas armijas **ģenerālis Knuds Bartels** (*Knud Bartels*) ir palīgprofessors Dānijas Karaliskajā aizsardzības koledžā. Sava dienesta laikā viņš ir pildījis dažādus amatus Dānijas Bruņotajos spēkos un vairākās starptautiskajās pavēlniecībās; t.sk., ir bijis NATO Militārās komitejas priekšsēdētājs (2012—2015), Dānijas Bruņoto spēku komandieris (2009—2012) un Dānijas militārais pārstāvis ES un NATO (2006—2009).

arī atrast argumentus, kas aizstāv viedokli, ka nevajadzētu tik daudz darīt, ka aliansei nevajadzēja šādi rīkoties. Vienmēr ir jācenšas rast visiem pieņemamu kompromisu, kas skaidri parādītu, ka alianse ievēro savas saistības, ir pamanāma un ka valstis, kurām tas ir nepieciešams, — šajā gadījumā — Igaunija, Latvija, Lietuva un Polija —, gūst pienācīgu pārliecību par alianses pārējo dalībvalstu apņemšanos tām palīdzēt. Manuprāt, šāds līdzsvars ir sasniegts ar lēmumu organizēt pastiprinātu NATO priekšējās līnijas klātbūtni ar pašreiz jau izvietojamajiem daudz nacionāliem bataljoniem, kā arī ar NATO komandvadības elementu — NATO Spēku integrācijas vienību (*NATO Force Integration Units — NFIU*) izveidošanu. Tāpēc es uzskatu, ka mūsu rīcībā šobrīd ir elastīgi instrumenti, kas aptver dažādas dimensijas.

— Jūs kā eksperts tiekaties ar Baltijas aizsardzības koledžas Vecākā instruktora mācību kursa studentiem.

— Šo tikšanos mērķis ir mēģināt paraudzīties uz mūsu aliansi, bet vienlaikus arī paskatīties uz pasauli ārpus NATO robežām — vērtēt, kas notiek pasaulē, kurā mēs dzīvojam, ar kādiem izaicinājumiem tā šobrīd saskaras. Daudz ir pārrunāts Baltijā notiekošais, tomēr daudz kas notiek arī Tuvojajos Austrumos, Ziemeļāfrikā, t. i., Magriba valstīs. Mēs nevaram ignorēt arī to, kas notiek otrā pasaules malā — pie Dienvidķīnas jūras vai Klusā okeāna rajonā kopumā. Bieži tiek aizmirsts, ka alianses divām dibinātājvalstīm, proti, Amerikas Savienotajām Valstīm un Kanādai, ir arī

rietumu piekraste, kas principā ir daļa no alianses. Es neuzskatu, ka mums tur būtu jāiesaistās vai ka alianse kādreiz piedalīsies šī reģiona jautājumu risināšanā — skaidrs, ka tas būs politisks lēmums, tomēr es vēlos uzsvērt, ka mums ir jāspēj paraudzīties uz kopējo situāciju pasaulē.

— Tas nenozīmē, kā pārējie drošības temati būtu mazāk svarīgi, tomēr mēs atrodamies tik tuvu Krievijai, ka nevaram par to nedomāt. Kāds ir jūsu viedoklis par Krievijas draudiem, situāciju informācijas ziņā un hibrīdkaru?

— Es pats esmu no nelielas valsts, un Dānijai pagāja ļoti ilgs laiks, pirms izdevās pienācīgi sakārtot attiecības ar savu vienīgo sauszemes kaimiņu Vāciju. Tikai pagājušā gadsimta 40. gadu nogalē un 50. gadu sākumā mums izdevās radīt pamatu tām attiecībām, kādas šodien pastāv starp ļoti lielu valsti — apvienoto Vāciju — un Dāniju, kas ir daudz mazāka. Ar Vāciju mums tagad ir ārkārtīgi labas attiecības, esam ļoti apmierināti. Tāpēc pirmā lieta, ko es vēlētos uzsvērt — ja esat maza valsts, kurai ir

robeža ar ļoti lielu valsti, jums ir nepieciešama stratēģiska pacietība, jo šādas lietas nevar mainīt diennakts laikā. Taču reizēm, bet ļoti reti tās pārmainās diennakts laikā. Otrkārt, es nevēlos apstrīdēt faktu, ka Krievijai ir ievērojams militārais potenciāls, tomēr gribu uzsvērt, ka arī Krievijā ir daudz dažādu problēmu. Viņiem ir savi lieli trūkumi, un Krievijas sabiedrība, es atļaušos tā teikt, atrodas diezgan sliktā ekonomiskā stāvoklī. Viņu iedzīvotāji cieš no tā, ka šodienas Krievijā līdzīgi kā iepriekš, šķiet, nevienam nerūp tās iedzīvotāji — Krievijas iedzīvotājiem mūsdienās ir ļoti grūta dzīve. Tāpēc, manuprāt, ir nepieciešams par visu pārliecināties, lai nerastos pārpratumi, un panākt, lai abu valstu starpā pastāvētu politiskais dialogs, lai abām valstīm būtu vēlēšanās turpināt attīstīt labākas kaimiņattiecības nākotnē, nekā tās ir pašreiz.

— Kādi, jūsuprāt, varētu būt nākamajā NATO samitā pārrunājami jautājumi?

— Nākamais NATO samits, manuprāt, būtu jāskata galvenokārt tajā kontekstā, ka ASV ir jauns prezidents — Donalds Tramps. Viņam būs jānododas uz Eiropu, lai satiktos ar 27 pārējiem sabiedrotajiem. Jāsadarojas ar alianses dalībvalstu politiskajiem līderiem — valstu un valdību vadītājiem, lai nostiprinātu pastāvošās transatlantiskās attiecības, kas ir viena no galvenajām alianses dimensijām. Manuprāt, tas pagaidām ir nākamā NATO samita galvenais mērķis, bet tikpat labi, protams, varam pieņemt, ka šajā samitā tiks apspriesti citi jautājumi atbilstoši aktuālākajiem notikumiem pasaulē.

— Kāds būtu jūsu ieteikums Baltijas valstīm, ko tām vajadzētu paveikt līdz nākamam NATO samitam?

— Parasti esmu ļoti uzmanīgs ar šādu ieteikumu došanu, jo, manuprāt, nekas nav vieglāk un vienlaikus bezatbildīgāk par padoma sniegšanu situācijā, kad par to vairs nav jāatbild. Tomēr es vēlētos sacīt, ka, manuprāt, tas, ko Baltijas valstis līdz šim ir paveikušas, ir diezgan iespaidīgs rezultāts pēc visiem standartiem, un es kā Dānijas armijas nu jau bijušais karavīrs, kam dienesta laikā ir bijusi ļoti cieša sadarbība ar visu trīs Baltijas valstu bruņotajiem spēkiem, varu tikai mudināt Baltijas valstis turpināt jau iesāktu un īstenot Velsas un Varšavas samitos pieņemto lēmumu īstenošanu. ■

Tulkojis NBS rezerves
virsleitnants Kārlis Līdaka.

LATVIJAS KONTINGENTS NOSLĒDZ DEŽŪRU ES KAUKAS GRUPĀ

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežņiņš.

Pēc pusgadu ilgas dežūras Eiropas Savienības Kaujas grupā Latvijas kontingenta karavīri 6. janvārī Aizsardzības ministrijā svinīgi noslēdza savu misiju. Lai arī starptautiskā situācija ir visai saspringta, šim Latvijas kontingentam dežūra pagājusi mierīgi.

Svinīgajā ceremonijā Latvijas kontingenta karavīrus sveica gan aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, gan Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. Izteikdams pateicību karavīriem par viņu ieguldījumu, aizsardzības ministrs atzina, ka no viņiem prasīts daudz, taču savas dežūras laikā viņi ieguldījuši vēl vairāk darba par prasīto. Ministrs atgādināja, ka dežūra noslēdzās laikā, kad Latvijā

atzīmē Ziemassvētku kauju simtgadi. «Pirms 100 gadiem, kad mūsu valsts dzima, lielo mērķu sasniegšana bija iespējama, tikai pateicoties cilvēkiem, kuri Latvijas dēļ bija gatavi ziedot pašu dārgāko — savu dzīvību. Arī šodien, kad mums ir pašiem sava valsts, tā pastāv, pateicoties šādiem cilvēkiem. Viņu paraugs iedvesmo arī citus karavīrus,» norādīja R. Bergmanis.

Viņš arī uzsvēra, ka ES Kaujas grupas Latvijas kontingenta karavīriem jādalās ar

savu pieredzi, kas uzkrāta dežūras laikā. Ņemot vērā, ka šo Latvijas kontingentu lielākoties veidoja zemessargi, pieredzes nodošana tālāk ir jo svarīgāka. Savukārt to, ka dežūras laikā iegūtās zināšanas un prasmes būs noderīgas citiem bruņoto spēku pārstāvjiem, apliecina Latvijas kontingenta snieguma augstais novērtējums. «Tas bija labākais manis redzētais vienības spēju izvērtējums aizvadītajā gadā,» rezumēja ministrs. Tik augstu uzstādītu spēju latiņu nav viegli noturēt, taču tas ir jādara. «Jūsu darbs dod mieru un drošības sajūtu valstij. Miers ir svarīgāks par daudziem citiem labumiem — to sabiedrība varbūt ne vienmēr novērtē. Un šo mieru nodrošināt tieši jūs, karavīri.»

Nacionālie bruņotie spēki ar katru gadu kļūst spēcīgāki, un dalība ES Kaujas grupā ir apliecinājums tam, teica bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. «Mūsu karavīri šajā kaujas grupā ir pilnīgi līdzvērtīgi partneri, un līdzvērtīgu iesaisti un atbalstu mēs sagaidām arī no citām valstīm, kas darbojas ES Kaujas grupā,» uzsvēra NBS komandieris. Viņš arī norādīja, ka ES Kaujas grupā gūtā pieredze noderēs ne tikai karavīriem, bet arī štāba speciālistiem. R. Graube īpaši pateicās Kaujas grupā dienējušajiem zemessargiem, kuri šim uzdevumam veltījuši savu brīvo laiku un privāto dzīvi. «Latvijas valsts būs tik stipra, cik stipra ir tās Zemessardze, cik zemessargi būs gatavi un spējīgi ieguldīt valsts drošībā,» uzsvēra NBS komandieris.

ES Kaujas grupas Latvijas rota šajā rotācijā bija veidota galvenokārt no Kurzemes zemessargiem. Runājot par aizvadīto dežūru, Zemessardzes 4. brigādes komandieris pulkvedis Jānis Gailis sacīja, ka galīgo secinājumu izdarīšana vēl ir priekšā, taču jau tagad var droši teikt, ka ļoti sekmīgs bija gan rotas sagatavošanās posms, gan pati dežūra. «Tas arī laikam ir mūsu veiksmes stāsts. Mēs pilnībā bijām gatavi startēt, bijām labi sagatavojušies, tāpēc varējām mierīgi gaidīt komandu. Par laimi — tās nebija.» ES Kaujas grupas dežūra noritēja bez aktivizācijas, lai gan starptautiskajā situācijā bijuši vairāki momenti, kad likās — drīzumā jāgaida komanda «Iesaistīties!».

Arī J. Gailis ļoti atzinīgi novērtēja ES Kaujas grupā iegūto pieredzi. «Tā ir gan individuālā, gan visas vienības pieredze, ko varēsim nodot citiem. Dienot tikai Latvijā, šādu pieredzi nevar iegūt. Multinacionālajai videi ir sava perspektīva, savi plusi un arī izaicinājumi. Viens no lielākajiem izaicinājumiem, protams, bija pusgadu ilgā atrašanās kaujas dežūras režīmā. Lai gan dežūra

**«Jūsu darbs dod mieru un drošības sajūtu valstij.
Miers ir svarīgāks par daudziem citiem labumiem —
to sabiedrība varbūt ne vienmēr novērtē.
Un šo mieru nodrošināt tieši jūs, karavīri.»**

pagāja mierīgi un rota to pavadīja savā dislokācijas vietā Kuldīgā, nedēļas nogalēs dodoties arī uz mājām, tomēr pastāvīgā kaujas gatavība un atrašanās ciešā kontaktā ar vienību atstāj psiholoģisku iespaidu.»

Kā zināms, ES Kaujas grupas Latvijas rota savu apmācību uzsāka 2015. gada nogalē. Pērnā gada aprīlī notika rotas sertifikācija Latvijā, kam sekoja vairāk nekā trīs nedēļu

garš sertifikācijas vingrinājums Lielbritānijā kopā ar Kaujas grupā ietilpstošajiem citu valstu karavīriem. Savu dežūru Lielbritānijas vadītājā ES Kaujas grupā Latvijas kontingenta karavīri uzsāka aizvadītā gada 1. jūlijā. Viena līdzīgi apmācīta rota jau ir dislocēta Latgalē, savukārt 2019. gadā ir plānots turpināt šo projektu, lai apmācītu Vidzemes zemessargus. **IS**

2016. gada otrajā pusgadā Latvija ar aptuveni 90 karavīru un zemessargu lielu kontingentu piedalījās Lielbritānijas vadītājā ES Kaujas grupā kopā ar karavīriem no Lielbritānijas, Somijas, Īrijas, Lietuvas un Zviedrijas. Karavīri un zemessargi ar lielu atdevi pildīja uzdevumus un dežūras laikā tika atzinīgi novērtēti. Lai uzturētu un pilnveidotu kaujas spējas, Zemessardzes 4. brigādes personāls piedalījās dažādās mācībās, tostarp mācībās «Sudraba bulta».

Latvijas kontingents 2016. gada dežūrai tika gatavots uz Zemessardzes 4. brigādes vienību bāzes, un tā pamatā bija kājnieku rota ar spējām pildīt uzdevumus daudz nacionālā vidē. 2016. gada 1. janvārī zemessargi uzsāka apmācību posmu, kas ilga pusgadu, un pēc sekmīgi apgūta apmācību posma un vienības sertificēšanas vingrinājuma Lielbritānijā gada otrajā pusē rota bija gatava, lai uzsāktu pildīt dienesta pienākumus Lielbritānijas vadītājā ES Kaujas grupā.

ES Kaujas grupas tika izveidotas 2004. gadā, kad ES Militārā komiteja apstiprināja Kaujas grupu koncepciju. Tā paredz izveidot daudz nacionālās kaujas vienības ar atbalsta elementiem, kuras spēj desmit dienu laikā uzsākt militāro operāciju, kā arī uzturēt sevi vismaz 30 dienas bez papildu apgādes, bet līdz 120 dienām — ar papildu apgādi. Katras kaujas grupas sastāvā ir aptuveni 1500 karavīru. Tā ir bataljona lieluma vienība ar kaujas atbalsta vienībām, vadības un atbalsta dienestiem. Tā ir minimāli nepieciešamā kaujas vienība, kas spējīga patstāvīgi darboties operācijas rajonā. ES Kaujas grupas pilnu kaujas gatavību sasniedza 2007. gada sākumā.

REKRUTĒŠANA — IZAICINĀJUMI UN SADARBĪBA

Rihards Rozenbaums,

kapteinis, RAC Rekrutēšanas un atlases daļas priekšnieks.

Foto — Gatis Dieziņš.

2016. gada sākumā Nacionālie bruņotie spēki (NBS) pārņēma profesionālā dienesta kandidātu rekrutēšanas funkciju no Aizsardzības ministrijas pakļautībā esošā Jaunsardzes un informācijas centra. Lai veiktu ne vien kandidātu atlasi, bet arī rekrutēšanu, 2016. gadā tika atjaunots Rekrutēšanas un atlases centrs (RAC). 2016. gadā NBS piesaistīti 607 jauni karavīri. 527 kandidāti papildinājuši regulāro spēku vienības, bet 80 kandidāti uzsākuši militāro iemaņu apgūšanu kadetkandidātu kursā, lai pēc studijām Nacionālajā aizsardzības akadēmijā kļūtu par virsniekiem. Papildus šajā kursā uzņemti arī 35 jau dienestā esoši karavīri.

Pārņemot rekrutēšanas uzdevumu, Rekrutēšanas un atlases centrs saskārās ar pirmo izaicinājumu — ievērojamu bruņoto spēku

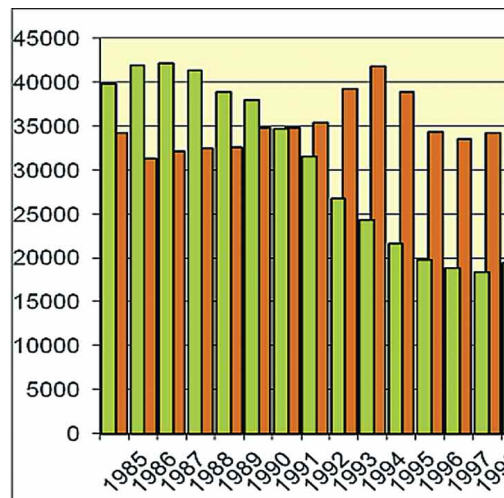
personālsastāva palielināšanu. RAC uzdevums ir ik gadu būtiski palielināt rekrutēto karavīru skaitu, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem gandrīz divtik. Piesaistot pilsoņus dienestam, liela uzmanība tiek veltīta jauniešiem, kuri pabeidz vidējās izglītības iestādes. Viņiem tiek piedāvāts dienests ne tikai kareivju un instruktoru amatā, bet arī studijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, lai nākotnē veidotu virsnieka karjeru Latvijas armijā.

Jauniešu piesaiste dienestam ir izaicinājumiem pilna. Grafikā redzams, ka tieši ar iepriekšējo gadu sākusies tā sauktā 90. gadu demogrāfiskā bedre, kad jaundzimušo skaits bijis ievērojami mazāks. Tādējādi veidojas situācija, kurā cīņa par jauniešiem notiek vistiešākajā vārda nozīmē. Ne tikai augstskolas cīnās par topošajiem studentiem, bet arī darba devēji — gan vietējie, gan ārvalstu. Jāatzīst, ka arī bruņoto spēku «konkurenti», piemēram, Valsts policija, kur vakanto darba vietu skaits sasniedz 700, cenšas radīt apstākļus lielākai kandidātu piesaistei — ar šo gadu policistiem būtiski tiek palielināts atalgojums. Šogad, ielūstot ES finansējumam, sagaidāms arī, ka daļa no potenciālajiem

rekrūšiem izvēlēsies darbu civilajā jomā, piemēram, celtniecībā, loģistikā un citur.

Šī konkurence izteikti manāma rekrutēšanas pasākumos, kuros iespējamo darba devēju skaits nereti pārsniedz interesentu skaitu. Taču demogrāfiskās problēmas nav vienīgās, kuras ietekmē rekrutēšanas procesu. Būtiska problēma ir jauniešu vēlmē izceļot no valsts. Bieži, kad tiek piedāvātas dienesta un mācību iespējas, dzirdama atbilde, ka pēc skolas beigšanas jauniešiem Latvijā nepalikšot un došoties projām.

Jaundzimušo skaits Latvijā

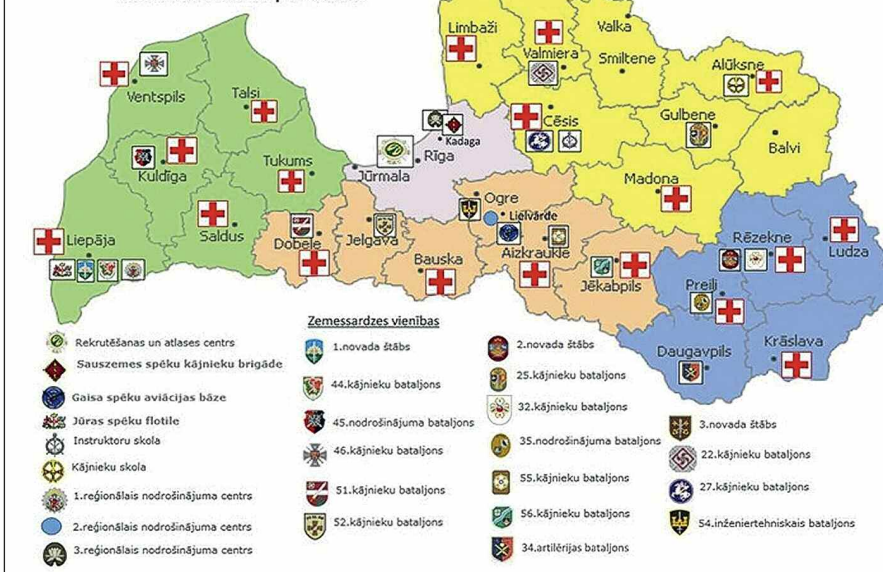
2016. gadā vēlmi iestāties dienestā izteicis gandrīz pusotrs tūkstotis kandidātu, no kuriem 1117 vēlējušies dienēt regulāro spēku vienībās, bet 375 — studēt akadēmijā. Atlases procesā iesaistījušies 952 kandidāti, no kuriem konkursā uz dienestu bruņotajos spēkos piedalījušies 705 kandidāti, bet uz studijām Nacionālajā aizsardzības akadēmijā — 247 kandidāti.

Sekmīgai atlases pabeigšanai un konkursa izturēšanai lielāko izaicinājumu jauniešiem joprojām sagādā viņu sliktais veselības stāvoklis un nepietiekamā fiziskā sagatavotība. Desmitā daļa kandidātu, kuri iesnieguši pieteikuma anketu profesionālajam dienestam, netiek pielaisti pie atlases procesa uzsākšanas, jo viņi iepriekš izdarījuši likumpārkāpumus, kas noveduši līdz kriminālatbildībai.

RAC vadība augstu vērtē rekrutētāju, regulāro spēku un Zemessardzes vienību ciešo sadarbību kandidātu piesaistīšanai dienestam bruņotajos spēkos. NBS struktūrvienības aktīvi iesaistījušās gan rekrutēšanas aktivitātēs, gan sniegušas atbalstu atlases pārbaudījumu īstenošanā.

Lai pilnveidotu kandidātu atlases procesu, sākot ar 2016. gada rudenī, topošie karavīri medicīnisko pārbaudi var veikt arī civilās ārstniecības iestādēs, ar kurām bruņotie spēki noslēguši sadarbības līgumu. Līdz šim kandidātu medicīniskā pārbaude norisinājās centralizēti bruņoto spēku Medicīnas nodrošinājuma centrā Rīgā. Tagad kandidāts var izvēlēties — veikt medicīnisko pārbaudi centralizēti Rīgā vai decentralizēti civilajā ārstniecības iestādē kādā no reģioniem. Sadarbības līgums jau ir noslēgts ar vairāk nekā 20 civilajām ārstniecības iestādēm — Ventspilī, Talsos, Saldū, Kuldīgā, Dobelē, Liepājā, Bauskā, Aizkrauklē, Jēkabpilī, Madonā, Limbažos, Valmierā, Alūksnē, Balvos, Rēzeknē, Ludzā, Preiļos un Krāslavā. Tādējādi jauniešiem ir iespēja veikt medicīnisko pārbaudi savai dzīvesvietai tuvākajā civilajā ārstniecības iestādē. Arī saņemti norikojumu medicīniskās

Medicīnas iestādes, sadarbībā ar kurām NBS piedāvā veikt medicīniskās pārbaudes

pārbaudes veikšanai civilajā ārstniecības iestādē, profesionālā dienesta kandidāts var savai dzīvesvietai tuvākajā regulāro spēku vienībā. Kandidātiem uz Nodrošinājuma pavēlniecības Medicīnas nodrošinājuma centru vajadzēs doties tikai medicīniskās pārbaudes pabeigšanai, kur galīgai veselības stāvokļa izvērtēšanai būs jāapmeklē vairāki šī centra ārsti. Tomēr kandidātiem tas neradīs neērtības, jo viņi varēs atlasīties veikt divās dienās ar bezmaksas nakšņošanu armijas kazarmās. Pirmajā dienā paredzēts nokārtot medicīnisko pārbaudi, bet otrajā — fiziskās sagatavotības un psihodiagnostikas testus. Arī par ēdināšanu profesionālā dienesta kandidātiem nav jāuztraucas — divu dienu atlasē viņiem tiek nodrošinātas bezmaksas maltītes.

2016. gada rekrutēšanas aktivitātes, kuras ietver arī sabiedrības informēšanu, ievērojami uzlabojušās bruņoto spēku tēlu sabiedrībā. NBS uzticas 63% Latvijas iedzīvotāju, un tikai 22% atzinuši, ka «drīzāk neuzticas», secināts jūlija beigās publikotajā jaunākajā «Eurobarometra» aptaujā «Standard Eurobarometer 85».

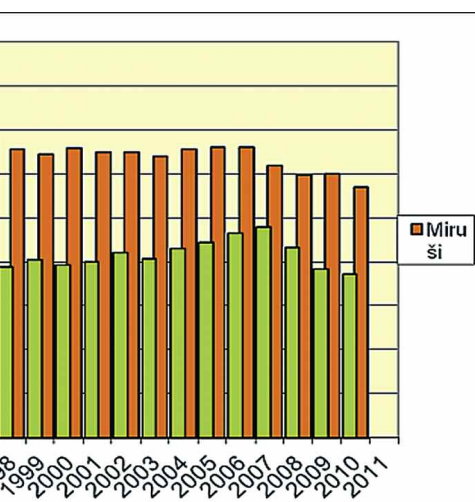
Savukārt pēc laikraksta «Neatkarīgā Rīta Avīze» pasūtījuma veiktais SKDS pētījums apliecina, ka NBS ierindoja otrajā vietā starp uzticamākajām valsts un sabiedriskajām institūcijām Latvijā, atpaliekot vienīgi no izglītības iestādēm. 2016. gada decembrī bruņotajiem spēkiem uzticējušies 61% aptaujāto, neuzticējušies — 22%, bet pietā daļa nav spējuši formulēt savu viedokli. Bruņoto spēku mājaslapās un «Facebook», kur pērn tika izvietota rekrutēšanas kampaņas «Esi viens no mums!» maksas reklāma, sekojāju skaits, salīdzinot 2016. gada 1. janvāra un 31. decembra datus, ir audzis par aptuveni 10 000 sekojāju — no 4938 līdz 14 694.

Pozitīvs jaunums rekrutēšanas jomā ir tendence, ka aizvien vairāk ir tādu kandidātu, kuri no ārvalstīm atgriežas Latvijā un sāk dienestu bruņotajos spēkos. Daudzi uz atlasī vai pamatapmācības kursu ierodas tieši no ārvalstīm.

2016. gadā sasniegtie rekrutēšanas rezultāti ir labi, tomēr, lai arī turpmāk kandidātu piesaistē saglabātu esošo līmeni, resursu piesaistei gan rekrutēšanai, gan atļasei ir jābūt ievērojami lielākai. **IS**

“IR”,
2012. gads
4. augusts.

CSP dati.

PAR ĢĀTAVĪBU AIZSTĀVĒT LATVIJU

Līga Lakuča

Foto — Normunds Mežiņš.

Pagājušā gada decembrī savas darba gaitas aizsardzības sistēmā noslēdza Jānis Aivars Baškers. Viņš ir bijis aktīvs 1991. gada barikāžu dalībnieks, vadījis Augstākās padomes Operatīvā štāba informācijas nodaļu, bet pēc Ministru padomes priekšsēdētāja Ivara Godmaņa uzaicinājuma 1991. gada janvārī uzņēmās veidot un vadīt valdības Sabiedrības drošības departamentu (SDD). Līdz pat pagājušā gada beigām viņš strādāja Aizsardzības ministrijā, kuras izveidošanā ir arī viņa ieguldījums.

Ar Baškera kungu «Tēvijas Sargs» runāja, atskatoties uz paveikto kopš 1991. gada. Par pacietību, izturību un spēku nesalūzt visu šo gadu garumā.

— Vai varētu teikt, ka jūs savu darbu Latvijas labā sākat ar barikādēm?

— Nepiekritu! Aizsardzības lietās mēs sākam agrāk, 1989. gadā, ar Latviešu strēlnieku apvienības (LSA) izveidi kopā ar daudziem atvaļinātiem virsniekiem un karavīriem.

1990. gadā biju Latviešu strēlnieku apvienības valdes priekšsēdētājs, un 1991. gadā uz barikādēm mēs aizgājām kā karavīru organizācija. 13. janvāra rītā Vecrīgā aizgājām uz Augstākās padomes (AP) komisijas telpām — tur bijām kādi 10 cilvēki no Latviešu strēlnieku apvienības, kas iekļāvās AP Aizsardzības štāba nodaļu darbā un vadībā. Nevis individuāli, bet kā organizācija.

— Aizsardzības ministrija nupat svinēja 25 gadu jubileju. Kāds bija ceļš līdz tās tapšanai, un kā jūs pieslēdzāties? Šī ministrija bija jāveido tukšā vietā!

Komisijas telpās I. Godmanis man piedāvāja uzņemties vadību, jo pie valdības tika organizēts Sabiedrības drošības departaments (SDD). Es biju drusku pārsteigts, arī šaubījos, un pareizi bija, ka šaubījos, jo, departamenta izveide gāja ļoti gausi, kad sākam formēt nolikumu un štatus, solīja finansējumu 11 štata vietām.

Kādu mēnesi mēs tur nēmāmies, līdz atradās finansējums no ārpusbudžeta līdzekļiem. Uzdevumi bija — pašaizsardzības vienību formēšana, civilā aizsardzība... Kad mums pakļāva Brīvprātīgo vienību štābu Georga Beshļebņikova vadībā, viņi sāka demonstratīvi ignorēt mūs, esot sarkanie pulkveži. Toreiz bija tādi, kas izvērta destruktīvu darbību un kritiku.

Teica, viņiem tādi priekšnieki nav vajadzīgi, lai finansējumu dod viņiem pa tiešo, paši zinot, ko darīt un kā darīt. Mēs mēģinājām situāciju regulēt, panākt apmācību un tehnisko līdzekļu apgādi. Bija daži cilvēki, kuri bija īpaši aktīvi, veicot destruktīvu darbību. Vēlāk sapratām, ka viņi speciāli ar to nodarbojās, un vēlāk to atzina arī pārējie no brīvprātīgo vienībām un no departamenta. SDD izstrādātie attīstības plāni gāja ļoti gausi. Sākumā mēs domājām, ka nodarbosimies ar aizsardzības formējumiem, ar obligātā dienesta karavīriem, bet maijā SDD nonāca pie secinājuma, ka pirmām kārtām valstij vajadzīgi robežsargi. 1990. gada beigās, kad bija Ivara Godmaņa valdība, Iekšlietu ministrijai tika uzdots izveidot Robežsardzes departamentu, bet tas netika izveidots. Latvija 4. maijā bija pasludinājusi Neatkarības deklarāciju, pamazām uz robežas stājās muitnieki,

jūnijs, jūlijs, bet augusta sākumā Jūrmalā bija valdības izbraukuma sēde par valdības darbības programmu katrā nozarē. Bija darba grupa arī par drošības un aizsardzības jautājumiem un par robežsardzi. Darba grupā bija E. Lošaks, Ē. Tilgass, vēl kāds no IeM un SDD. Katra nozare valdības sēdē nāca ar savu piedāvājumu, kā tai jāattīstās. Man toreiz neizdevās aizstāvēt, ka SDD jāattīsta robežsardze. Tajā valdības sēdē, būtu interesanti atrast protokolu, bija ierakstīts, ka robežsardzes uzdevumiem IeM jāizveido policijas bataljons. Laiks bija zaudēts, atkal bija jāatgriežas pie tā paša jautājuma, ka robežsardze jāveido. Tas viss atkal apstājās, un tad notika pučš!

29. augustā tika dots valdības rīkojums SDD — jāsāk veidot Robežsardzi! Mēs muļļājāmies pusgadu no marta līdz augustam! Baidījās kaut ko jaunu veidot! Tas stāvoklis bija tāds,

Jānis Aivars Baškers uzsāka darbu pie pirmā aizsardzības ministra Tālava Jundža un darba gaitas noslēdza pie aizsardzības ministra Raimonda Bergmaņa.

reizēm tur aizsūtīja kādu policistu, reizēm brīvprātīgo vienību pārstāvjus. 1991. gada maijā mēs redzam, ka nekas nenotiek! IeM ir gatavas struktūras, tehnika, ieroči, štati, apmācīts personāls, juristi u. tml., varētu to departamentu izveidot, bet nekas nenotiek. Uz Latvijas robežas OMON izvērta demolēšanas, dedzināšanu, muitniekus un brīvprātīgos sēja pie bomžiem, piekāva. Un tad, 1991. gada maija beigās Augstākā padome uzdeva SDD uzsākt robežsargu apmācību un veidot posteņus. Mēs pagriezām SDD darbību, ka ir jāformē robežsardze. Izstrādājām štatus, finanšu aprēķinus un apmācības dokumentus robežsargu formējumiem.

Izstrādājām plānus par robežsardzes posteņu izveidi un izvietojumu, sākam rīkoties, bet — štati uz papīra, finansējuma nav! Pagāja

ka OMON ārdījās. Ja uzliksim vāji sagatavotus puikas uz robežas, kas notiks ar viņiem! Līdz augustam bija arī jautājums, cik tas formējums būs oficiāls un kā uzvedīsies PSRS struktūras, jo šeit bija armija un Valsts drošības komiteja. Tikai pēc tam, kad notika pučš, sākās reāla darbība. Vienīgā lieta, ko mēs līdz pučam bijām panākuši — piekrišanu, ka Mālpilī būs mācību centrs. Tas bija domāts karavīriem un brīvprātīgo vienībām, bet pēc 21. augusta mēs to pagriezām kā Robežsargu instruktoru mācību centru. Tur mēs savācām pirmās grupas ar karavīriem, seržantiem, kas bija dienējuši padomju armijā, un sākās robežsargu instruktoru apmācība.

— Tātad uz robežsardzi arī balstījās aizsardzības struktūras izveide?

— Ne tikai. Mēs iedomājamies, ka ātrāk apmācāmie robežsargi būs tie, kas dienēs obligātajā dienestā. Izveidojam valsts dienesta pārvaldes, septembrī Mālpilī bija pirmais seminārs Robežsardzes un valsts dienesta pārvaldes darbiniekiem. Bija plānots, ka valsts dienesta pārvaldes nodrošinās iesaukumu no visiem rajoniem un četri apmācību centri nodrošinās apmācību. Divu mēnešu laikā iesaukšanas sistēma sāka darboties, nodrošinājām IeM Sardzes pulku un Vārves apmācību centrā jau novembrī ieradās apmēram 500 jauniešus. Toreiz bija divas sistēmas — obligātais militārais dienests un alternatīvais dienests. Mums nācās nodarboties arī ar alternatīvo dienestu.

Tajā laikā štati mums departamentā jau bija palielināti līdz 30 cilvēkiem, bet jebkurā gadījumā mēs nevarējām visu pacelt tik ātri, kā tas bija nepieciešams — iedod naudu, un vajag!

— Kur jūs tos cilvēkus varējāt dabūt?

— Katrā robežsardzes bataljonā jau līdz pučam bija apzināts komandieris un štāba priekšnieks, ka arī atsevišķi štāba darbinieki, visi ar dienesta pieredzi. Kad septembrī vajadzēja zināt, kur mēs robežsargus liekam, tās vietas jau bija apzinātas. Tie cilvēki no departamenta izvēlējamiem jau novembrī sāka bataljonu štatu kandidātu apzināšanu un decembrī bija iecelti par bataljona komandieriem. Gribu palielināt, ka visi komandieri bija izvēlēti samērā veiksmīgi, veiksmīgi izveidoja dienestu un ilgāku laiku tika galā ar saviem pienākumiem, bija tikai viena kļūdiņa — Daugavpili. Tur bija pieredzējis virsnieks, bet viņam laikam bija darišana ar VDK, tāpēc viņš ātri tika nomainīts.

Pārējie visi pazīstami — Jānis Virsis Valmierā, Jānis Āboliņš Viļakā, Imants Daugerts Ludzā, Gustavs Kalniņš Jelgavā, Armands Pauris Liepājā, Juris Plučevskis Ventspilī, Rīgā V. Svīklis, R. Kazradzis u.c. Ivars Redisons pēc tam bija brigādes komandieris. Viss, ko mēs bijām sastādījuši, kādi bataljoni un kādi komandieri, kad Tālavas Jundzis nāca, bija gatavs apstiprināšanai.

— Kā no šodienas skatpunkta vērtējat toreiz izdarīto? Varbūt kaut kas bija jādara citādi?

— Viena lieta ir atrast cilvēkus, kuri spēj pārvilkt šos formējumus. Arī par mācību centru izveidi — tā bija veiksmīga. Vilis Raups uzņēmās Mālpils mācību centra vadību. Oktobrī, Liepājā, uz jūrskolas bāzes JS Mācību centru organizēja un uzsāka jūras robežsargu apmācību Ivars Virga. Vārvē — Aleksandrs Svirskis, tur arī viss bija no nulles. Padomju robežsargiem tur bija bijis mācību centrs, bet virtuvē katli beigti, apkurei nav līdzekļu, mums vajag ēdināt, apģērbt, ekipēt un apmācīt 500 cilvēkus. Tas nebija viegli! Viss bija jāremontē — gultas un mēbeles, jākomplektē mācību līdzekļi.

Rīgas mācību centrā bija daži virsnieki ar padomju armijas pieredzi un audzināšanas metodēm, kuras nebija pieņemamas. Ne visiem izdevās veidot atbilstošu attieksmi pret karavīriem, ne tikai virsniekiem, arī instruktoriem. Vēlāk tas parādījās uz robežas, kad bija alkohola lietošanas un šaušanas gadījumi. Bija jāmaina domāšana.

Vēl bija kāda smaga lieta — trūka naudas aizsardzības sistēmas objektu veidošanas vajadzībām. Līdzekļi bija ļoti minimāli, nepietika arī telpu un tehnikas. Sevišķi es pārdzīvoju, ka telpas robežsargu un karavīru formējumiem nevarēja nekur izcīnīt. Pie valdības bija militāro objektu pārņemšanas komisija, ap 12 cilvēki. Krievu armija gāja projām un pamazām atbrīvoja objektus pēc 1992. gada. Komisija izskatīja objektu sarakstus un pretendentes uz tiem. Tad sarakstus deva Ministru padomei uz sēdi, un sēdē tos izskatīja — ja nebija pretenziju, tad apstiprināja. Es praktiski biju vienīgais, kas aizstāvēja viedokli, ka aizsardzībai vajag atdot nevis pēdējos graustus, kas nevienam nav vajadzīgi, bet gan tādus objektus, kur var iet iekšā armija. Bet diemžēl daudzreiz labākie objekti tika atdoti firmām, pašvaldībām, privātajiem par sviestmaizi, jo — jūs dabūsi to, kas Latvijas armijai bija pirms kara. Komisijas vadītājs bija Jānis Dinevičs. Krustabaznīcas kazarmas vēl bija aizņemtas. Kur ielikt Robežsardzes brigādi? Ludzas ielas galā bija iesaukšanas punkts — grausts. Kur ielikt štāba bataljonu? Abrenes ielā, toreiz tā bija katastrofāli nolaistā stāvoklī. Tualešu vietā bedres, sienas cauras. Pēdējais grausts. Atdodiet ēku Maskavas ielā, tur bija VOJENTORG noliktavas, jaunas noliktavas, ar visām rampām un piebraukšanu — nē, atdeva par pāris tūkstošiem kooperatīviem. Jūs iesiet uz Vagonu ielu, uz to veco armijas noliktavu, kas arī bija ļoti nolaista. Vislabāk robežsargiem būtu, ja viņi būtu dabūjuši ēkas Skanstes ielā, piecstāvu māja, kur SWH tagad, — nē, jau esot atdots SWH. Tāpat bija ar aerodromiem un pietātnēm, noliktavām un visām mājām, kas tika kooperatīviem un firmām par sviestmaizi. Un kas tajos kooperatīvos? Latvieši jau nebija tie aktīvākie. Vēlāk tas turpinājās arī zemes reformas laikā.

Kad vajadzēja izvietot mazos objektos, robežsargiem atdeva vecas mājas, kuras bija jāremontē, jāiegulda līdzekļi, ko varēja ieguldīt formējumu attīstībā.

Valdības izteiktais pamatojums, ka Aizsardzības ministrijai nav formējumu, kuriem būtu vajadzīgi vairāki stratēģiski objekti vai iespējas tos izmantot, un ka ar saimniecisko darbību (to iznomāšanu) nav jānodarbojas, tikai daļēji bija pieņemams. Par to visai drīz nācās pārliecināties, Latvijai kļūstot par NATO dalībvalsti. Tagad par pietātni, lidlauku un citu objektu izmantošanu būs jāmaksā īpašniekiem.

— Daudzi cilvēki vienkārši sabruka, jo nāca strādāt, patriotisku jūtu vadīti, bet saskārās ar to, ka citi pa to laiku vienkārši bīdīja savas lietas.

— Jā, es to visu esmu pieredzējis. Arī kontaktos ar citiem cilvēkiem esmu to dzirdējis. Bet toreiz bija cerība, ka kaut kas aizsardzības sistēmā ies uz priekšu un tā tiks veidota. Izveidojās Robežsardzes brigāde un Aizsardzības spēki. Cik grūti veidojās attiecības starp Zemessardzi un Aizsardzības spēkiem, un tas bija atkarīgs no priekšnieku un komandieru savstarpējām attiecībām.

— Tika runāts, ka preti bija «sarkanie pulkveži»!

— Tā tas tika pasniegts, bet to nevar vispārināt! Zināmā mērā bija nepieciešams izmantot to pulkvežu zināšanas, un nevajag visus apsaukt par pulkvežiem, tur bija arī kapteiņi un majori. Tās tomēr bija izglītotu virsnieku zināšanas, kuri pazina preti stāvošo ienaidnieku. Tādos gadījumos es saku — paskatieties, kā čecēni karoja ar krievu armiju! Tur bija ne tikai brīvprātīgie, tur bija daudzi krievu armijā dienējušie virsnieki, sākot ar ģenerāli Džoharu Dudajevu! Divus karus izcīnīja!

Attiecības nebija vienkāršas. No vienas puses, bija augstprātība no viena otra priekšnieka un komandiera pret zemessargiem — es arī ar to saskāros. Vai tās attiecības varēja veidot labākas vienota mērķa sasniegšanai — tas lielā mērā bija atkarīgs no cilvēku ambīcijām. Reorganizācija — Zemessardzes apvienošana ar bruņotajiem spēkiem, neskatoties uz ambīcijām, pēc vadības nomainīšanas tomēr deva rezultātu. Varbūt ne visi reorganizācijas rezultāti bija veiksmīgi, un tas ir normāli. Robežsardzes nodošana Iekšlietu ministrijai noteikti arī bija pareizs solis, pēc Eiropas standartiem. Bet toreiz, 1991. gadā, mēs uzskatījām, ka robežsardze jāsāk veidot atsevišķi, ārpus Iekšlietu ministrijas. IeM bija sašķelta. 1990.—1991. gadā bija sanāksmes, kad es pats biju klāt, kur vieni bija par «Līdztiesību», otri — par atbalstu Latvijai! Tāpat kā prokuratūra bija sašķelta! Tāpat jau bija daudz problēmu, bet zināmā mērā robežsardzē tika atlasīti cilvēki, kas nebija tik daudz saistīti ar IeM problēmām.

— Rezumējot šos 25 darba gadus ministrijā, kurš bija lielākais sasniegums, kas dod gandarījumu, ka esat bijis klāt un ka tas ir izdarīts?

— Katru gadu un katrā procesā ir bijis kas labs. Visi atzīmē, ka ir labi, ka esam ES un NATO. NATO tomēr ir garants mūsu situācijā, un tas laikam ir galvenais sasniegums. Kāpēc ir aizbraukuši tik daudzi jauni cilvēki no Latvijas — manā izpratnē tas ir saistīts ar patriotiskās audzināšanas trūkumu skolās un ģimenē.

► Turpinājums 17. lpp.

NAUKŠĒNOS JAUNSARGĀ VIENO UN DOD CERĪBU

Taivo Trams

Foto — Armīns Janīks.

Naukšēnu novada vidusskolā bērnu netrūkst. Vairākas apkārtnes skolas pēdējos gados ir slēgtas, un šo skolu bērnus uz Naukšēniem tagad diendienā vadā skolu autobusi. Skolā darbojas arī jaunsargu vienība, turklāt tajā piedalās arī Sociālās korekcijas izglītības iestādes «Naukšēni» audzēkņi.

Optimists ar plašu darba pieredzi

Naukšēnu jaunsargu vienību vada instruktors Gatis Ceriņš — optimistisks un par sevi pārliecināts vīrs ar plašu līdzšinējā darba pieredzi un mākslinieka dvēseli. Viņa pārziņā ir ne tikai Naukšēnu jaunsargu dzīve, bet arī vienības Rūjienā, Mazsalacā un kopā ar instruktoru Ojāru Ābolu arī Valmieras pilsētas jaunsargu vienība.

«Zemessardzē iestājos uzreiz, līdzko radās tāda iespēja. 1991. gadā Rūjienā devu zvērestu. Pamazām no ierindas zemessarga aizdienēju līdz vada komandierim. Bet tagad tam atliek mazāk laika, daudz prasa Jaunsardze.»

Jaunatnes izglītošanai militārā jomā G. Ceriņš pievērsies 1999./2000. mācību gadā — pirmajā, kad valsts skolās ieviesa valsts aizsardzības mācību. Jau tolaik skolas meklējušas iespējas piesaistīt sev jaunus skolēnus, un Jaunsardzē saskatīts potenciāls šim mērķim. «Daudz braukājām pa apkārtnes skolām ar prezentācijām, stāstījām un aicinājām. Pirmajos gados bija ļoti liels bērnu un jauniešu pieplūdums. Tagad arī to darām, taču laiki mainās, jauniešu iespējas un intereses ir daudz plašākas.»

No savas ilggadējās pieredzes viņš secinājis, ka jauniešu interese par dalību Jaunsardzē ir cikliska. «Mācību gada sākumā piesakās daudzi, interese ir liela. Pēc tam

pakāpeniski sākas atbirums. Jāsaprot, ka mēs konkurējam ar skolas un maksas pulciņu piedāvājumu. Es domāju, ka salīdzinājumā ar maksas pulciņiem Jaunsardze gan bērniem, gan vecākiem dažreiz neliekas tik svarīga, jo būs pieejama vienmēr, taču par sporta nodarbību samaksātā nauda tiks zaudēta, ja to neapmeklēsi. Ar šaušanu un paintbolu šodien jaunieši arī vairs īsti nevar pārsteigt, turklāt bērnu skaits kopumā samazinās,» secina instruktors. Taču katru gadu jaunsargos iestājas daudzi aktīvi un perspektīvi jaunieši. Daļa, protams, atrod citas intereses, bet to vietā vienmēr nāk jauni. «Šajā laikā esmu sapratis — lai arī cik daudzi un forši jaunieši nāk uz Jaunsardzi mācību gada sākumā, visi nepalikis, bet paliks tie, kam tā ir sirdslieta.»

Reizēm jāpalasa arī pasakas

Vienībā darbojas dažāda vecuma jaunieši, tādēļ instruktoram nākas meklēt iespējas, kā viņus nodarbināt, lai visiem būtu interesanti. «Daudz jāpiedomā, ko katrā nodarbības reizē piedāvāt, īpaši apvienotajās grupās. Mazākajiem jā māca pamatlīstas, bet jaunsargiem ar vairāku gadu pieredzi tas viss jau ir sen zināms, tāpēc nodarbība var kļūt garlaicīga. Ja pašam jauniešim nav vēlmes iet vēl tālāk un ja viņš nav gatavs vai spējīgs palīdzēt instruktoram vadīt nodarbības, tad tādām jaunsargam vairs īsti nav ko nodarbībā darīt.»

Mācību programma ir sastādīta 12 līdz 21 gadu veciem jauniešiem, taču, kā to paredz Jaunsardzes nolikums, kustībā var iesaistīties no desmit gadiem. Un tad reizēm gadās interesantas situācijas, piemēram, nometnē kādai meitenei pirms gulētiešanas noteikti jāpalasa priekšā pasaciņa vai arī telti uz nakti jāatstāj ieslēgts lukturītis, jo ārā ir tumšs un ļoti bailīgi, smaidot atceras jaunsargu instruktorus.

Vēl viena iespēja sodītiem jauniešiem

Viena no Gata Ceriņa profesijām ir sociālais pedagogs. Savulaik karjerā viens posms saistījies ar Sociālās korekcijas izglītības iestādi (SKII) nepilngadīgajiem «Naukšēni», kur viņš strādājis par režīma uzraugu. Tādēļ doma par SKII «Naukšēni» audzēkņu iesaisti jaunsargu kustībā likusies loģiska. «Tā šiem jauniešiem, kuri savā dzīvē pamānījušies izdarīt kļūdas, ir vēl viena iespēja apgūt kaut ko jaunu, paplašināt savu apvāršni un labāk sagatavoties brīdī, kad viņi atgriezīsies patstāvīgajā dzīvē. Lai gan jāsaprot, ka daļa SKII «Naukšēni» jauniešu vairāk vai mazāk iepriekš jau ir darbojušies jaunsargu vienībās un uzkrājuši pieredzi. Tas parāda, ka ar labu paraugu ne vienmēr pietiek, nepieciešama arī paša galva un sapratne par to, ko dari.»

Pašlaik no «Naukšēniem» jaunsargu nodarbības aktīvi apmeklē trīs puisi un viena meitene. Nodarībās viņi piedalās tīri aiz intereses, nekādus īpašus bonusus korekcijas procesā tas nedod, toties tā ir iespēja pārslēgties, pieredzēt un iemācīties ko jaunu. «Gribētāju jau būtu krietni vairāk, bet iespējas tiek dotas labākiem. Viņiem pašiem ir sava iekšējā punktu sistēma, un uz nodarbībām vai citām aktivitātēm ārpus iestādes tiek tikai audzēkņi ar augstāko reitingu,» stāsta Gatis Ceriņš. Tam ir savs skaidrs pamatojums — piemēram, pašā sākumā, kad šāda sadarbība tikai veidojusies, jaunsargi braukuši ekskursijā uz Ložmetējkalni. Atceļā piestājuši «Alfā», un viena meitene no «Naukšēniem» acīmredzot nav spējusi pretoties apkārtējiem kārdinājumiem un aizbēgusi. Sekoja sankcijas, aptuveni pusgadu neviens no sociālās korekcijas iestādes nav drīkstējis piedalīties jaunsargu aktivitātēs. «Arī tagad mums nākas rūpīgi pētīt situāciju. Ja ir mazākās aizdomas par bēgšanu, šo jaunieši līdzī neņemam. Nevar būt tā, ka visa mūsu darbība tiek pakārtota vienam cilvēkam,» uzsver instruktors.

Svarīgākais — kāds cilvēks tu esi

Kopīgu valodu jaunsargi atrod ātri, un drīz vien visi ir kā savējie, teic Gatis Ceriņš. Vienībā neviens neskatās, no kurienes nācis viņa biedrs, — galvenais ir katra cilvēciskās īpašības. Un vēl, protams, tās zināšanas un iemaņas, ko dod dalība Jaunsardzē.

Kristiāns Vīgo Vilkins mācās Naukšēnu novada vidusskolas 10. klasē un Jaunsardzē darbojas jau četrus gadus. «Man šīs nodarbības dod daudz zināšanu un jaunu iemaņu, dzīvē tas viss noder. Piemēram, esmu iemācījies siet mezglus, pareizi rīkoties dažādās situācijās, ir apgūtas arī izdzīvošanas iemaņas. Arī šaušana var noderēt, ja, piemēram, ej medībās. Es gan pats neēju,» saka Kristiāns. Viņu interesē elektronika un ar to saistītas lietas. Puišs gatavojas studēt pēc skolas beigšanas, bet līdztekus noteikti stāšoties Zemessardzē.

Toms Brauns jaunsargos ir otro gadu, bet iepriekš darbojies Limbažu vienībā. Viņš uz nodarbībām mēro ceļu no Sociālās korekcijas izglītības iestādes «Naukšēni». «Bija interese piedalīties, un nenožēloju, ka to daru. Daudz ko jaunu šajā laikā esmu iemācījies. Ikdienā šīs zināšanas palīdz.» Par nākotni Toms pagaidām vēl nav domājis.

Laura Jundze divus gadus. «Jaunsargos var daudz ko iemācīties, var iepazīt jaunus draugus. Daudz, kas te apgūts, var noderēt dzīvē,» atzīst Laura. Arī viņa domā par studijām augstskolā un vēlas darboties Zemessardzē kā medmāsa.

Skolā ir viss jaunsargiem vajadzīgais

Kad jaunsargu grupu veido dažāda vecuma bērni un jaunieši, apgūstamā viela jāmāca ļoti pakāpeniski, lai visi saprot un tiek līdzī. Pēdējos gados Gatis Ceriņš strādā ar salīdzinoši nelielām grupām un Naukšēnos nodarbības vada Naukšēnu novada vidusskolā, arī SKII «Naukšēni» audzēkņiem. Tur jaunsargiem ir nodrošināts viss vajadzīgais, ieskaitot šautuvi. «Tā ir vienkāršāk, varu pielāgoties situācijai un piedāvāt alternatīvas, ja kaut kādu iemeslu dēļ iepriekš iecerētā nodarbība nevar notikt.»

Tā kā apkārtnes skolas pakāpeniski tiek apvienotas, Naukšēnu vidusskola par skolēnu trūkumu nevar sūdzēties — daudzās klasēs mācās vairāk nekā 20 skolēnu. Skolu apvienošana kā jau gandrīz viss šajā dzīvē ir koks ar diviem galiem. No vienas puses, mazajām pašvaldībām skolas zaudēšana ir ļoti smags trieciens, kas var būtiski ietekmēt pat apdzīvotās vietas izdzīvošanas izredzes. No otras — Gatis Ceriņš ir novērojis, ka mazo skolu audzēkņi bieži vien ir pārāk apņēmīgi. «Mazajās klasēs skolotāja var burtiski auklēt ar katru, palīdzēt visās grūtībās.

Tāpēc reizēm skolēni paši nemaz vairs negrib pūlēties. Bet dzīvē tā nebūs, neviens ar viņiem neauklēsies.»

Naukšēnu jaunsargu ikdiena ir daudzveidīga. Papildus nodarbībām regulāri notiek dažādas sacensības, nometnes un turnīri. Populāras kļuvušas Naukšēnu un Cēsu jaunsargu vienību organizētās nometnes «Lūšu taka» un «Vilku taka», izdzīvošanas nometnes ziemā «Urālpūce» un daudzas citas aktivitātes. Laba sadarbība izveidojusies ar Rūjienas ugunsdzēsēju pulciņu, kuru rīcībā ir labs ekipējums — sadarbībā ar viņiem jau notikušas sacensības. Tuvākajā nākotnē notiks izdzīvošanas nometne kopā ar Cēsu jaunsargiem, bet martā — tradicionālais Naukšēnu kauss šaušanā. Sadarbībā ar Valmieras instruktoru Ojāru Ābolu tiek rīkoti pārgājieni, nometnes, ekskursijas un sacensības. Tā var vieglāk un kvalitatīvāk sagatavot pasākumus. Arī jaunsargi ir sadraudzējušies un parasti darbojas kā viena komanda. Laba sadarbība ir izveidojusies ar kolēģiem Igaunijā, un kopā tiek organizēti pasākumi, pat līdz septiņi vienā gadā. «Pagājušais gads bija veiksmīgs sadarbībā ar «Airsoft» spēles rīkotājiem no Valmieras. Viņi bez kādas atlīdzības brauca uz mūsu pārgājieniem un nometnēm, piedāvājot dažādus uzdevumus, lai jaunsargiem un arī pašiem būtu interesanti. Ceru, ka šogad sadarbība turpināsies,» teic jaunsargu instruktors.

Atpūsties palīdz mūzika

Vēl kāds Gata Ceriņa novērojums — bērni mūsdienās daudz zina par pasaules lietām, piemēram, par Visuma uzbūvi, bet nemāk nosaukt kokus, kas aug viņiem apkārtnē. Kādā no pārgājieniem, mācoties kurt ugunsgrākus, jaunsargi uzzinājuši, ka no dabā pieejamajiem materiāliem vispiemērotākais iekurs ir bērza tāss. Pēc laika instruktors pamanijs, ka viena grupa ņemas iekurt uguni ar tikko nomizotām ozola mizām. Uz jautājumu: «Ko jūs cenšaties aizdedzināt?» — sekojusi atbilde: «Tā ir bērzu tāss no ozola.» «Galu galā — miza paliek miza,» smaidot nosaka Gatis Ceriņš.

Gatis Ceriņš ir vietējais, bet uz nodarbībām Valmierā un citviet nākas braukāt. «Protams, arī tas prasa lielu daļu laika. Bet cita varianta nav. Šogad arī meita Lote sāk darboties Jaunsardzē. Paldies ģimenei par atbalstu, jo ar pasākumiem Jaunsardzē un mācībām Zemessardzē daudz laika nākas pavadīt ārpus mājas.» Lai atpūstos, Gatis Ceriņš muzicē — spēlē ģitāru un dzied grupā «Avantūra» kopā ar jaunsargu instruktoru Ojāru Ābolu. Sava prieka pēc mēdzot arī uzspēlēt plašākai publikai, piemēram, kādās kāzās vai ballītē. Lai gan — strādājot ar bērniem, prieka netrūkst. Tāpat kā rūpju. **IS**

◀ Sākums 14. un 15. lpp.

Bez šaubām, var novēlēt visu uz ekonomisko stāvokli, tomēr daudzos gadījumos var atrast nišas, kur var strādāt un virzīt biznesa idejas.

Mēs esam NATO, un armija ir labāk apbruņota, apgādāta. Līdzekļu joprojām ir par maz, to visi zina. Tie mūsu pusotra vai divi procenti, bet ilgu laiku bija viens procents, ir rezultāts tam, ka tagad ir grūti pagriezt visu uz attīstību. Nevar jau tā, kā tas bija Ukrainā — sākās krīze, iedossim aizsardzībai 20 vai 30 miljonus, un uztaisiet kaujas spējīgu brigādi! To nevar vienā dienā vai mēnesī izdarīt, tāpēc attīstības apstāšanās lielā mērā ir atkarīga no tā, ka līdzekļi tika nevis likti klāt, bet ņemti nost. Karavīrs ir dienestā 24 stundas, un tās tendences, ka plkst. 17.00 darba diena ir beigusies, mēs ejam mājās un varam nodoties tikai savām lietām, — tas nav normāli! Mūsu situācijā vajadzīgi pastāvīgās gatavības spēki.

— Ja jums būtu jādod padomi, ko jūs ieteiktu?

— Es jau pirms gadiem 15 konstatēju, ka spēcīgi atpaliekam gaisa kontrolē un pretgaisa aizsardzībā. Tas viss negāja uz priekšu, jo nebija līdzekļu! Tās sistēmas ir ļoti dārgas! Tas bija viens no virzieniem, kur bruņotie spēki atpalika — Gaisa spēku attīstībā un pretgaisa aizsardzībā. Cerams, ka tagad situācija ir uzlabojusies, kaut gan mēs nevaram pacelt tādas Gaisa spēkus, kādi ir modernās armijās — ar helikopteriem un lidmašīnām. Pretgaisa aizsardzībā noteikti ir lētākas aizsardzības iespējas ar stingeriem un tāda tipa ieročiem. Bet tam visam vajadzīga ļoti precīza un labi trenēta kopēja informācijas sistēma.

— Jums kā cilvēkam ar pieredzi, vai nav reizēm šķitis, ka jūs runājat ļoti nopietni, bet citi to uztver kā spēli? Ari Ukraina parādīja, ka tas ir ļoti nopietni!

— Lieta ir nopietna! Daudzi iedomājas, ka dienests nav nekas īpašs, bet, kad nonāk dienesta grūtībās, saprot, ka ne visai gribētu iet uz Sauszemes spēku kājnieku brigādi, labāk kādā citā dienestā, kur nav lauka kaujas apmācība, kur ir štābs un tamlīdzīgi.

Laikam neatbildēju uz jautājumu, bet — pie daudz kā vēl jāstrādā! Kā var būt tā, ka Latvijas armijas virsnieks kļūst par balstu Latvijas neatkarības noliedzējiem? Tā kā jau piecus gadus neesmu inspektors, tad esmu atpalicis no reālās situācijas un neesmu tiesīgs vērtēt to stāvokli, kāds armijā ir pašreiz.

— Un tomēr — kāds būtu jūsu novēlējums kolēģiem, kurus esat izaudzīnājis un kuri turpina jūsu stafeti?

— Daži virsnieki dienestā ir no 1991. gada. Priecājos, ka ir izaugusi jauna instruktoru, virsnieku un ģenerāļu paaudze ar ļoti labu izglītību. Es varu tikai teikt, ka jebkuram karavīram ir virsniekam ir jāatceras, ka viņš sargā Latviju! Viņš ir atbildīgs par mūsu aizsardzības sistēmas stāvokli un gatavību, par cilvēku gatavību, par katra padotā gatavību aizstāvēt Latviju! **IS**

*Tie ir — strēlnieki, kuru vairs nava
Un kuru nebūs otrreiz vairs.
Tikai viņu mūžīgā slava
Tautu sargās kā karogs kairs.*
Aleksandrs Čaks, «Izskaņa»
(«Mūžības skartie»).

ZIEMASSVĒTKU KAUJAS MŪSDIENU SKATĪJUMĀ

Pārdomājot pirms gadsimta notikušo vēsturisko Ziemassvētku kauju norisi, rodas vairāki jautājumi. Viens no tiem — kāpēc apjomīgās uzbrukuma operācijas rezultāti tomēr bija samērā niecīgi? Acimredzot atbilde slēpjas ilgajā kaujas plānošanas un sagatavošanas procesā, kā arī Ziemeļu frontes vadības un 12. armijas komandiera skatījumā uz Ziemassvētku kauju organizēšanu. Vismaz trīs mēnešus no 1916. gada vasaras

līdz ziemas pirmajām nedēļām minētais redzējums bija stipri atšķirīgs. Jau pēc 1916. gada augusta kaujām pie Smārdes 12. armijas komandieris ģenerālis Radko Dimitrijevs lūdza Ziemeļu frontes komandierim ģenerālim Ruzskim atļauju gatavot ofensīvu Jelgavas virzienā. Tomēr atļauja netika dota, jo Ziemeļu frontes vadība par uzbrukuma mērķi uzskatīja Bausku ar tālāko virzību uz dienvidiem. Jāmin arī cits svarīgs faktors —

vasaras nogalē un rudenī pieci 12. armijas korpusi devās uz Rumānijas fronti, ģenerāļa Radko Dimitrijeva rīcībā gada nogalē palika vairs tikai četri korpusi. Tomēr neatlaidīgais un uzstājīgais 12. armijas komandieris panāca savu, uzbrukums Jelgavas virzienā tika atļauts. Ģenerālis Ruzskis stingri noteica divus ierobežojumus — no Ziemeļu frontes rezerves netiks piešķirtas, uzbrukumam ir ierobežots mērķis ar pamatdomu uzturēt

karaspēkā kaujas garu. Par Kurzemes atbrīvošanu nekas lielās kaujas sagatavošanas dokumentos netika minēts. Tātad mēs redzam atšķirīgos mērķus Krievijas armijas vadības un latviešu strēlnieku skatījumā uz Ziemassvētku kaujām. Detalizēti tas ir fikss kaujas pavēlēs — uzbrukumam ir divi posmi, sākumā jāpārtrauc vācu aizsardzība, pēc tam pie Lielupes uzbrucēju grupas apvienojas un, manevrējot atklātā teritorijā, dodas Jelgavas virzienā. Kā zināms, otrais operācijas posms netika realizēts. Vispārīgajā 12. armijas pavēlē, kas uzskatāma kā uzsaukums karavīriem, t.s. latviešu strēlnieku sadaļā ir runa par Lielupes pāriešanu un došanos uz Kurzemi. Zināmā mērā latviešu strēlnieki tika maldināti un dezinformēti.

Jāmin konkrēti fakti operācijas plānošanas procesā, kuri kopumā negatīvi ietekmēja kaujas gaitu, īpaši uzbrukuma pirmajā dienā.

Pirmkārt, netika ievērots spēku koncentrācijas princips, Krievijas armijas vienības uzbruka vairākās vietās plašā 30 km frontē no Kalnciema rajona līdz Olainei. Jau pēc kauju noslēguma 1917. gada sākumā īpaša komisija izvērtēja Ziemassvētku cīņu norisi, un minētā kļūda tika akcentēta kā ļoti būtiska. Komisijas sastādītajā gala dokumentā tika norādīts turpmāk šādu pēkšņu uzbrukumu bez artilērijas iepriekšējās sagatavošanas uguns veikt kompakti vienam korpusam pret vājāko pretinieka vienību. Ģenerāļa Radko Dimitrijeva štābam bija pieejamas izlūku ziņas par vācu pulku un bataljonu kaujas spējām, tomēr operācijas plāna sastādīšanā principā tās netika ņemtas vērā.

Otrkārt, Rīgā izvietotā 12. armijas štāba virsnieki nespēja modulēt vairākus nozīmīgus faktus un nestandarta situācijas uzbrukuma

operācijas norises pirmajās stundās. Netika analizēts, pa kuru ceļu vācieši no Jelgavas pievedis rezerves un kā to nepieļaut. Lai izpildītu šādu speciālo uzdevumu vienības nelielu operāciju, Rīgas frontes vadības rīcībā bija pietiekami daudz sagatavotu karavīru — gan izlūku komandas latviešu strēlnieku pulkos, gan arī Atamana Puņina īpašā partizānu vienība.

Treškārt, cīņām ieilgstot un uzbrucējiem ieņemot vācu pozīcijās, netika izplānota pārtikas piegāde, tāpēc kauju ceturtajā dienā latviešu strēlnieki jau badojās.

Ziemassvētku kauju iesākums 1917. gada 5. janvārī (pēc vecā stila 1916. gada 23. decembrī) latviešu uzbrukuma sektorā noritēja ļoti sekmīgi. Vācu karavīri tika pilnībā pārsteigti, jo agrā rīta tumsā abas latviešu brigādes pārrāva pretinieka aizsardzības pirmo līniju. Mūsu strēlnieku vienību karavīru varonība, kā arī izturība Ziemassvētku kauju laikā ir apbrīnas un cieņas vērts. Sekmīgi uz priekšu virzījās 2. brigādes 7. Bauskas un

8. Valmieras pulks, kuri ātri ieņēma abas vācu aizsardzības līnijas un nodrošināja pārrāvuma vietu uz pretinieka vaļņa iespējamam prettriecienu no vācu Ložmetējkalna puses. Pēc vācu ierakumu ieņemšanas 1. brigādes trieciengrupa netika uz priekšu, jo krievu artilērija uzsāka «Mangaļu» — «Skangaļu» ceļa apšaudi, un tā sadūrās ar nepatīkamu pārsteigumu — aplveida nocietinājumiem 300 m attālumā aiz purvā uzburtā pretinieka aizsardzības vaļņa. Uzbrukuma temps mazinājās, vēlāk tam bija negatīvas sekas. Šajā laikā speciālas vācu komandas ar nozāģētiem kokiem aizsprostoja ceļu uz Jelgavu, tādējādi plānotā krievu kavalērijas izmantošana kļuva neiespējama.

Īpaši jāmin latviešu strēlnieku Apvienotās divīzijas, brigāžu un astoņu pulku komandieru kompetence un pieredze. Nevienam no viņiem agrāk kaujās nebija vadījis tik lielas vienības. Situāciju pirms uzbrukuma

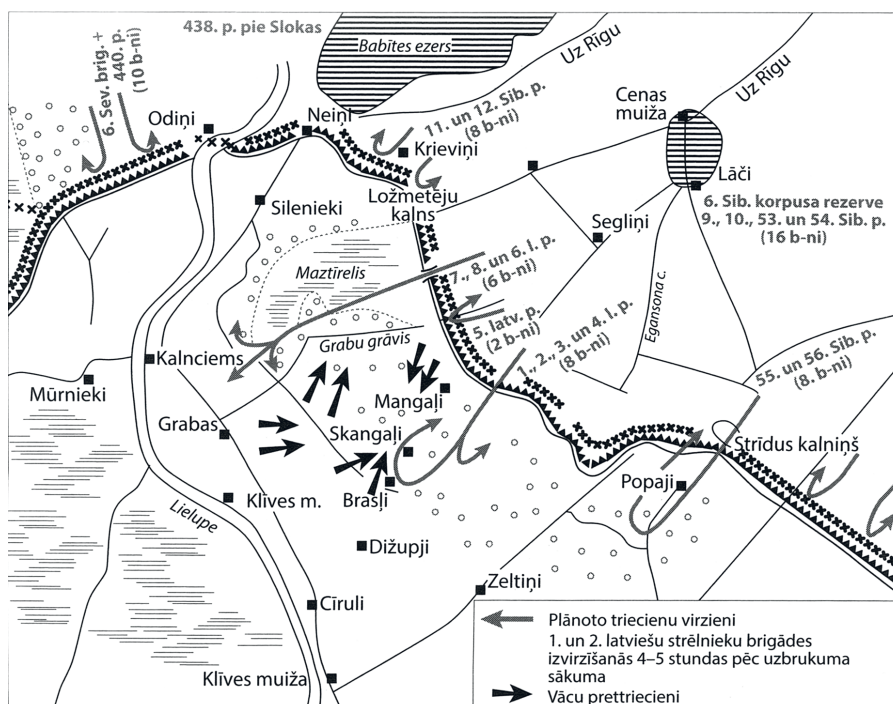
► Turpinājums 20. lpp.

◀ Sākums 18. un 19. lpp.

sarežģīja arī ļoti vēlais pavēles saņemšanas laiks — 1. brigādē pulki to saņēma 4. janvārī plkst. 12.00, bet 2. brigādē vēl vēlāk — plkst. 18.00. Kritiski maz laika palika visu apjomīgo sagatavošanās darbu veikšanai un 20 000 vīru karaspēka sagrupēšanai. Uzbrukumā visu laiku starp saviem strēlniekiem atradās un nekavējoties pieņēma konkrētus rīkojumus 4. Vidzemes pulka komandieris pulkvedis Zeltiņš un 7. Bauskas pulka komandieris Gopers. Pretēji rīkojās 1. Daugavgrīvas pulka komandieris pulkvedis Karlsons, proti, viņš ar savu štābu izvietojās pārāk tālu no kaujas zonas un nespēja kontrolēt padoto karavīru darbību. Rezultātā kaujas trešajā stundā 1. Daugavgrīvas pulks sāka izklist.

Objektivitātes dēļ jāmin arī vairāki gadījumi par pavēļu neizpildi. Pirmo reizi 12. armijas vēsturē vienības atteicās iet uzbrukumā — Olaines tuvumā triecienam nozīmētie 17. un 55. Sibīrijas strēlnieku pulka karavīri savus baltos maskēšanās tērpus sameta kaudzēs. Minētie apakšvirsnieki un strēlnieki kategoriski atteicās doties uzbrukumā. Pēc kāda laika šo nepatīkamo vēsti uzzināja arī latviešu strēlnieki. Tas negatīvi ietekmēja mūsu karavīru kaujas spar, jo skaitliski visā apjomīgajā 12. armijas uzbrucēju grupējumā latviešu strēlnieki bija izteiktā mazākumā. Viņiem jau tā pietika savu problēmu, jo 5. Zemgales pulka uzbrukums sadūrē starp abām latviešu brigādēm bija ļoti nesekmīgs. Atbildība par to ir jāuzņemas komandierim pulkvedim Vācietim, jo viņš izvēlējās uzbrukumam nepiemērotu apvidu, kuru sekmīgi kontrolēja vācu ložmetēji. Turklāt 5. Zemgales pulka triecienam nebija pārstieguma efekta, jo ejas vācu dzeloņdrātis netika izveidotas un pats uzbrukums bija novēlots. Rezultāts mums ir

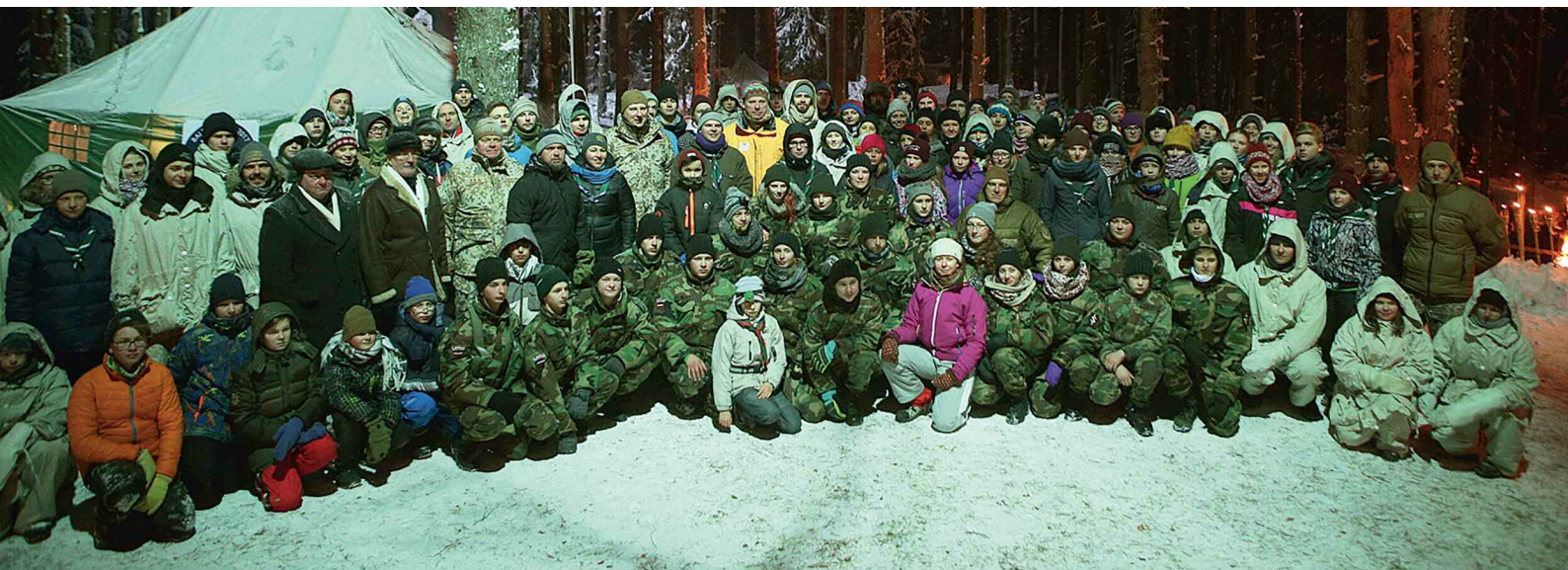
redzams, jo abas latviešu brigādes kaujas laikā 5. janvārī neapvienojās. Pirmajās uzbrukuma stundās palika neaizsargāta pārrāvuma vieta uz vācu vaļņa pie «Mangaliem», kur uzbruka 1. brigādes vienības. Šī svarīgā taktiskā vieta bija jāsedz 2. Rīgas pulka 1. bataljonam, kurš aizgāja līdz uzbrucējiem «Skangaļu» virzienā. Vēlā rītā sākās vācu pretuzbrukumi no «Popaju» puses, jo sibīriešu ofensīva tur bija atsista un pretinieka pavēlniecība varēja pret latviešu strēlniekiem novirzīt papildspēkus. Latviešu komandieriem nācās vājināt uzbrucēju grupējumu un sūtīt zem uguns vairākas strēlnieku rotas.

Minētās problēmas nekādā gadījumā neapstrīd latviešu strēlnieku varonību visā Ziemassvētku kauju laikā. Mūsu karavīri pirmo un pēdējo reizi Pirmā pasaules kara gaitā pārrāva Vācijas armijas aizsardzības

pozīcijas un tās 2. brigādes sektorā noturēja — to nekad nebija izdarījusi neviena cita Krievijas armijas vienība. Pēc tam naktī no 6. uz 7. janvāri latviešu strēlnieki kopā ar sibīriešiem ieņēma vācu Ložmetējkalni. Sīvas cīņas turpinājās vēl četras dienas, bet jūtamus panākumus neviena karojošā puse neguva. Latviešu strēlnieku Ziemassvētku kaujas, kad visi astoņi pulki vienīgo reizi cīnījās vienkopos, ir viena no mūsu tautas varonīgākajām un nozīmīgākajām vēstures lapaspusēm. To apliecina daudzie strēlniekiem veltītie pasākumi šā gada janvārī ne tikai Latvijas galvaspilsētā Rīgā, bet arī citās vietās mūsu valstī.

Sagatavojis rezerves **pulkvedis Jānis Hartmanis.**

Foto — Gatis Dieziņš, Modris Vēbersts un no Jāņa Bērziņa personiskā arhīva.

VALSTS AIZSARDZĪBAS NOZARES VADĪBA PATEICAS ZEMESSARDZES ATBALSTĪTĀJIEM

13. janvārī Aizsardzības ministrijā notika pieņemšana, kurā aizsardzības nozares vadība tikās ar Latvijas darba devējiem — uzņēmumu, pašvaldību un izglītības iestāžu pārstāvjiem, lai pateiktos par atbalstu Zemessardzei. Latvijas uzņēmumi un iestādes apbalvošanai tika izvēlētas, balstoties uz 2016. gada nogalē zemessargu vidū veiktās aptaujas «Par Latvijas darba devēju atbalstu Zemessardzei» rezultātiem.

Svinīgajā apbalvošanas ceremonijā piedalījās aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons, Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieks ģenerālmajors Leonīds Kalniņš, Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš, Zemessardzes brigāžu un bataljonu komandieri, kā arī Latvijas darba devēji, kas snieguši atbalstu Zemessardzei.

«Atbalstīt savas valsts bruņotos spēkus — tas ir patriotisms šī jēdziena vistiešākajā nozīmē. Karavīrs ir tā profesija, kuru izvēloties cilvēks skaidri apzinās, ka par savu valsti un tās brīvību viņš ir gatavs atdot dārgāko, kas viņam ir, — savu dzīvību,» savā uzrunā uzsvēra aizsardzības ministrs R. Bergmanis. «Mums visiem ir viena valsts — tā ir Latvija. Neatkarīgi no tā, kādā profesijā mēs strādājam vai kurā vietā mēs dzīvojam. Mūsu valsts pēc platības nav liela, bet ne jau platība ir tā, kas nosaka valsts dižumu. Visos laikos, karos un okupācijās Latviju ir glābis tautas gars.

Šobrīd Nacionālie bruņotie spēki un Zemessardze kā šo spēku daudzskaitlīgākā

daļa ir straujas izaugsmes ceļā. Darāmā ir ļoti daudz, bet mums ir skaidrs plāns un redzējums, kā to paveikt. Kā atdot Zemessardzei parādu par tiem gadiem, kad aizsardzības jomas finansējums tika dramatiski samazināts. Tieši tāpēc šobrīd ir strauji palielinājies zemessargu apmācības process, un laiks, ko tas prasa.

Bez darba devēju atbalsta, pašvaldību sapratnes, plašākas sabiedrības iesaistes mēs neko nespētu panākt, tāpēc vēlos pateikties visiem Zemessardzes atbalstītājiem. Paldies jums visiem — tas ir svēts darbs! Esmu drošs — mēs varam un gribam aizstāvēt savu zemi.

Aicinu jūs kļūt par labas gribas vēstnešiem! Stāstiet citiem uzņēmējiem, pašvaldību pārstāvjiem, izglītības iestāžu vadītājiem par savu pieredzi sadarbībā ar Zemessardzi, aiciniet arī viņus iesaistīties Zemessardzes atbalstā, jo tikai tā mēs kļūsim par patiesu spēku!

Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieks ģenerālmajors Leonīds Kalniņš, pateicoties klātesošajiem, sacīja:

«Jūs atbalstāt vienu no lielākajām organizācijām, kura atbild par valsts aizsardzību — Zemessardzi. Jūsu atbalsta ceļš ir divpusējs — mēs iegūstam ļoti motivētu karavīru, jūs iegūstat efektīvu darba darītāju — uzdevumu izpildītāju kompānijās, struktūrvienībās. Kopā mēs veidojam spēcīgu sabiedrības daļu, kura ir veiksmīga valsts aizsardzībā, kura paplašinās, un ceru, ka ar jūsu atbalstu paplašināsies vēl vairāk.»

Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš uzrunā atzīmēja:

«2016. gadā 240 zemessargi beidza 21 dienu ilgo nometņu tipa apmācību, un tas nebūtu iespējams bez uzņēmēju — darba devēju — atbalsta. Apmācības notiek arī brīvdienās, bet ar to ir par maz, tāpēc īpaši svarīgi, ka zemessargs, pateicoties atsaucīgam darba devējam, var atļauties apgūt militārās pamatzināšanas trīs nedēļas ilgā nometnē.»

Aktīvākos un atsaucīgākos Zemessardzes atbalstītājus aizsardzības ministrs apbalvoja šādās nominācijās: AS «Latvijas finieris» — nominācijā «Zemessargus visvairāk atbalstošais uzņēmums», SIA «SWF avoti» — nominācijā «Uzņēmums ar vislielāko zemessargu skaitu», AS «Latvijas valsts meži» — nominācijā «Uzņēmums — Zemessardzes atbalstītājs», SIA «Media pasts» — nominācijā «Uzņēmums — Zemessardzes popularizētājs», SIA «AE Partner» — nominācijā «Uzņēmums — celmlauzis», SIA «RG riepas» — nominācijā «Uzņēmums — Zemessardzes veterāns», SIA «Ripo fabrika» — nominācijā «Uzņēmums — zemessargu motivētājs», SIA JWJ un SIA «Koksnes grupa» vadītāju Jāni Vilciņu — nominācijā «Uzņēmums — Zemessardzes stiprinātājs», Krāslavas valsts ģimnāziju un O. Kalpaka Liepājas 15. vidusskolu — nominācijā «Mācību iestāde — izglītotāja par Zemessardzi» un Smiltenes novada domi, Blomes pagasta pārvaldi un Dobeles novada domi — nominācijā «Aktīvākā Zemessardzes atbalstītāja pašvaldība».

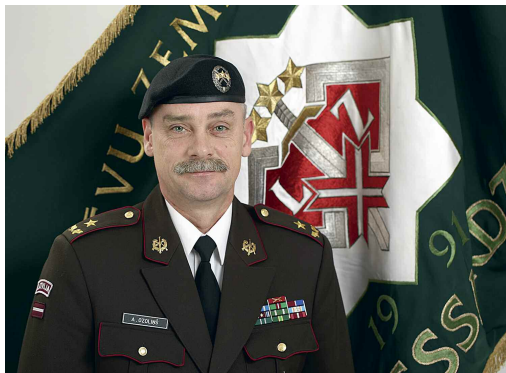
Sagatavojusi *virsseržante Diāna Selecka*

Foto — *Normunds Mežiņš*.

Žurnāls «Tēvijas Sargs» ar šā gada janvāri uzsāk rakstu sēriju par Zemessardzes bataljoniem, par pārmaiņām tās struktūrā 25 gadu laikā, par izaugsmi un spēju attīstību.

Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš, uzrunājot lasītājus un zemessargus ikvienā vienībā, izsaka savu vērtējumu un novēlējumu.

Ceturtā daļa no gadsimta — tas ir ilgs laiks, bet uz pasaules vēstures fona tas ir tikai pārmaiņu laiks. Šodien mēs nevaram uzskaitīt visu, kas paveikts, un to arī nevēlos darīt. Pāršķiram jaunu lapu, jo, ja mēs gulēsim uz veciem lauriem un sasniegumiem, attīstība un izaugsme apstāsies, lai arī uzskatu, ka pamati Zemessardzē ir ielikti ļoti

labi un potenciāls ir liels. Protams, ir jāzina un jāgodā sava vēsture, jāpiemin varoņi, jo bez vēstures nav nākotnes.

Šodien Zemessardze ir izveidojusies par ļoti nozīmīgu Nacionālo bruņoto spēku struktūru un valsts aizsardzības pamatu. Zemessardze joprojām ir attīstības procesā, un ir ļoti daudz, pie kā vēl strādāt, bet mēs esam jau uz nākamā pakāpiena — finanšu resursi ir piešķirti, atliek tos realizēt ar neatlaidīgu un pamatīgu darbu.

Ambīcijas mums ir augstas, bet arī izaugsme ir strauja. Es ceru, ka mēs spējam objektīvi atspoguļot esošo situāciju, atzīt pieļautās kļūdas, rast atbildes uz jautājumiem, izcelt panākumus, iedrošināt un pārliecināt tos, kas vēl šaubās, un nospraust jaunus mērķus, kā arī sasniegt tos.

Situācija pasaulē liek mums būt nepātrauktā gatavībā, tāpēc esam ieinteresēti vienotam mērķim — drošai Latvijai. Attīstības

gaitā daudz kas ir mainījies — paaudzes, tehnika, ieroči, ekipējums, vienīgais, kas nemainās, ir mūsu aicinājums būt Latvijas patriotiem, un uzdevums — aizsargāt mūsu valsti.

Zemessardze ir tautas balss, un zemessargs ir tās sirdspuksts. Mēs esam maza, bet stipra tauta. Zemessargu veikums, izmantojot savas civilās iemaņas un individuālo sagatavotību, militāro stāju un augsto intelektu, ko demonstrējam ikvienā pārbaudījumā, apliecina, ka mēs ne ar ko neatšķiramies no regulārajiem spēkiem un pilna laika karavīriem. Esam ienesuši valsts aizsardzības sistēmā tādas spējas, kuras līdz šim nav bijušas tās arsenālā, piemēram, kiberaizsardzība, psiholoģisko operāciju apakšvienība.

Ir viegli kritizēt un paust savu viedokli, grūtāk jau ir to argumentēt, vēl grūtāk ir cīnīties par savu taisnību, atrast motivāciju un nepadoties. Izaicinājums ir darbi, un tieši darbi ir tie, kas runā paši par sevi. Es aicinu katru Latvijas pilsoni stāvēt uz savām kājām un domāt ar savu galvu, apliecinot savu patriotismu un dzimtenes mīlestību ar darbiem!

Lai mums viss izdodas, kā iecerēts!

Zemessardzes komandieris
brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš

TĒVIJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās,
kā arī internetā www.abone.pasts.lv
un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Abonēšanas cena Latvijā:

1 mēnesim — EUR 0,71
6 mēnešiem — EUR 4,27
12 mēnešiem — EUR 8,54

Ārvalstīs militāro žurnālu
«Tēvijas Sargs»

var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena ārvalstīs:

Eiropā 12 mēnešiem — EUR 41,00
ASV 12 mēnešiem — USD 68,00
Kanādā 12 mēnešiem — CAD 70,00
Austrālijā 12 mēnešiem — AUD 73,00

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391
vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

Zemessardze ir vajadzīga katrā Latvijas reģionā

Diāna Selecka,

virsseržante.

Foto — Evija Ziemeņa.

Zemessardzes 25. kājnieku bataljons (ZS 25. KB) dibināts 1991. gada 17. oktobrī. Bataljona atbildības teritorijā ietver Gulbenes, Madonas, Cēsaines Lubānas, Ērgļu un Varakļānu novadu. Bataljonā dien 16 karavīri un 500 zemessargi. ZS 25. KB pamatuzdevums ir attīstīt jaunas un uzlabot esošās bataljona kaujas spējas un iemaņas, lai nodrošinātu bataljona atbildības rajona aizsardzības uzdevumu izpildi, dalību starptautiskajās operācijās un sniegtu atbalstu valsts, pašvaldību un civilajām institūcijām.

«Zemessardze ir vajadzīga katrā Latvijas reģionā, tā ir ideāla organizācija, lai pilsoņi, kuri ir patrioti un apzinās mūsu valsts neatkarības nozīmi, to, ka šī brīvība un neatkarība nav pašsaprotama, varētu apgūt militārās zināšanas paralēli savam darbam,» saka **ZS 25. KB komandieris pulkvežleitnants Normunds Baranovs.**

«Mēs analizējam pasaules notikumus, un pēdējo gadu ģeopolitiskā situācija noteikti ir ietekmējusi arī mūsu bataljona attīstību. Pērn, piemēram, mūsu vienību papildināja 46 jaunie zemessargi, domāju, ka arī nākamie gadi būs pozitīvi izaugsmes ziņā. Ja salīdzinām, kādi bijām pirms pieciem gadiem un kādi esam tagad, ir ļoti daudz pozitīvu izmaiņu. Ekipējums ir uzlabojies, personāla

skaits ir audzis, un apmācība ir kļuvusi intensīvāka un kvalitatīvāka. Tuvākajā nākotnē bataljons varētu tikt izvietots jaunā, tam piemērotākā infrastruktūrā.

Mēs esam uz pareizā ceļa, un galvenais, lai sabiedrībā vēl vairāk nostiprinātos sapratne par līdzdalību valsts aizsardzības veidošanā ar praktisku rīcību. Iemesli, kāpēc Latvijas pilsoņi vēlas kļūt par zemessargiem, ir dažādi. Protams, lielākā motivācija ir patriotisms, arī interese par militāro jomu, bet dažs labs vēlas pagāršot armijas maizi pirms rekrutēšanās profesionālajam dienestam.»

Runājot par zemessargu motivāciju, sarunā iesaistās bataljona rotu komandieri, kas ikdienā strādā ar zemessargiem. **1. kājnieku rotas komandieris seržants Guntars Šimanis** stāsta, ka paaudžu maiņa notiek pakāpeniski. «Savā rotā redzu trīs

paaudzes — ir vīri, kas Zemessardzē ir no deviņdesmitajiem gadiem, tādi, kas iestājušies pēc 2000. gada, un pavisam jauni zemessargi, arī bijušie jaunsargi, kas stājās pērn, kad piedalījās kopīgi rīkotajā nometnē.

Pieredzes bagātākie uztur dzīvas Zemessardzes tradīcijas, un tās pārmanto jaunie. Šie cilvēki iesāka un turpina darboties zemessargos patriotisma dēļ. Tāds ir arī bijušais rotas komandieris Valdis Kļaviņš.

Nedaudz cita motivācija sākumā bija jaunajiem zemessargiem, skolniekiem. Daudziem tā bija iespēja nopelnīt naudu, lai turpinātu mācības. Taču esam spējuši viņus ieinteresēt ar kvalitatīvām mācībām, celt viņu morāli, un šie jaunieši kļuvuši par aktīviem zemessargiem.

Viens no manas rotas labākajiem jauniešiem zemessargiem ir Oskars Priedeslaipa. Viņš ir arī aktīvs sportists, un saskatu viņā instruktora potenciālu. Nevaru neminēt arī daiļā dzimuma pārstāves, piemēram, Elīna Koharenko ar savu attieksmi un lielisko darbu mācībās ne tikai neatpaliek no vīriem, bet diezgan bieži viņus arī apsteidz. Nesen viņa ar pirmo reizi beidza neintensīvo jaunākā instruktora kursu, kas ne vienmēr ir pa spēkam spēcīgiem puisiem. Ne jau tāpēc, ka viņa būtu zinošāka, — viņa to panāca ar savu nopietno un pedantisko attieksmi pret visu, ko dara.»

2. kājnieku rotas komandieris virsseržants Māris Ezeriņš raksturo savus zemessargus: «Mums ir gan vecā, gan jaunā paaudze. Uzdevumus mēs pildām visi kopā, atšķirības jūtas domāšanā un pieredzē. Pieredzējušie vīri,

kuri beiguši apmācības centros, kas darbojas deviņdesmito gadu sākumā, jaunajai paaudzei parāda armijas disciplīnu. Jaunā paaudze — tie, kuri beiguši Instruktoru skolu un mācību centru Dobelē. Daudzi mācās civilajās mācību iestādēs, daudziem ģimenē ir mazs bērns, tomēr viņi atrod laiku, lai Zemessardzē apgūtu jaunas iemaņas un zināšanas, ko pēc tam varēs nodot citiem. Ir ģimenes tradīcijas — nāk brālis, tad arī māsa, vai arī iesaistās abi — dēls un tēvs. Tā viņi viens otru pieskata un arī palīdz. Kā paraugu varu minēt mūsu bataljona zemessargus Māri un Ievu Šustus, brāli un māsu, kas izgājuši apmācību plecu pie pleca un abi ieguvuši kaprāļa pakāpi.

► Turpinājums 24. un 25. lpp.

Ir tādi, kas atrod savu vietu dzīvē tieši zemessargos, jo šeit neviens nav lieks, nav vājākā vai stiprākā, ir savstarpēja karavīru cieņa, mēs nepieļaujam nekādu uzkundzēšanos. Cilvēks Zemessardzē jūtas piederīgs armijai.

Un mums ir lieliski veterāni! Varakļānu pusē dzīvo Jānis Erēls, kas atvēlējis savu īpašumu, lai tur izveidotu rotas atbalsta punktu, — tur ir mācību klase, noliktava. Bataljona mācībās «Tālava 2016» viņš atļāva izmantot privāto infrastruktūru.»

Štāba rotas komandieris virsleitnants

Elmārs Jermacāns: «Jaunie ir tendēti uz apmācību. Zemessargs atrod laiku, sakārto savu dzīvi, lai nedēļu, divas vai pat trīs piedalītos apmācībā. Vēlāk šis zemessargs savas zināšanas pasniedz tālāk, vēlme mācīties un dalīties ar citiem — ir ļoti pozitīva. Tie, kas nāk, to nedara naudas dēļ. Nevarētu teikt, ka būtu bijis panikums, kad dažus gadus nemaksāja kompensācijas.

Grūti nosaukt labāko un aktīvāko zemessargu, bet noteikti gribētu pastāstīt par savas rotas zemessargu Guntaru Ločmeli, kurš no pirmajām dienām aktīvi apmeklē mācības, apmāca jaunos, un dara to visu ar sirdi un dvēseli. Atsaucīgs, izpalīdzīgs. Viņš strādā ārzemēs, taču pirms katra brauciena paziņo, ka neieradīsies kādu brīdi uz mācībām. Pēc atgriešanās uzreiz informē, ka ir atkal gatavs apmeklēt mācības. Arī viņa meita ir manā rotā — lielisks piemērs paaudžu maiņai.»

Aizvadītajā gadā Zemessardzes 25. kājnieku bataljona karavīri un zemessargi piedalījās trīs parādēs.

ZS 25. kājnieku bataljons organizē zemessargu pamatapmācību savā vienībā, bet kopš pērnā gada zināšanas var apgūt arī pamatapmācības lauka nometnē. Sadarbībā ar ZS 3. brigādes bataljoniem tiek organizēta arī speciālistu apmācība — ložmetējnieku, granātnieku, prettanku apkalpju un mīnmetējnieku apmācība. Rotas līmeņa kolektīvajās mācībās tiek vērtēts gada laikā paveiktais, lai godam startētu brigādes līmeņa mācībās «Zobens».

Pēdējos trīs gadus rotas līmeņa kolektīvās mācības tiek maksimāli tuvinātas reālajiem apstākļiem un tās tiek organizētas nevis poligonos, bet gan kādā apdzīvotā vietā. 2014. gadā mācības notika Lubānas apkaimē, 2015. gadā — Lejasciemā. 2016. gadā mācības, kurām tika dots nosaukums «Tālava», bija vērienīgākas un notika Varakļānos. Lai mācības būtu pēc iespējas produktīvākas, ar Sauszemes spēku kājnieku brigādes atbalstu tika izmantotas MILES sistēmas. Šogad mācības «Tālava» notiks Madonas apkaimē, un tās tiks organizētas vēl lielākā mērogā, jo nākuši klāt jauni apmācību uzdevumi. Bataljons aicina uz mācībām savus sadarbības partnerus no Lietuvas un Igaunijas, arī ASV karavīrus un zemessargus.

ZS 25. kājnieku bataljonam ir cieša sadarbība ar citiem ZS 3. brigādes bataljoniem,

ar tuvākajiem kaimiņiem, arī ar Lietuvas un Igaunijas armiju. Tikpat veiksmīgi veidojusies sadarbība ar pašvaldībām, bataljons sniedz atbalstu, piemēram, nodrošinot sabiedrisko kārtību dažādos pasākumos, savukārt pašvaldības palīdz ar piemērotām telpām bataljona vajadzībām.

Bataljona veterāni aktīvi iesaistās pasākumos kapteiņa Varaidota Baugas vadībā. Īpaši bataljons lepojas ar saviem sportistiem. Lielākā daļa NBS basketbola izlases dalībnieku ir 25. kājnieku bataljona zemessargi, un izlase 2016. gada decembrī ieguva NATO dalībvalstu basketbola turnīrā 3. vietu. Sasniegti ir ļoti labi rezultāti orientēšanās sportā, vecākais zemessargs Mārtiņš Sirmāis ir vairākkārt ieguvis godalgotas vietas starptautiskās sacensībās. Zemessargi brāļi Jānis, Mārtiņš un Dāvis Sāri, kā arī zemessardze Sigita Lapsiņa vienmēr ir starp līderiem NBS un ZS organizētajās sacensībās.

2016. gadā bataljona karavīri un zemessargi ir piedalījušies trīs parādēs — 4. maijā Krāslavā, 20. augustā Zemessardzes 25. gadadienai veltītajā parādē Rīgā, bet Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltītajā parādē 18. novembrī bataljons pārstāvēja visu Zemessardzes 3. brigādi.

Mūsu tautas vēstures traģiskās lappuses tiek pieminētas ZS 25. kājnieku bataljona aktivitātēs. Lai pieminētu komunistiskā genocīda upurus, Litenē tradicionāli tiek organizēta NAA kadetu nometne, tajā piedalās visu regulāro spēku veidu un Jaunsardzes pārstāvji. Šiem pasākumiem, kuros piedalās valsts augstākās amatpersonas, ir valstiska nozīme, un bataljona goda lieta ir organizēt pasākumus augstā līmenī. Savukārt pirmajam Latvijas armijas pulkvedim O. Kalpakam tiek veltīti piemiņas pasākumi un citas aktivitātes viņa dzimtajā pusē, kur Madonas novada Liepsalās atrodas O. Kalpaka dzimtas mājas un atdusas vieta Visagala kapos. Šogad pasākumi aizsākās pulkveža O. Kalpaka dzimšanas dienā, 6. janvārī, un tie turpināsies līdz 6. martam.

ZEMESSARDZES BATALJONI

Pulkvežleitnants N. Baranovs: «Emu gandarīts un lepns strādāt ar saviem padotajiem — mūsu virsnieki sevi ir apliecinājuši gan ikdienas darbā, gan piedaloties augsta līmeņa starptautiskajās mācībās, darbojoties brigādes līmeņa štābos nozīmīgos amatos.

Mums ir paveicies arī ar instruktoriem. Daži no viņiem savu karjeru bataljonā ir veidojuši no Zemessardzes pirmsākumiem, bet vairāki instruktori laika gaitā pievienojušies bataljonam no citiem spēku veidiem. Gandrīz visiem ir starptautisko operāciju pieredze, un tas ir liels ieguvums bataljonam. Taču visaugstāk vērtēju bataljona

instruktoru attieksmi, ar kādu tiek pildīti dotie uzdevumi.

Tāpat aktīvi ir mūsu zemessargi. Ar katru gadu zemessargu militārās zināšanas un praktiskās iemaņas aug. Esmu ļoti gandarīts, ka pieci mūsu jaunie zemessargi nesen pabeidza neintensīvo Jaunākā instruktora kursu un ieguva kaprāļa pakāpes. Lepojamies ar mūsu zemessargu kaprāli Jēkabu Tropu, kurš šajā kursā tika atzīts par labāko. Uz šiem jaunajiem kaprāļiem gulstas atbildība par apmācību un uzdevumu izpildes kvalitāti.

Uz mūsu bataljonu var paļauties, dotie uzdevumi tiks izpildīti kvalitatīvi un profesionāli.» **IS**

Dienā, kad «Tēvijas Sargs» viesojās bataljona štābā Gulbenē, tika dots zemessarga zvērests.

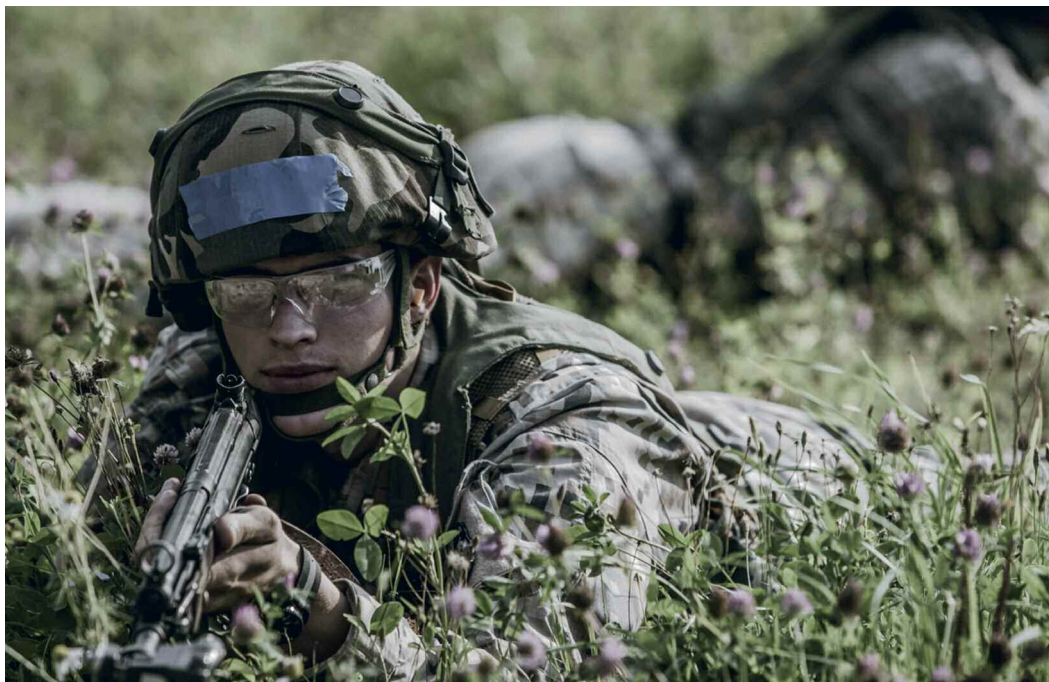
Uzskatāms piemērs paaudžu maiņai — zemessargs Jānis Upītis bija ieradies ar savu meitu — 18 gadus veco 12. klases skolnieci Sigitu Upīti. «Kāpēc stājos Zemessardzē? Tētis pamudināja. Jaunsardzē darbojos kopš 6. klases. Zinu, ka Jaunsardzes instruktors Oskars Kančs, kas man ļoti daudz iemācīja, tic maniem spēkiem. Vēl nav dižu plānu nākotnē, iespējams, ka stāšos NAA,» saka Sīgita.

Zemessardzes 25. kājnieku bataljona Kaujas atbalsta rotas komandieris kapteinis Edgars Līcītis par savas rotas mugurkaulu uzskata pieredzējušos zemessargus, kas ar savu darbu ir paraugs jauna-

jiem. «Mums ir ap 40 zemessargu, kas satur kopā mūsu rotu. Viņi paši aktīvi apmeklē mācības un motivē citus aktīvam darbam. Uz mācībām viņi ierodas nekavējoties, informē citus un vienmēr interesējas par mācību procesu un citām aktivitātēm.

No mūsu jaunajiem zemessargiem īpaši vēlos izcelt kaprāļus Ritvaru Lēgeri, Uldi Lieldienu, vecāko zemessargu Dāneku Sīpolu. Daudzi jaunie zemessargi vēlas izmēģināt spēkus pirms stāšanās Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā vai Speciālo uzdevumu vienībā.»

Zemessargi sekmīgi startē Francijā

No 1. līdz 7. novembrim Zemessardzes (ZS) pārstāvji piedalījās starptautiskajās sacensībās «*Commando Raid Guînes 2016*», kuras Francijas ziemeļos norisinājās jau 31. reizi. Latvijas komanda kopvērtējumā ieguva 5. vietu 14 komandu konkurencē. Komandu veidoja četri zemessargi — trīs ZS 22. bataljona zemessargi un viens Studentu bataljona zemessargs. Latvija šajās sacensībās tika pārstāvēta jau trešo reizi.

Sacensības norisinājās divos posmos. Nakts posms iesākās ar šaušanas vingrinājumiem Gines pilsētas šautuvē. Tad notika instruktāža par trases apstākļiem un veicamajiem uzdevumiem. Pēc testiem par Francijas militāro vēsturi sekoja pārbrauciens uz komūnu «*Saint-Inglevert*», kur komandas sagaidīja uzdevumi šaujamieroču un kara aviācijas atpazīšanā. Tur arī tika dots starts sacensību trasei un nogādāšanai nepazīstamā apvidū. Komandas uzdevums bija noteikt savu atrašanās vietu un veikt maršu ar ātrumposmiem caur iepriekš noteiktiem kontrolpunktiem, vienlaikus izpildot dažādus uzdevumus, piemēram, pielavišanos objektam, šaušanu u.c. Pēc posma noslēguma bija paredzēta dažu stundu atpūta ar tai sekojošu airēšanas ātruposmu un maršu gar Lamanša piekrasti un pa tās tuvumā esošajiem pauguriem. Kontrolpunktos komanda izpildīja taktiskos uzdevumus, noteica attālumus un iepriekš norādīto objektu izmērus, vāca informāciju par zīmīgiem objektiem, evakuēja ievainotos, noteica ieročus un munīciju. Distances garums nedaudz pārsniedza 30 kilometrus. Izpildāmie uzdevumi bija savstarpēji saistīti un tika

pakārtoti sacensību leģendai, kas sakņojas Otrā pasaules kara vēsturē, kad britu jūras kājnieki veica vairāk nekā 40 reidus Francijas piekrastē un Lamanša salās, vācot informāciju par Atlantijas valni.

Sacensības jau tradicionāli organizē Kalē-Gines reģiona Rezerves virsnieku un instruktoru asociācija, tāpēc tās notiek franču valodā, kas rada papildu izaicinājumu ārvalstu komandām. Bez Latvijas komandas šogad sacensībās piedalījās arī Lielbritānijas rezerves karavīru pārstāvji. Dalība šāda veida sacensībās karavīriem un zemessargiem sniedz ne tikai interesantu pieredzi, bet ļauj arī popularizēt Latvijas vārdu sabiedroto rezerves karavīru vidū.

Sagatavojis **kaprālis Kārlis Dambītis**

JAUNSARDZE — PIEREDZE, KAS MAINA DZĪVI UZ LABU

Džoanna Eglīte

Foto — Normunds Mežiņš.

Viņi ir trīs: Zita Rukšāne, Dainis Karols un Juris Lelis. Katrs vada savu Jaunsardzes novada nodaļu: trešo — aptver Vidzemi, Rīgu un Zemgali, pirmo — Kurzemi un daļu Zemgales, un otro — Latgali. Katrs par savējiem — jaunsargiem un instruktoriem — ar aizrautību saka: «Mūsējie ir labākie!» Šie trīs cilvēki rūpējas par to, lai viņu labākie varētu strādāt, lai viņiem nekā netrūktu, lai ministrijā un Jaunsardzes un informācijas centrā instruktoru idejas un vajadzības tiktu sadzirdētas. Bet vienlaikus viņi visi trīs kopā ar instruktoriem pilda vienotu misiju — palīdzot Latvijā augt labiem, daudzpusīgi attīstītiem šīs valsts pilsoņiem.

Misija īstenota jau 25 gadus. Šajā laikā izauguši vairāki desmiti tūkstošu jaunu cilvēku, kuru pasaules skatījumu un dzīves pieredzi veidojusi Jaunsardze. Kustības nozīmi novērtējis arī Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, pirmo reizi izraugoties sev padomnieku arī Jaunsardzes jautājumos — Jaunsardzes 1. novada nodaļas vadītāju Daini Karolu. Pirmo reizi Jaunsardzes pastāvēšanas vēsturē valsts līmenī arī to sāk nopietni uzlūkot kā alternatīvu obligātajam militārajam dienestam Latvijā.

Labs instruktors — tas ir draugs, komandieris, mamma un tētis vienā personā

Lai arī Jaunsardzes novadu vadītāji nāk katrs no savas Latvijas puses un katra dzīves ceļš atšķiras, 90. gadu sākumā šiem trim cilvēkiem tas kļuva līdzīgs. Valsts neatkarības atgūšanas iedvesmoti, viņi iestājās Zemessardzē. Tās paspārnē veidojoties Jaunsardzes kustībai, visus trīs katru savā Latvijas pusē iesaistīja darbā ar jauniešiem. Pirmos gadus, kad organizācija vēl tikai veidojās, darbs vairāk atgādināja sabiedrisku pienākumu — bez atalgojuma.

Zitai Rukšānei toreiz lieti noderēja desmit gadu pieredze sporta skolotājas darbā nelielā lauku skolā un Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā (toreiz — Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūts) gūtā izglītība. Savukārt Dainis Karols un Juris Lelis dienēja Zemessardzes speciālo uzdevumu vienībās un ātri nonāca pie atziņas, ka mijiedarbība ar jaunsargiem ievērojami atšķiras no komandiera darba — te attiecības jāveido citādi, balsoties uz draudzīgumu un ieinteresētību, nevis pavēlēm.

Atzīmējot Jaunsardzes 25. pastāvēšanas gadu, jāsecina, ka par instruktoriem joprojām galvenokārt kļūst divu profesiju pārstāvji: skolotāji un karavīri. Doms par to, kurš ir piemērotāks šai misijai, dalās. Pedagogam ir attīstītas iemaņas sadarboties ar jauniem cilvēkiem, toties viņam trūkst militāro zināšanu. Karavīru instruktora darbā noriko dienesta vadība, taču viņam nav

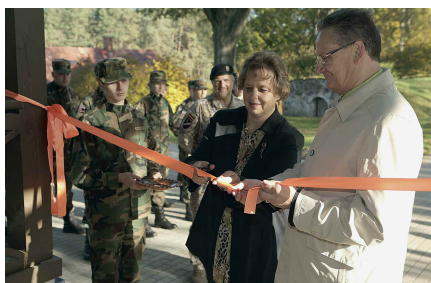
profesionālu zināšanu, kā iemantot bērna interesi un uzticību, toties ir pieredze militārajā jomā. Abu profesiju pārstāvjiem ir ko mācīties, lai kļūtu par pilnvērtīgiem Jaunsardzes instruktoriem. Tomēr Jaunsardzes novadu nodaļu vadītāji atzīst: šajā darbā paliek tie, kas no sirds aizraujas un sadarbību ar bērniem uztver kā prieku, nevis apgrūtinājumu.

«Labs instruktors ir nevis tas, kurš uzticīgi izpilda normu, bet tas, ap kuru pulcējas jaunieši,» saka Juris Lelis. «Vienlaikus — draugs un komandieris. Mamma un tētis vienā personā. Jaunsardzes pasākumos var vērot jauniešus, kuri pulcējas savā bariņā, kamēr instruktors stāv atsevišķi. Bet ir instruktori, kuri vienmēr ir jauniešu bariņa daļa vai centrs. Tie ir tie īsti.»

Palīdzēt veidoties krietniem cilvēkiem!

Visi trīs Jaunsardzes novadu nodaļu vadītāji ir starp pirmajiem instruktoriem (toreiz — priekšniekiem), kuri veidoja un attīstīja šo kustību. Par starpkaru Latvijas Aizsargu organizāciju bija saglabājušās vien vēsturiskas atmiņas. Jaunsardzes kustība deviņdesmito gadu sākumā bija jārada no jauna. Bez aizrautības, atbildības izjūtas un drosmes Jaunsardzes veidotājiem piemita arī spēja uzlūkot šo kustību ne tikai sava pagasta un novada, bet Latvijas līmenī. Visi trīs saprata, ka Jaunsardzei jābūt vienotai, tai jāizstrādā mācību programma un jāveido sadarbības tīkls starp novadiem.

Zita Rukšāne no viņiem trim visnopietnāk darbojusies izglītības programmu, normatīvo dokumentu un valsts aizsardzības mācības standarta izstrādē. Jaunsardzes novadu nodaļu vadītāji apzinās, ka bez šī darba Jaunsardze nebūtu varējusi pilnvērtīgi attīstīties un iegūt tādu nozīmi, kādu izdevies nostiprināt 25 gadu pastāvēšanas laikā. Tomēr lielāko gandarījumu un darba jēgas izjūtu viņiem joprojām sniedz apziņa, ka Jaunsardze kļūst par pieredzi, kas maina jaunu cilvēku dzīvi uz labu.

«Bērni ir ļoti dažādi — atšķiras sociālie slāņi, inteliģences līmenis. Dažkārt viņi jau ir nostājušies uz krimināla ceļa vai ir tam ļoti tuvu. Tas ir īpašs prieks, ko gūstam, ja izdodas mainīt šādu jaunu cilvēku dzīvi. Dažkārt caur Jaunsardzi iemantoto pieredzi un attiecībām viņi ierauga citus, labākus ceļus savai nākotnei. Kad tādi jaunieši izaug par krietniem cilvēkiem, tas rada lielu gandarījumu,» saka Dainis Karols.

«Jaunsardzē cilvēki pakāpeniski iegūst drošības izjūtu dzīvei. To dod zināšanas, praktiskas iemaņas, mācīšanās jēgpilni risināt strīdus un nesaskaņas, iespēja izjust komandas garu un draudzību. Tas viss stiprina pašapziņu un atskārsmi, ka pasaule nav naidpilna, nelabvēlīga vieta, kur visiem tu esi vienaldzīgs,» saka Dainis Karols.

Visi trīs Jaunsardzes novadu vadītāji ar lepmumu runā par jaunsargiem, kuri beidz

4. jaunsargu apmācības līmeni, nokārto gala eksāmenus un izvēlas dzīvēt militārā karjeru. Ar gandarījumu uzsver, ka Jaunsardze ir veiksmīgs integrācijas instruments, jo jaunie cilvēki, kuru dzimtā valoda ir cita, šeit ne vien iemācās brīvi runāt latviski, bet iemanto tādu pašu zināšanas saņemt patriotismu kā latviešu bērni.

«Es parasti kolēģiem saku, ja tavs jaunsargs tevi uz ielas sveicina, tā ir liela balva un uzticība,» teic Juris Lelis.

Jūtot novadu nodaļu vadītāju degsmi, rodas pārliecība, ka viņiem patiesi ir svarīgs katrs jaunsargs un viņa tālākais dzīves ceļš. Šie cilvēki skaidri apzinās — kādi būs jaunieši un viņu attieksme pret sevi, līdzcilvēkiem un Latviju, tāda nākotne arī veidosies mūsu valstij.

Vai Latvijā ir alternatīva obligātajam militāram dienestam?

Lai arī militārās zināšanas ir tikai viena no jaunsargu apmācības šķautnēm, tās bieži ir pamatā izvēlei, kāpēc jauns cilvēks no neskaitāmi daudzām citām iespējām izraugās iet šo ceļu. Veidojoties Zemessardzes paspārnē, Jaunsardze sākotnēji bija kustība, kurā iesaistījās un darbojās zemessargu bērni, kuri vēlējās iepazīt to, ko dara viņu tētis un mamma. Pēdējā laikā, sabiedrībā arvien vairāk aktualizējoties valsts aizsardzības jautājumiem, Jaunsardzi sāk uzlūkot kā alternatīvu obligātajam militārajam dienestam.

«Pašreiz atsākot diskusiju par obligāto militāro dienestu, cilvēki ir piemirsuši, ka laikā, kad atcēla šo dienesta formu, par goda lietu daudzi uzskatīja izvairīšanos no armijas. Tāpēc tobrīd profesionāli karavīri Latvijai bija labāks un efektīvāks risinājums,» saka Dainis Karols. «Arī pašreiz, izsverot mūsu resursus un iespējas, esmu pārliecināts, ka profesionāla armija ir Latvijai piemērotākā forma. Viens no veiksmīgiem veidiem, kā Latvijas jaunieši apgūst

militārās zināšanas, ir Jaunsardze, bet otrs, kas pakāpeniski tiek ieviests, — obligātā militārā apmācība — mācību programma vidusskolēniem. Tā dotu iespēju nodrošināt militāru zināšanu pamatus visiem Latvijas jauniešiem.»

Pašreiz militārā apmācība uzsākta ap tuveni divdesmit Latvijas skolās. To pakāpeniski iecerēts nodrošināt aizvien lielākam Latvijas jauniešu skaitam. «Vidusskolas trīs gadu laikā cilvēkam var iedot pamatiemaņas militārā jomā,» saka Dainis Karols. «Turklāt daļai jauniešu, kas tās apgūs, šī pieredze radīs interesi par karjeras iespējām bruņotajos spēkos.»

Ik gadu, nokārtojot Jaunsardzes 4. līmeņa gala eksāmenus, Latvijas bruņotajiem spēkiem piepulcējas tālākai apmācībai labi

sagatavota rota. «Šie jaunie cilvēki skaidri saprot, ko nozīmē armija, dienests, virsnieka karjera. Viņu izvēle ir apzināta un iepriekšējā pieredzē balstīta. Nereti cilvēks, kurš emociju uzplūdā iestājas bruņotajos spēkos un nonāk Kājnieku skolā Alūksnē, pēc mēneša vai diviem saprot, ka viņš ne fiziski, ne garīgi karavīra ikdienai nav gatavs,» savos vērojumos dalās Zita Rukšāne.

Tomēr, lai arī pašreiz tiek aktualizēta tieši Jaunsardzes militārā šķautne, jaunsargu apmācība ir ļoti daudzpusīga. Jaunsargi dodas pārgājienos, kurina ugunsiskus, mācās izdzīvot dabā, piedalās dažādās sacensībās, iepazīst sporta veidus, brauc uz nometnēm un novada salidojumiem. «Salīdzinot ar skolu, Jaunsardze ir daudz ģimeniskāka. Tā dod zināšanas un pieredzi, kas neatkarīgi no profesijas izvēles vienmēr dzīvē noderēs,» paskaidro Juris Lelis.

«Jaunsardzē satiekas tie, kuriem ir līdzīgas intereses. Pamatā tā ir interese par dabu, kustību un piedzīvojumu,» saka Zita Rukšāne.

► Turpinājums 28. lpp.

◀ Sākums 26. un 27. lpp.

Visi trīs jaunsargu vadītāji piekrīt, ka 25 gadu laikā, kopš darbojas Jaunsardze, bērni ir mainījušies. Mainījusies arī vide un iespējas, kuras tūlīt pēc Latvijas neatkarības atgūšanas bija daudz ierobežotākas. «Toreiz došanās 20 km garā pārgājienā bija milzīgs piedzīvojums. Tagad instruktoram maršruts rūpīgi jāpārdomā, jāsaprot ceļā pārbaudījumi vai pārsteigumi, lai radītu vajadzīgo intrigu,» salīdzina Juris Lelis. Savukārt Zita Rukšāne papildina kolēģa domu, atzīstot, ka liela darba daļa instruktoram pāriet, gatavojot pasākumu, kamēr pārgājieni ir tikai šī ieguldītā darba noslēgums.

Novadu vadītāji novērojuši, ka brīdī, kad bērns vai jauniešis atnāk uz pirmajām Jaunsardzes nodarbībām, tās viņu jo bieži aizrauj un liek atgriezties atkal un atkal. Taču informācijas pārbaudītībā, kādā tagad dzīvojam, nav viegli iekustināt mazos cilvēkus spert pirmo soli. Tāpēc jāmeklē arvien jauni veidi, lai iepazīstinātu skolas bērnus un jauniešus ar Jaunsardzi, tās sniegtajām iespējām, un to novadu nodaļu vadītāji uzskata par svarīgu uzdevumu un vienlaikus lielu izaicinājumu.

No jauniešiem nāk daudz prieka

Jaunsardze savā attīstības ceļā piedzīvojusi dažādus posmus. To nopietni skāra krīzes gadi, kad finansējums tika ievērojami samazināts. Šajā laikā liela nozīme bija instruktoru spējai iesaistīt Jaunsardzes projektos arī vietējās pašvaldības, Zemessardzi, bruņotos spēkus, uzņēmējus, bērnu vecākus un skolu direktorus. Lai arī grūtais laiks ir pārdzīvots un šogad Jaunsardzei finansējums ir palielināts, turklāt tiek veidota jauna struktūra — 4. novads, kurš aptvers Rīgu, sadarbība ar atbalstītājiem, kas ir

instruktoru nopelns, joprojām atzīstama par ļoti vērtīgu.

Jaunsardzes instruktoru kodols — tie ir ļoti pieredzējuši cilvēki. Tomēr mēs nevienam neklūstam jaunāki. Tāpēc jaunu instruktoru ienākšana ir gaidīts, bet nebūt ne vienkāršs process.»

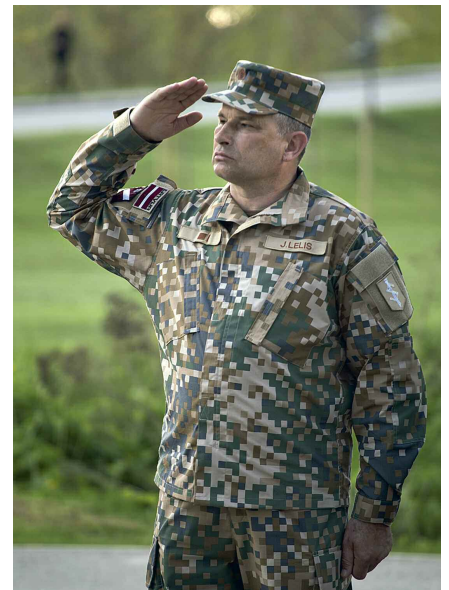
Instruktoram ne vien jāpārzina un jāspēj pasniegt 15 jaunsargu apmācības bloki, jābūt labi fiziski sagatavotam, aizrautīgam un spējīgam ieinteresēt bērnus, bet arī jāizveido uzticamas attiecības ar sadarbības partneriem, jo bez iestrādēm organizēt pasākumu — tas ies vismaz divreiz ilgāk.

Uzskaitot vajadzīgos Jaunsardzes instruktora dotumus, proti, viņam ir daudz jāzina un jāprot, jābūt apveltītam ar lieliskām komunikācijas iemaņām un harismātisku personību, Zita Rukšāne uzsver, ka ļoti liela nozīme ir arī viņa spējai būt radošam. «Tieši spēja būt radošam un izdomas bagātam ļauj arī pēc pieciem un piecpadsmit instruktora darba gadiem doties mežā izlūkpatruļā un rast gan sev, gan bērniem kaut ko jaunu un interesantu.»

«Man tuvi cilvēki ir teikuši, ka es savos gados esmu jauns,» saka Juris Lelis. «Un tajā ir zināma taisnība. Tu nevari novecot, ja strādā ar jauniešiem. Turklāt no jauniem cilvēkiem nāk ļoti daudz prieka. Viņi dzīvi un pasauli uzver ar prieku, un tas vairo enerģiju.»

Par patriotismu un nākotni

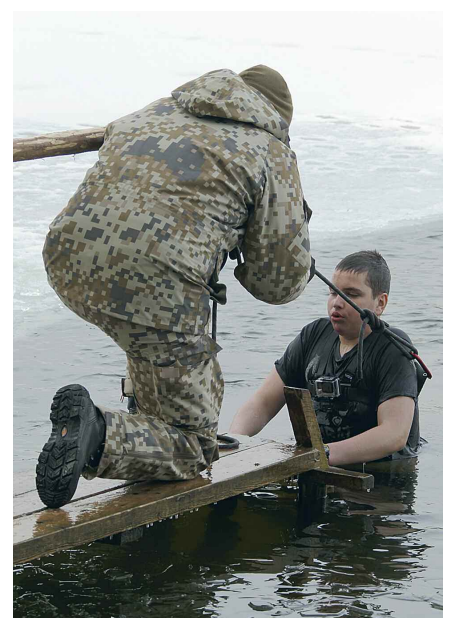
Jaunsardzi kā militāri virzītu jauniešu kustību bieži asociē ar vietu, kur «māca» patriotismu. Nodaļu vadītāji īsti nepiekrīt šim apgalvojumam, sakot, ka Jaunsardzē apgūst Latvijas vēsturi, izpratni par dažādiem notikumiem, to kopsakarībām, skaidro piemiņas un kaujas atceres dienu nozīmi un jēgu. «Svarīgi ir iemācīt jaunam cilvēkam domāt,

analizēt informāciju un veidot savus secinājumus. Ja tu pats esi nonācis pie kādas izpratnes vai atziņas — tam ir cita, paliekoša vērtība,» saka Juris Lelis.

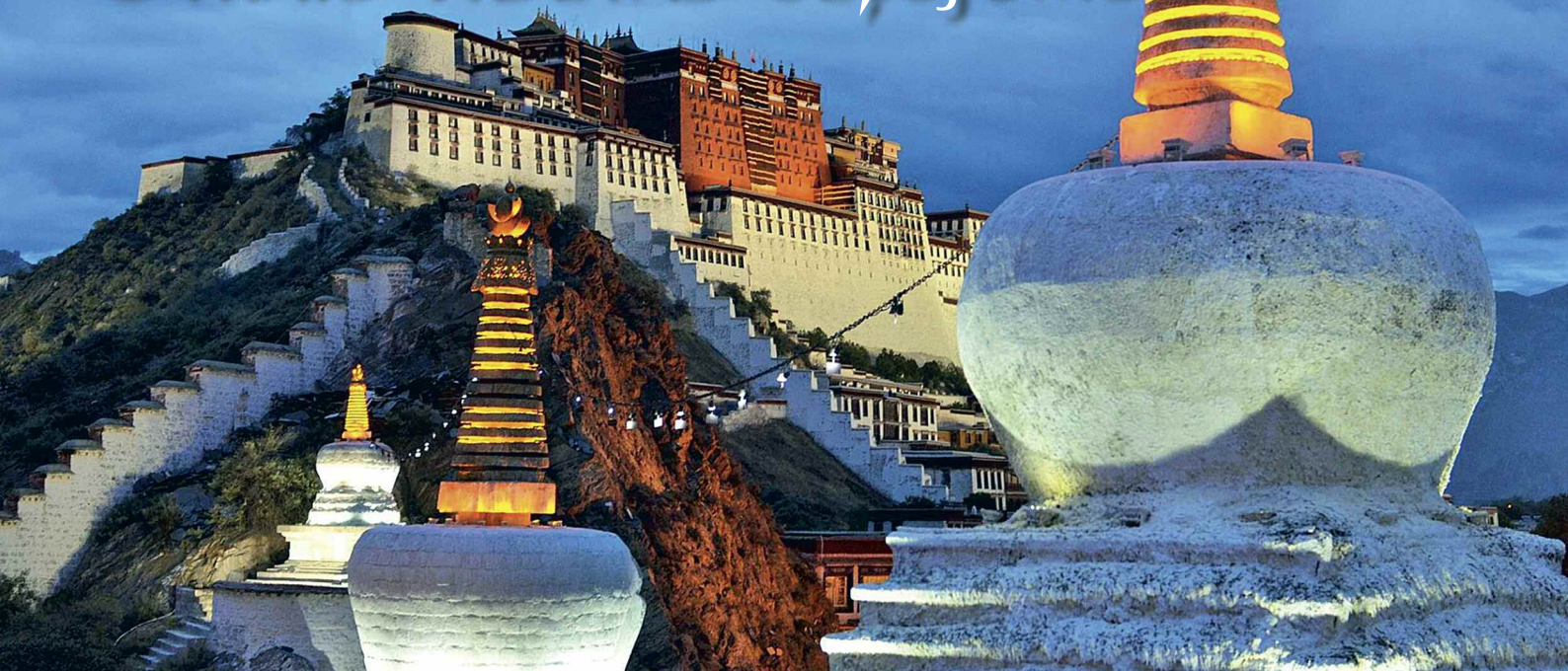
Zita Rukšāne turpina šo domu, sakot, ka patriotismu veido arī cieņpilna rīcība attiecsmē pret nozīmīgiem notikumiem Latvijas vēsturē. «Ja tu kopā ar visiem stāvi Ložmetējkalnā vai apkop kritušo karavīru kapus, tās izjūtas vibrē gaisā un skar ikvienu. Šī pieredze nogulsņējas un veido cieņu un labestīgu attieksmi pret savu valsti.»

Runājot par Jaunsardzes nākotni, visi trīs vadītāji ir vienoti pārliecībā, ka kustība sevi ir pierādījusi — tā ir vajadzīga gan jauniešiem, gan valstij. Tāpat viņi ir pārliecināti, ka drīz sagaidīs brīdi, kad katrs jaunsargs pēc svinīgā solījuma došanas saņems pilnu ekipējumu — formastērpu, zābakus un guļammaisu, lai pārgājienā pa mežu dotos sagatavots saviem pirmajiem izaicinājumiem. **18**

LHASA

OTRAIS TIBETAS CEĻOJUMS

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

Autora foto.

Bija jūnija beigas, un Nepālā jau bija sākušās musonu lietavas. Piedāvājums doties uz Tibetu nāca diezgan negaidīti, bet likās ārkārtīgi vilinošs. Abi ar draudzeni tobrīd bijām jau ceļojuši kopš aprīļa sākuma. Bija pavadīts visai ilgs laiks Indijā, kur apceļojām ziemeļu štatus, un pēc tam apceļota visa Nepāla.

Lietus sezona Nepālā parasti sākas maija beigās vai jūnija sākumā, bet šoreiz musons kavējās. Kopš maija vidus valdīja sausums un karstums, bet jūnijā visam pievienojās pamatīga tveice. Indijas pusē musons nāk no Bengālijas līča, un jau daudzas dienas pamalē vidēja zilganmelnā, biezi un draudīgi lietus mākoņi. Taču lietus kavējās, jo negaisa vējš tikai uzkrāja jaudu, lai triektos pret Himalajiem. Lietus atnāca kādā naktī — ar spējām vēja brāzmām, negaisu un spēcīgām ūdens šāļīm. Nāca par atvieglojumu dabai un cilvēkiem, jo visi gaidīja veldzējumu. Gāza jau vairākas dienas un naktis, bez apstājas — lija un lija. Sevišķi izteikti svaigo un dzestro gaisu varēja just no rītiem Katmandu ieliņās. Pirms lietus pilsēta grima putekļu mākoņos. Putekļi bija visur, pat viesnīcā, kur bijām apmetušies.

Aiz kalniem Tibetas teritorija.

Putekļi gūlās uz palodzes un grīdas, tie bija segās, lida nāsīs un mutē. Vietējie iedzīvotāji, arī tūristi un ceļotāji lietoja apsējus uz mutes, sēja lakatus, lietoja medicīniskās sejas maskas un respiratorus. Beidzot visi jutās atviegloti, jo varēja pilnu krūti elpot svaigu dzestro gaisu un nedomāt par aizsarglīdzekļiem.

Tomēr musons sev līdzī atnesa haosu satiksmē ne tikai uz kalnu ceļiem, bet arī pašā pilsētā, kur izveidojās milzīgas peļķes un dubļi. Braucošie transportlīdzekļi apšļāca garāmgājējus, kas mēģināja paglābties ceļmalā, bet Katmandu vecpilsētā ieliņas ir

ārkārtīgi šauras un nevienam paglābties neizdodas. Arī mūsu ikdienas aktivitātes bija ievērojami sarukušas. Tomēr izmantojām iespēju iziet ārā no viesnīcas, kaut vai līdz tuvākajam veikaliņam pēc produktiem un dzeramā ūdens. Kādā no šādām reizēm iegriezāmies pie pazīstamiem nepāliešiem tūrisma ofisā. Mūs viesmīlīgi uzņēma, cienāja ar tēju. Draudzīgi tērējām, apspriežot arī tādu lietu kā iespējamās aktivitātes tūristiem un ceļotājiem šādos laika apstākļos.

► Turpinājums 30. un 31. lpp.

◀ Sākums 29. lpp.

Es zināju, ka musona mākoņi netiek pāri Himalaju virsotnēm un virzās pa ielejām, jo ir pārāk smagi, nesot savu bagātīgo lietus kravu. Mans paziņa — tūrisma firmas vadītājs, izteica piedāvājumu doties uz Tibetu, kur lietūs nebūs. Zinādams, ka Kailasa virzienā (Tibetas rietumos) esmu jau devies agrāk, viņš piedāvāja maršrutu pretējā virzienā — uz Tibetas galvaspilsētu Lhasu. Tāda iespēja mūs ieinteresēja, jo, pēc mana paziņas teiktā, šāda grupiņa jau esot teju nkomplektēta un džipā vēl esot vieta akurāt diviem pasažieriem. Cena arī bija pieņemama, jo tajā bija iekļauts pat avioreiss no Lhasas uz Katmandu. Ceļojuma plāns paredzēja, ka turpcelā mēs braucam ar džipu, bet atgriežamies ar lidmašīnu. Visu izšķīra jautājums, cik ātri varēs pieteikt mūsu vīzas, lai drīkstētu šķērsot Ķīnas Tautas Republikas un Nepālas robežu. Vienojāmies, ka veikšu pirmo iemaksu un, ja divu dienu laikā paspēs pieteikt mūsu vīzas, mēs dodamies uz Tibetu, bet, ja ne, tad iemaksāto naudu atmaksās.

Biju ļoti priecīgs par šādu piedāvājumu, jo atmiņā vēl ļoti skaidri bija palikuši iepriekšējā Tibetas ceļojuma iespaidi. Apzinājos, ka nebiju plānojis tuvākajā laikā tur atgriezties, jo bija pagājuši tikai divi gadi kopš Kailasa ceļojuma. Berzēju rokas un teicu klātesošajiem, ka man ir izteikta priekšnojauta par to, ka viss izdosies un mēs ar Sarmīti dosimies uz Tibetu.

Tiešām ar vīzām viss izdevās, jo no Nepālas nokārtot Ķīnas vīzu var ļoti ātri, ko nevarētu teikt par šā procesa norisi Latvijā, kas ir ilgs un saistīts ar visādām formalitātēm.

Un tā pēc trim dienām cēlamies pašā rīta agrumā. Vienu lielo mugursomu ar savām

mantām atstājām viesnīcā, jo šis ceļojums nebija paredzēts ar ilgstošu uzturēšanos Tibetā. Rīta dzestrumā, mēģinot lavierēt starp pielijušo ielu peļķēm, devāmies uz norādīto grupas tikšanās vietu. Priekšā jau bija pārējie grupas dalībnieki: trīs cilvēki no ASV, divi vācieši un viens no Izraēlas. Pirmajā brīdī visi izturējās visnotaļ atturīgi, bet mēs piegājām klāt un sarokojāmies ar katru, nosaucot savu vārdu un valsti Latviju. Ieradās tūrisma firmas pārstāvis un izdalīja visiem ceļojuma programmu, kurā bija maršruta apraksts, arī norādīti attālumi, kurus plānots veikt katrā dienā, tie bija iespaidīgi. Lidz šim mūsu programmas izklāstu biju dzirdējis tikai mutiski, bet detaļas bija pagaisušas no atmiņas. Mums paredzētā autotransporta gaidīšana ievilkās, jo Nepālā ir raksturīgi, ka neviens nekur nesteidzas un precīza laika jēdziens ir gana izstiepts. Mēs to zinājām, taču, redzot amerikāņu Džeka sašutumu, varēja saprast, ka viņš šai vidē ir nesen. Džekam pēc skata varēja būt aptuveni 55 gadi — viņš bija kalsnas miesasbūves, sirmiem matiem, gērbies greznā ādas jakā ar ādas strēmeli bārkstīm un kovboja cepuri galvā. Kājās ādas zābaki ar izteiktu papēdi, džinsi, protams — košlone aiz vaiga. Vienvārdsakot — īsts amerikānis. Abi pārējie amerikāņi izrādījās brālis un māsa — Maksis un Anna, ap 25 gadu vecumā. Viņi ceļoja pa visu Āziju un savā ceļojumā bija jau pavadījuši sešus mēnešus. Vācieši — sieva un vīrs pusmūžā — bija tērpušies profesionālu kalnākāpēju ekipējumā.

Mūsu grupas dalībniekiem radās jautājums, kas gan tas būs par džipu, lai tajā ērti sasēstos un katru dienu brauktu astoņi pasažieri?! Kad piebrauca autobusiņš, visi atviegloti uzelpoja, bet radās nākamais jautājums, proti, vai ar šādu pilsētas busiņu iespējams

doties Tibetas plašumos. Man atmiņā skaidri vīdēja pilnīga bezceļa ainavas Rietumtibetā. Taču arī šīs bažas tika klievētas, paskaidrojot, ka busiņš mūs nogādās tikai līdz Nepālas un Ķīnas robežai, bet viņpus robežas mūs gaidīs gids ar šoferi un Tibetas ceļiem piemērotu džipu.

Sakrāmējām līdzī nēmamās mantas bagāžniekā un, ieņēmuši sēdvietas, sākām ceļu. Musona lietavas bija izraisījušas traucējumus satiksmē, un mūsu virzīšanās pa kalnu likloču ceļiem bija diezgan gausa. Garas autotransporta kolonnas nesteidzīgi ripoja pa kalnu ceļu. Skati bija elpu aizraujoši. Vairākās vietās redzējām ceļa nobrukumus, ko bija izraisījis šļūdonis, taču apbrīnojami veikli tikām tām garām. Pēc pāris stundām pietājām pie ceļmalas ēstuves, kur paēdām brokastis, jo bija vēl agrs rīts.

Agrā celšanās, līganais ceļš, lietus monotonā bungošana pa autiņa jumtu, arī nesen ieturētā maltīte un ērtā sēdēšana itin drīz darīja savu — mēs visi iemīgām un nemaz nemanījām, kā jau bijām nokļuvuši līdz pierobežai.

Izkāpuši no busiņa, cēlām savas ceļasomas plecos un soļojām vēl kādus trīs simt metrus līdz Draudzības tiltam, ko lieliski atcerējos no iepriekšējā brauciena uz Tibetu. Liņāja lietus un nedaudz izmirkām. Mūsu busiņa šoferis pavadīja grupu līdz Nepālas valsts robežas atzīmei un lūdza nodot dokumentu mapi tilta otrā pusē gaidošajam gidam. Mapē bija oficiālie dokumenti, atļaujas, ligumi un skaidra nauda ķīniešu juaņās.

Šis ceļojums notika 2009. gadā, kad pasauli pāršalca ziņa par Āzijas putnu gripas pandēmiju. Ķīniešu robežsargi zaļās formās ar zeltītiem uzplečiem vēroja visus, kas tuvojās kontrolpunktam. Pārbaudot somas, dokumentus un personiskās mantas, ķīniešu kareivis pienāca pie katra rindā stāvošā ceļotāja un, pavērsis pret pieri mazai pistolei līdzīgu priekšmetu, sekundes laikā noteica ķermeņa temperatūras rādījumu. Ņemot vērā, ka bijām stiepuši savas somas no busiņa līdz kontrolpunktam, gan man, gan manai draudzenei un arī izraēlietīm Tomeram rādīja paaugstinātu ķermeņa temperatūru. Mūs palūdza novirzīties uz kādu kabinetu, kur jau drūzmējās vairāki ārzemnieki. Bija jānoņem mugursomas un katram izsniedza parasto stikla termometru, paskaidrojot, ka šī procedūra tiek veikta, lai kontrolētu putnu gripas iespējamās pārnēsātājus. Godīgi sakot — sajūta bija nepatīkama, apzinoties, ka mani vai manu draudzeni var neielaiest Ķīnas teritorijā un tad būs jāatgriežas, bet busiņš jau būs prom. Izmērijām un nodevām termometrus ķīniešiem baltā halātā, kam armijas forma bija pavilkta apakšā.

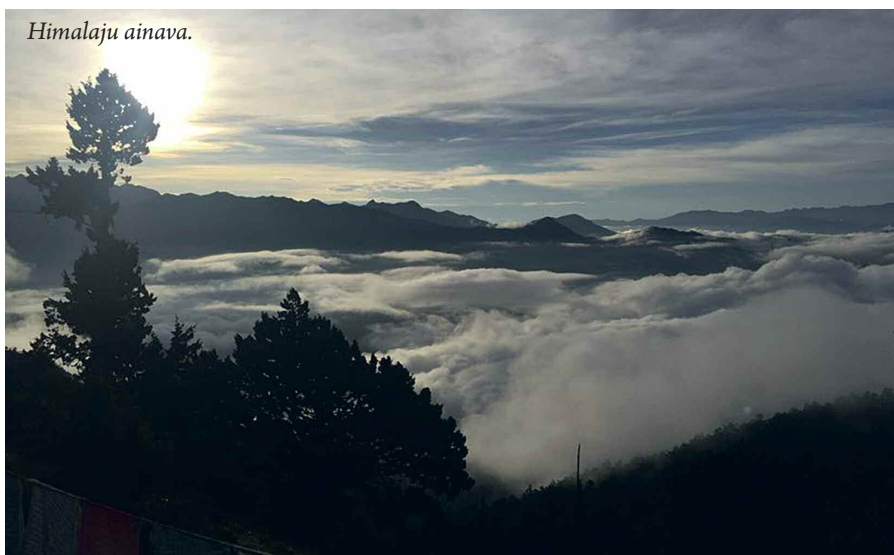

Ieleja pirms robežas ceļš sašaurinās.

Himalaji.

Himalaju ainava.

Aizdomīgi nopētījis, viņš cēlsirdīgi pamāja ar roku, ka varot iet tālāk.

Somas pārbaudīja pamatīgi un izraēlietīm Tomeram, kas stāvēja rindā tieši pirms manis, atrada grāmatu «Lonely Planet», kas ir visā pasaulē pazīstama tūristu rokasgrāmata. Tajā ir apraksti par ievērojamām vietām katrā valstī. Problēma izrādījās tāda, ka šīs grāmatas sadaļā par Tibetas Autonomo apgabalu bija maza dalailamas XIV fotogrāfija. Uz Tomeru bargi paskatījās, parādīja ar pirkstu foto un grāmatu konfiscēja. Tomers bija sašutis un piedāvāja izraut no grāmatas lapaspusi ar aizliegto foto, bet ķīnieši bija strikti un aizliegto grāmatu iesvieda konfiscēto lietu kastē. Stāvēt izraēlietīm aiz muguras, es noteicu: «Vecīt, ja tu te raustiesies, tev šo ceļojumu tūlīt atcels.» Viņš paņēma mugursomu un devās pie džipa, kas mūs gaidīja Ķīnas teritorijā.

Sagaidītāji bija divi tibetieši — šoferītis un gids, bet jau no pirmā acu uzmetiena gidu varēja raksturot kā neapmierinātu un no dzīves pagurušu. Noskaidrojās, ka mūsu grupā esošais vāciešu pāris tālāk dosies

atsevišķi, pa citu maršrutu, un viņus jau sagaidīja citi vietējie pārstāvji. Palikām grupā seši. Mums atvēlētais «Toyota» džips izskatījās tāds sačabējis un īpašu uzticību neviesa. Salikām mantas, sasēdāmies un konstatējām, ka auto ir gana plašs iekšpusē, tātad sēdēšana būs ērta, lai gan par to pārliecināties varēsīm tikai pēc pirmā maršruta posma. Uz mašīnas priekšējā paneļa bija visādas uzlīmes, gan budisma atribūtika, gan kokokolas reklāma, gan ķīniešu simbolika sarkanā krāsā, bet pie centrālā spoguļa bija piekārti visādi grabuļi. Šoferītis ieslēdza kasešu atskaņotāju, un skaļi ieskanējās vietējo dziesmas, kas mūs priecēja visa brauciena laikā.

Braucām pa stāvu ceļu augšā kalnos, brīžiem pa mašīnas jumtu dragāja ūdens šaltis, kas brīvā kritienā gāzās lejup no stāvām klintīm, gar kurām vijās mūsu ceļš. Es klusībā sveicu Tibetu, sakot, ka esmu atgriezies. Ceļš vijās tikai uz augšu, un robežas tilts izgaiss miglā, paliekot tālu apakšā. Tur lejā palika arī vasara, jo, braucot augstāk kalnos, sajūtām dzestrumu un auksto Tibetas vēju, kas pūta no sniegotajām virsotnēm.

Uzbraukuši līdz Njala ciematam, ieraudzījām ceļmalā stāvošu garu kravas auto kolonnu, kurai nevarēja redzēt galu, tik tālu tā bija izstiepusies pa likumoto ceļu. Piestājām, un mūsu flegmatiskais gids izkāpa ap-runāties ar kravas auto vadītājiem. Kad atgriezās, paziņoja, ka lietavas ceļu uz Tibetu ir izskalojušas un nav zināms, kad to salabos. Visā apkārtnē neesot arī elektrības, bet lietus uz pievakari atkal pieņemšoties spēkā. Mēs nedaudz saskumām, jo šāds sākums nebija daudzsološs. Amerikāņi uzdeva mūsu gidam veselu virkni jautājumu, lai noskaidrotu situāciju un mūsu plānus, bet tas tikai kratīja galvu un teica, ka pašreiz neko nevar zināt, jo, kamēr neizbrauksim cauri ielejai līdz kalnu pārejai, nekādiem plāniem nav nozīmes.

Bija jārisina nakšņošanas jautājums, un mums ierādīja uz visiem sešiem vienu istabu, kas drīzāk izskatījās pēc kazarmām. Elektrības nebija, lietojām lukturišus un sveces. Gultas veļa bija mitra, istaba auksta. Labierīcību telpā nebija ne elektrības, ne ūdens, visa ēka pilnīgā tumsā. Romantiku papildināja lietus mākoņi, kas gāja pa zemes virsmu un ik pa brīdim ietina kravas auto bezgalīgo kolonnu biezā miglā. Darīt nebija ko, turklāt sveču apgaismojumā nekāda runāšanās nesanāca. Būtībā bijām tikai šorīt iepazīnušies, un kontakts vēl nebija izveidojies. Taisījāmies uz gulēšanu, kad pēkšņi atskrēja mūsu gids un teica, lai grābjam savas mantas un ātri dodamies uz džipu, — mēģināšot izspraukties no šīs ielejas pa nule salaboto ceļa posmu, kurā tūlīt steigsies arī visas garajā rindā stāvošās kravas automašīnas. Tas bija izaicinājums, kuru visi uztvēra kā iespēju tikt uz priekšu.

Braucām tumsā pa pilnīgi izdangātu ceļu, kurš nupat bija uzbūvēts ar buldozeriem. Džipā sēdējām iekrampējušies sānu un augšējos rokturos, līdzsvaram atsperoties ar abām kājām pret grīdu. Nemitīgi sitāmies ar galvu pret džipa griestiem, tomēr neviens nesūdzējās, ka būtu kādas neērtības. Pilnīgi palāvāmies uz šoferīti, kura rokās tagad bija mūsu visu dzīvības, jo šaurā ceļa kreisajā pusē melnēja aiza un nebija nekādu norobežojumu vai zīmju, cik tuvu aizās mala atradās. Pēc stundas gara ekstrēma brauciena mašīnas riepas skāra asfaltu, un mēs visi atslābām, berzējot notirpušās plaukstas, kuras visu šo laiku saņņaukti turējās pie rokturiem. Vēl pēc stundas ieradāmies vietā, kur bija paredzēta pirmā nakšņošana. Beidzot varēsīm atpūsties.

Aukstums ieknieba vaigos, kolīdz izkāpām no automašīnas. Arī šeit bija tikai ģeneratora elektrība un telpas bez apkures, bet mūsu attieksme pret šīm lietām bija mainījusies pēc elļiškā brauciena. Visi klušējot devāmies gulēt.

Turpinājums sekos.

Telpu futbolā spēcīgākā Militārās policijas komanda

Militārās policijas komanda — čempionāta uzvarētāja.

No 2016. gada 7. līdz 9. decembrim Rīgā norisinājās NBS čempionāts telpu futbolā. Sacensībās piedalījās 14 komandas no dažādām NBS un Zemessardzes (ZS) vienībām. Sacensības notika 1. un 2. līgā, turklāt 2. līgā nedrīkstēja piedalīties komandas, kuru sastāvā spēlē Latvijas čempionāta un Latvijas izlases dalībnieki telpu futbolā.

Pirmajās sacensību dienās notika apakšgrupu spēles. 1. līgas A apakšgrupā vienlīdz veiksmīgi startēja gan Kājnieku skolas (KS), gan Sauszemes spēku kājnieku brigādes (SzS KBde) komanda, izcīnot vienu uzvaru un vienu neizšķirtu divās spēlēs. 1. līgas B apakšgrupā labākos rezultātus uzrādīja Militārās policijas (MP) komanda, 2. vieta apakšgrupā Štāba bataljona (ŠB) komandai, bet trešā Gaisa spēku aviācijas bāzes (GS AB) komandai.

2. līgas apakšgrupu spēlēs labākos rezultātus sasniedza Speciālo uzdevumu vienības (SUV), Zemessardzes 52. kājnieku bataljona

(ZS 52. KBN), Nodrošinājuma pavēlniecības (NP) un Jūras spēku flotiles (JSF) komandas. Izslēgšanas spēlēs 2. līgā ZS 52. KBN ar rezultātu 2:0 uzvarēja JSF komandu, bet SUV ar rezultātu 4:1 uzvarēja NP komandu. Spēlē par 3. vietu 2. līgā JSF komanda (sastāvā: vlt. G. Ošenieks, srž. E. Niedra, dmtr. Artūrs Čāče, dmtr. Artis Čāče, dmtr. G. Lagzdīņš, mtr. R. Pirktiņš, mtr. R. Lagzdīņš un mtr. E. Gorbunovs) ar rezultātu 4:2 uzvarēja NP komandu (kpt. V. Simonovs, kpt. L. Paupers, vsrž. D. Kaminskis, srž. R. Grīnfelds, kpr. M. Rupainis, dkar. A. Stasiņecs, dkar. A. Ločmelis, dkar. M. Vjatress un kar. A. Daugaviņš).

2. līgas finālā ZS 52. KBN komanda (lt. E. Riekstiņš, kpr. A. Topecs, kpr. M. Bičevskis, vec. zs. S. Tihonovs, vec. zs. J. Feldmanis, vec. zs. K. Skopans, zs. M. Jēkabsons, zs. A. Ļimorenko, zs. O. Berhards) ar rezultātu 2:1 uzvarēja SUV komandu.

1. līgas spēlē par 3. vietu Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (LNAA) komanda (dkar. J. Spalva, kar. A. Brezinskis, kar. J. Pūpols, kar. T. Pērkonis, kar. E. Ungurs, kar. E. Romanovskis, kar. U. Leiboms, kar. O. Grizāns, kar. A. Pētersons, kar. E. Čibulis) ar rezultātu 2:1 (pamatlaikā 1:1) pēdspēles soda sitienos uzvarēja GS AB komandu (kpr. J. Bicāns, kpr. M. Strauss, kpr. E. Kārklīšs, dkar. D. Pokulis, dkar. K. Bičols, dkar. T. Kurpnieks, kar. A. Sinkēvičs, kar. R. Onzuls, kar. R. Bečs un kar. M. Gedzuns).

1. līgas finālspēlē MP komanda (kpt. A. Arājs, vsrž. A. Smildziņš, srž. J. Stirna, srž. G. Liepa, kpr. G. Gabrāns, dkar. M. Pokromovičs, dkar. J. Kadiķis, dkar. O. Mežsargs, dkar. M. Valdmanis un dkar. K. Kūlītis) ar rezultātu 4:3 pēdspēles soda sitienos (pamatlaikā 3:3) uzvarēja KS komandu (maj. O. Dubovs, vsrž. V. Locāns, vsrž. U. Locāns, srž. R. Ozoliņš, kpr. R. Teters-Teterovskis, kpr. J. Štrauss, dmtr. R. Jakovičs, kar. R. Neupakojevs un kar. J. Baumanis).

Kājnieku skola — 2. vietas ieguvēja 1. līgā.

LNAA komanda 1. līgā izcīnīja 3. vietu.

Sagatavojusi
NBS Sporta kluba
Fiziskās sagatavošanas
un sporta nodaļas
vecākā apmācības
instruktore **seržante**
Ilze Volframa

Foto — kpr. J. Maļuka.

NAA kadeti izcīnā 3. vietu Latvijas studentu handbola čempionātā

17. Latvijas augstskolu čempionātā handbolā, kas pagājušā gada 18. decembrī norisinājās Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā, NAA kadeti (G. Jaunzemis, A. Zūbergs, A. Kantinieks, V. Tālbergs, A. Rekuņenko, A. Brezinskis, M. Mārtužs, K. Dzirkalis, E. Romanovskis, V. Jankovskis, D. Alijevs un J. Muskats) trenera J. Baldiņa vadībā izcīnīja 3. vietu.

Sagatavojusi NBS Sporta kluba Fiziskās sagatavošanas un sporta nodaļas vecākā apmācības instruktore **seržante Ilze Volframa**.

NBS čempionātu kopvērtējumā uzvaru izcīna Militārās policijas (MP) komanda

Pagājušā gada 22. decembrī NBS Apvienotajā štābā (AŠ) norisinājās NBS konference. Konferencēs laikā godalgoto vietu ieguvējiem tika pasniegti NBS čempionātu kopvērtējuma kausi.

Jau 16. reizi pēc kārtas gada nogalē tika rēķināts NBS čempionātu gada kopvērtējums. 2016. gadā no 15 sacensībām NBS čempionātu kopvērtējumā tika vērtēti 11 labākie vienību rezultāti. Vismaz vienu reizi kādā no čempionātiem vai NBS spartakiādē bija piedalījušās 53 NBS vienības. Godalgoto vietu trijnieks izveidojās tāds pats kā 2015. gadā, kad MP komanda sivi cīnījās

par 2. un 3. vietu ar Sauszemes spēku kājnieku brigādi (Szs KBde), savukārt pārliecinošu uzvaru izcīnīja Zemessardzes Studentu bataljons (ZS St. Bn). Līdz pat pēdējam NBS čempionātam nebija skaidrs, kura komanda uzvarēs 2016. gadā. Atpaliekot tikai par vienu punktu no Militārās policijas komandas, 2. vietā ierindojās Szs KBde sportisti, bet 3. vietu ieguva ZS St. Bn.

Baltijas karavīru ziemas sporta spēles

No šā gada 10. līdz 12. janvārim Cēsis, Valmierā un uz Ungura ezera norisinājās 4. Baltijas karavīru ziemas sporta spēles. Spēlēs piedalījās vairāk nekā 200 dalībnieku — karavīri, jaunsargi un zemessargi. Šīs spēles bija īpašas, jo piedalījās arī sportisti no Kanādas un Ukrainas. Sacensības norisinājās piecos sporta veidos: hokejā, biatlonā, distanču slēpošanā, zemledus makšķerēšanā un svaru stieņa spiešanā guļus.

Biatlonā vislabākos rezultātus uzrādīja viesi — Ukrainas biatlonisti, uzvarot visās distancēs, kurās startēja. Vīriešu konkurencē 7,8 km garo distanci ar 2 šaušanām (no guļus un no stāvus pozīcijām) visātrāk veica Ruslans Tkalenko, 18:15 (0), otrajā vietā Artjoms Tišenko, 18:20 (0), trešajā vietā arīdzan Ukrainas pārstāvis Andrejs Dotsenko, 19:49 (4). Sieviešu konkurencē 3,9 km garo distanci visātrāk veica Valērija Daitrenko no Ukrainas, 12:40 (2), otrajā vietā ierindojās Igaunijas pārstāve Sirli Hanni, 13:26 (1), trešajā vietā lietuviete Rūta Banīte, 15:02 (3). Jaunsargu konkurencē 3,9 km distancē visu goda pjedestālu aizņēma Latvijas pārstāvji: uzvara Kristeram Slavēnam, 11:21 (1), otrā vieta Rūdim Balodim, 11:22 (1), trešā — Jēkabam Putniņam, 12:23 (2). Meiteņu konkurencē uzvara Ukrainas pārstāvei Kristīnai Daitrenko, 11:55 (1), otrajā un trešajā vietā igaunietes — Hanna Mora, 12:52 (2) un Gerda Naruska, 13:20 (0). Sacensību otrajā dienā biatlonisti sacentās stafetē. Komandā startēja divi dalībnieki (sieviete/vīrietis, meitene/zēns), katrs stafetes dalībnieks veica 3 reizes pa aplim (900 m) karavīru konkurencē, 2 reizes pa aplim jaunsargu konkurencē. Jaunsargi šāva tikai no guļus pozīcijas, karavīri — no pozīcijām guļus, stāvus, guļus. Karavīru konkurencē nepārspētas atkal bija Ukrainas komandas: uzvarēja Valērija Daitrenko/Artjoms Tišenko, 17:05 (1), otrajā vietā Kristīna Daitrenko/Ruslans Tkalenko, 18:17 (5), bet trešā vieta Igaunijas komandai — Sirli Hanni/Hanness Mors, 20:07 (5). Jaunsargu konkurencē uzvara Latvijas pārstāvjiem Kristai Razgalei/ Kristeram Slavēnam, 13:02 (2), otrā vieta igauniem Hannai Morai/ Tavi Pervam, 13:15 (3), bet trešā vieta Latvijas otrajai komandai Danai Naglei/ Rūdim Balodim, 14:46 (6).

Distanču slēpošanā sacensību pirmajā dienā karavīri sacentās 5,2 km distancē vīriešiem un 3,9 km distancē sievietēm. Vīriešu konkurencē uzvaru izcīnīja Igaunijas pārstāvis Kevins Polluste, 11:53, otrajā un trešajā vietā ierindojās lietuvieši — Vitalijus Petrulis, 12:22 un Reģimants Kavaļausks, 12:24. Sieviešu konkurencē uzvarēja igauniete Terje Pirmana, 11:06, otrajā un trešajā vietā lietuvietes — Gabriele Andrašūniene, 11:10, un Vesta Ambrazaite, 12:12. Jaunsargu konkurencē meitenes sacentās 2,6 km

distancē, zēni 3,9 km distancē. Meiteņu konkurencē uz goda pjedestāla tikai igaunietes — Kaidi Kasiku, 06:39, Keidi Kasiku, 06:44, un Mari Merli Utsala, 07:25. Zēnu konkurencē uzvaru izcīnīja Latvijas pārstāvis Uvis Akmentiņš, 09:46, otrajā vietā Kaspers Kerpergs, 09:53, trešajā Latvijas pārstāvis Lauris Kaparkalējs, 10:54. Sacensību otrajā dienā distanču slēpotāji sacentās stafetē, distancēs un secība tāda pati kā biatlonā, tikai bez šaušanas. Karavīru konkurencē uzvara igauniem Terjem Pirmanam/Kevinam Martam Pollustem, 13:59, otro vietu izcīnīja Lietuvas pirmā komanda Gabriele Andrašūniene/Vitalijus Petrulis, 14:16, bet trešo vietu Lietuvas otrā komanda: Vesta Ambrazaite/Reģimants Kavaļausks, 14:55.

Zemledus makšķerēšanā pārliecinošu uzvaru izcīnīja Latvijas pārstāvis Artūrs Baltais, kurš divu dienu sacensībās nozvejoja 1,182 kg zivju, otrajā vietā Lietuvas pārstāvis Remiģijus Benušis (898 g), bet trešā vieta Latvijas pārstāvim Pēterim Liderim (846 g). Komandu vērtējumā (komandās ir 3 makšķernieki) pārliecinoša uzvara Latvijas komandai (Pēteris Lideris, Artūrs Baltais un Edmunds Fadiņš), otrajā vietā Lietuvas pārstāvji, bet trešajā Igaunijas makšķernieki.

Hokeja turnīrā piedalījās 4 komandas: Latvija, Lietuva, Igaunija un Kanāda. Aplā turnīrā komandas sacentās katra ar katru, spēles garums 3x12 min, bez spēka paņēmieni lietošanas. Uzvaru turnīrā izcīnīja Igaunijas komanda, kas ar 4:2 uzvarēja Kanādas komandu, ar 5:4 Latvijas komandu un ar 7:2 Lietuvas komandu. Latvijas NBS hokeja komandai — 3. vieta, zaudējums (2:11) Kanādas un (4:5) Igaunijas komandai, bet uzvara (6:5) pār Lietuvas komandu. No Latvijas NBS hokeja komandas par turnīra labāko spēlētāju tika atzīts Helmut Dežurovs.

Svaru stieņa spiešanā guļus dalībniekiem tika atvēlēts tikai viens mēģinājums, uzvarēja tas dalībnieks, kurš pacēla savu ķermeņa svaru ($\pm 2,5$ kg) visvairāk reižu. Uzvarēja Latvijas pārstāvji — pirmā vieta Uldim Velikam (38 reizes), otrā vieta Renāram Drongam (35 reizes), bet trešajā vietā ierindojās Māris Guzs (31 reize). Nākamās Baltijas karavīru ziemas sporta spēles norisināsies Lietuvā.

Sagatavojusi NBS Sporta kluba Fiziskās sagatavošanas un sporta nodaļas vecākā apmācības instruktore **seržante Ilze Volframa**.

Foto — Gatis Dieziņš.

ATTĪSTĪS KAUKAS SPĒJAS ĀTRĀKĀ TEMPĀ, NEKĀ PLĀNOTS

Aizsardzības ministrs Marguss Tsahkna, raksturojot Nacionālās drošības attīstības plānu 2017.—2026. gadam, norādījis, ka Igaunijas Aizsardzības spēkiem (AS) savu kaujas spēju attīstībā jāvirzās uz priekšu ātrāk, nekā to plānojuši iepriekšējā valdība. Igaunija nevar atļauties tādu grezību, kā gaidīt vairāku attīstības plānu realizāciju līdz pat 2026. gadam. Tāpēc Aizsardzības ministrija turpmākajiem trim gadiem ir izstrādājusi investīciju programmu par papildu 60 miljoniem eiro, kas palielinās Igaunijas aizsardzības budžetu līdz 2,5% no iekšzemes kopprodukta. Investīciju programmā ir pasākumi, kas pilnveidos AS ātrās reaģēšanas spējas, tajā skaitā palielinot no 21 000 līdz 25 000 profesionālo un obligātā militārā dienesta karavīru skaitu ātrās reaģēšanas struktūrās. Plānots arī papildus iepirkt jaunu bruņojumu un ekipējumu, kā arī izveidot kiberaizsardzības vienību.

Igaunijas bruņutransportieri «Sisu XA-188».

Pēc ministra teiktā, Igaunija plāno formēt divas pilnībā nokomplektētas kājnieku brigādes, kas darbosies divos galvenajos operacionālajos virzienos. Augsta prioritāte tiks piešķirta brigāžu apgādes un kaujas nodrošinājuma ilgtspējai neatkarīgi no uzdevumu sarežģītības pakāpes. Komentējot kiberspēju attīstību, M. Tsahkna paskaidrojis, ka tiks izveidota kiberaizsardzības pavēlniecība, kuras uzdevums būs kiberaizsardzības un kiberuzbrukumu kapacitātes attīstība, kā arī komunikāciju un informācijas tehnoloģiju darbības konsolidācija Aizsardzības ministrijas paspārnē.

Aizsardzības ministrijas izstrādātais 10 gadu aizsardzības spēju attīstības paātrināšanas plāns tiks integrēts un kļūs par militāro sadaļu Nacionālās drošības attīstības plānā 2017.—2026. gadam.

TURPINĀS PAAUGSTINĀT ARMIJAS UN FLOTES KAUKAS SPĒJAS

Aizsardzības ministrija 2016. gada 1. decembrī oficiāli izplatīja paziņojumu, informējot plašāku sabiedrību par Bruņoto spēku tehniskās modernizācijas programmas (TMP) realizācijas gaitu.

2017.—2022. gadā BS tehniskajai modernizācijai plānots iedalīt kopumā 14,5 miljardus dolāru, un no šīs summas tuvākajos trīs gados tiks apgūti aptuveni 40%. Citiem BS modernizācijas projektiem, kas nav saistīti ar TMP, tiks iztērēti vēl četri miljardi dolāru.

TMP noteiktas piecas prioritārās jomas — pretgaisa aizsardzība, Jūras spēki, kiberdrošība, Sauszemes spēku un teritoriālās aizsardzības spēku mehanizācija.

TMP ietvaros ar poļu firmu «Mesko» jau parakstīts līgums par kopumā 420 pārnēsājamo PGA sistēmu «Piorun» un 1300 raķešu

Poļu karavīrs ar
«Piorun».

SAUSZEMES UN JŪRAS SPĒKIEM — JAUNA TEHNIKA

Lietuva parakstījusi līgumu ar Vācijas Aizsardzības ministriju par 168 modernizēto bruņutransportieru M-577 iegādi par simbolisku samaksu — 1,6 miljoniem eiro. M-577 tiks piegādāti 2017.—2018. gadā. Tehnika būs dažādās modifikācijās (vadības, medicīnas, mācību utt.), un tā tiks izņemta no Bundesvēra sastāva. Līgums paredz arī rezerves daļu, instrumentu un apkalpiju ekipējuma piegādi. Pašlaik Lietuvas Bruņoto spēku apbruņojumā jau ir kāpurķēžu bruņumašīnas M-113, kas ir analogiskas M-577, tādējādi būs ievērojami atvieglota jauniegādātās tehnikas iekļaušana ekspluatācijā. Turklāt Sauszemes spēkos jau ieviestas atbilstošas apmācības programmas, ārvalstīs sagatavoti instruktori, izveidota tehnikas apkopes un remonta bāze.

«Flyvefisker» klases patruļkuģi. Priekšplānā — «Dzukas» (iekļauts ierindā 2007. gadā).

Lietuvas Jūras spēku patruļeskadra pērnā gada nogalē no Dānijas saņēmusi «Flyvefisker» klases modernizēto patruļkuģi, kas ierindā aizstās pirms 50 gadiem Norvēģijā būvēto «Storm» klases patruļkuteri «Sēlis P 15». Ar Dāniju noslēgtais līgums (kopējā summa ir 6,5 miljoni eiro) paredzēja piegādāt arī divas hidroakustiskās stacijas patruļkuģu aprīkošanai. Tagad patruļeskadras sastāvā jau ir četri «Flyvefisker» klases patruļkuģi, kuri piemēroti gan teritoriālo ūdeņu patruļēšanai, gan meklēšanas un glābšanas darbiem, eskortēšanai, minū meklēšanai un citiem uzdevumiem. «Flyvefisker» klases kuģu garums ir 54 m, platums — 9 m, maksimālais ātrums — 20 mezgli, apkalpē 20—30 cilvēki, autonomā pārgājiena attālums — līdz 2400 jūras jūdzes. Kuģa apbruņojumā var iekļaut jūras artilērijas iekārtu «OTO Melara» (76 mm) un lielkalibra ložmetēju.

iegādi (223,7 miljoni dolāru). Ar PGA sistēmām «Piorun» pirmo brigādi apgādās jau līdz šī gada beigām, un tādējādi būtiski tiks uzlabota Polijas BS kapacitāte cīņai ar helikopteriem, lidmašīnām, bezpilota lidaparātiem un spānotajām raķetēm. «Piorun» darbības tālums ir 500 līdz 6000 m, augstums — 10 m līdz 4 km.

TMP paredz no Polijas ražotājiem «Polska Grupa Zbrojeniowa» pirkt arī vairāk nekā 1000 bezpilota kaujas lidaparātu. Papildus līdz 2022. gadam iepļānata arī 200 izlūkošanas un novērošanas bezpilota lidaparātu (BPL) iegāde. Jūras spēku modernizācijai TMP iekļauta kaujas spēju paaugstināšana, iepērkot korvetes «Miecznik» un vienu minū traleri «Kormoran». Kopīgumā ar kādu no partnervalstīm Polija plāno pirkt arī zemūdenes.

AM vēl parakstījusi līgumu par 96 pašgājējhaubiņu «Krab» iegādi (aptuveni 1,1 miljards dolāru) no poļu firmas «Huta Stalowa Wola». Pirmās as-
toņas haubices jau piegādātas BS mācību centriem.

PALIELINĀTS MILITĀRAIS BUDŽETS LĪDZ REKORDLĪMENIM

Pirmo reizi Čehijas militārais budžets pārsniedzis divus miljardus dolāru. Daļa finansējuma ielānāta militārpersonu algu palielināšanai un jaunas tehnikas iegādēm. Budžeta izmaiņas tiek pamatotas ar situācijas saasinājumu starptautiskajā drošības vidē, turklāt pēdējie valsts ekonomiskās izaugsmes rādītāji bija labvēlīgi militārā budžeta pieaugumam.

Bruņotajiem spēkiem tiks pirkti 12 jauni helikopteri (240 miljoni dolāru), izvērtēti helikopteru *Mi* serviss (140 miljoni dolāru) un iegādātas rezerves daļas, kā arī pirkti servisa pakalpojumi kaujas bruņumašīnām «*Pandur*» (36 miljoni dolāru).

KKM «*Titus*».

Plānota arī 20 jaunu «*Pandur*» un 62 kājnieku kaujas mašīnu «*Nexter Titus*» iegāde, kā arī 33 pašgājējlielgabalu «*Dana*» modernizācija. Aizsardzības spēju stiprināšanai Čehija atbilstoši nesen organizētā konkursa rezultātiem nopirkusi radiolokācijas stacijas *ELM-2084 MMR* (*Multi Mission Radar*) no Izraēlas kompānijas *IAI «Elta»*. Liguma summa ir 114 miljoni dolāru, iekļaujot rezerves daļu

piegādes un apkopes darbu izmaksas 20 gadu ilgā periodā. Jaunos radarus integrēs kopējā NATO pretgaisa aizsardzības sistēmā. Zīmīgi, ka *ELM-2084 MMR* iegādes projekts paredz aptuveni 30% radaru sastāvdaļu ražot Čehijā — kompānijā «*Retia*». Šis nosacījums bija viens no galvenajiem, izvērtējot konkursa uzvarētājus.

Personālsastāvam Aizsardzības ministrija iecerējusi ne vien algu pielikumu, bet arī kopējā karavīru skaita palielināšanu ar 1000 cilvēkiem. Pašlaik Čehijas Bruņotajos spēkos dien 22 000 cilvēku, ieskaitot tehnisko personālu.

2017. gadā Čehija turpinās dalību misijās Irākā, Mali, Sināja pussalā un Balkānos. Čehu vienības piedalīsies 113 starptautiskajās mācībās.

BUNDESVĒRA APBRUŅOJUMĀ IR LIELS «NEKUSTĪGAS» TEHNIKAS ĪPATSVARS

Visos Vācijas bruņoto spēku veidos pēdējā laikā ir ļoti daudz apbruņojuma vienību, kas nav tehniskā kārtībā. Šāda tendence ir gan armijā, gan flotē, gan arī gaisa spēkos. Piemēram, no 219 apbruņojumā esošajām kaujas lidmašīnām «*Tornado*» un «*Eurofighter Typhoon*» lidojuma gatavībā ir tikai 69 tehnikas vienības. No piecām nesen iegādātajām militārā transporta lidmašīnām *A-400M* lidojumiem gatava ir tikai viena. Vēl 71 lidmašīna no gaisa spēku sastāva atrodas remontā un ierindā atgriezīsies tuvākajos mēnešos. Vislabākā situācija ir ar militāro transporta lidmašīnu «*C-160 Transall*» — no 30 ierindā esošajiem lidaparātiem lidojumiem ir gatavi 19.

Vācijas «*C-160 Transall*».

Helikopteru parkā, kur ir aptuveni 300 lidaparāti, lidojumiem gatavi 30% tehnikas, kas ražota 20. gs. 70. un 80. gados. No 244 tankiem «*Leopard-2*» kaujas uzdevumu veikšanai gatavas 132 mašīnas. Savukārt flotē ne vairāk kā 60—70% kuģu un zemūdeņu ir tehniski gatavi kaujas uzdevumu izpildei.

KOPĪGI REALIZĒS KUĢU IEGĀDES PROGRAMMU

Beļģijas un Nīderlandes aizsardzības ministri Stīvens Vandeputis un Žanīna Hennisa-Plasšerte parakstījuši nodomu protokolu par kopīgu dalību 16 kuģu iegādes programmā. Paredzēts pirkt četras fregates un 12 minū tralerus par kopumā četriem miljardiem eiro.

Nīderlande uzņemsies atbildību par daudzdzērķu kaujas kuģu nomaiņu, to ūdensizspāids būs 4000—5000 t, bet apkalpe samazināta — 80 jūrnieki. Kuģu uzdevums būs pretzemūdeņu cīņa. Jaunie kuģi būs aprīkoti ar daudzfunkcionālu kaujas uzdevumu izpildes sistēmu — līdzīgu tai, kāda ir Lielbritānijas Karalisko jūras spēku perspektīvajam kaujas kuģim «*Type-26 GCS*» (*Global Combat Ship*), kura pirmais prototips jau ir uzbūvēts.

Beļģija atbildēs par minū traleru projektu. Patlaban Beļģijai ir astoņi šāda tipa kuģi, kurus aizstās seši moderni traleri ar distances vadības jūras minū neitralizācijas līdzekļiem. Arī Nīderlande iegādāsies sešus jaunus tralerus. Jaatzīmē, ka Nīderlande kopš 2012. gada bija aktīvi meklējusi partnervalsti, ar kuru varētu realizēt kopīgu projektu *M* klases novecojušo fregāžu «*Karel Dorman*» nomaiņai nākamajos 7—15 gados. Beļģija izrādījās visizdevīgākais partneris, jo arī šis valsts flotē ir divas novecojušas *M* klases fregates.

Saprašanās memorands un visi atbilstošie līgumi tiks parakstīti 2018. gadā. Kuģu piegādes plānotas 2023.—2030. gadā. Pirmie ierindā stāties jaunie minū traleri, bet vecie šīs klases kuģu analogi, sākot ar 2023. gadu, pakāpeniski tiks norakstīti.

Britu kuģa «*Type-26*» datorgrafika.

ATTEIKSIES NO LIELAS DAĻAS TANKU

Britu armijas pavēlniecība nolēmusi būtiski samazināt tanku skaitu. Vienā no tanku pulkiem no ierindas tiks izslēgti visi 56 tanki «*Challenger-2*», aizstājot tos ar vieglākām kājnieku bruņumašīnām «*Ajax*» (pirkuma cena — 4,4 miljardi dolāru). Tādējādi britiem ierindā būs mazāk tanku nekā Serbijai un tikai par 40 tankiem vairāk nekā tradicionāli neitralizājamai Šveicei. Salīdzinājumam var minēt, ka Krievijas bruņojumā ir 2700 tanku.

Vienlaikus ar paziņojumu par tanku skaita samazināšanu Lielbritānija publicējusi plānus modernizēt ierindā esošos «*Challenger-2*» līdz versijai *Mk.2*. Atbilstoši līgumi par tanku ekspluatācijas resursa pagarināšanas projektu izstrādi noslēgti ar pirmajā atlases kārtā uzvarējušām kompānijām «*Rheinmetall Land Systeme GmbH*» un «*BAE Systems*». Tās turpinās sacensties otrajā kārtā — par labākā modernizācijas projekta izstrādi, lai pagarinātu «*Challenger-2*» kalpošanu līdz pat 2035. gadam. Aizsardzības ministrija noteiks uzvarētāju, un tikai viena no abām firmām iegūs līgumu par kopumā 227 tanku modernizāciju.

«*Challenger-2*» atrodas Karalisko sauszemes spēku ierindā kopš 1998. gada un ticis iesaistīts dažādos konfliktos Bosnijā, Kosovā un Irākā.

Britu bruņumašīna «*Ajax*».

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja **majore Vizma Kalčeva**
Foto — <http://worldmilitaryintel.blogspot.com>; <https://upload.wikimedia.org>;
<http://www.belvpo.com>; <http://defence-blog.com>;
<https://flyawaysimulation.com>; <http://www.royalnavy.mod.uk>;
<http://www.upi.com>.

AIZSARGĀTA, DROŠA UN STABILA EIROPA —

ASV UN VISAS Ziemeļatlantijas līguma organizācijas prioritāte

Jaunais gads iezīmējies ar aktualizētu drošības garantu Eiropai no ASV puses. Donalds Trampa administrācijas izvirzītais valsts sekretāra amata kandidāts Rekss Tilersons janvārī ir publiski apliecinājis, ka ASV turpinās pildīt saistības aizstāvēt citas Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) dalībvalstis neatkarīgi no tā, vai aizsardzībai tiek atvēlēti 2% no nacionālā iekšzemes kopprodukta (IKP). R. Tilersons uzsvēris, ka NATO 5. panta nosacījumi nav pārkāpjami un sabiedroto atbalsts arī nākotnē būs konsekventa ASV ārpolitikas daļa.

Arī NATO ģenerālsekretāra vietniece Roza Gotelmellere, 12.—13. janvārī piedaloties Lietuvā notikušajā ikgadējā neformālajā ārlietu un drošības politikas ekspertu diskusijā «Snow meeting», apliecinājusi, ka NATO turpinās stiprināt Eiropu un veiks savaldīšanas un aizsardzības pasākumus pret jebko, kas varētu apdraudēt aliansi kopumā vai tās atsevišķas dalībvalstis. Kā tika ziņots iepriekš, NATO organizētajā formātā «Enhanced Forward Presence» (eFP) jau notiek alianses veidoto multinacionālo militāro vienību (bataljona kaujas grupu) pārdislokācija uz Latviju, Lietuvu, Igauniju, Poliju, Bulgāriju un Rumāniju. Šajās valstīs plānots izvietot aptuveni 4500 NATO karavīru un dažādu bruņojumu. Bataljonu kaujas grupas regulāri piedalīsies kopīgās mācībās ar alianses sabiedrotajām valstīm.

Vienlaikus ar NATO centieniem notiek arī ASV divpusējie (bilaterālie) Eiropas atbalsta pasākumi operācijā «Atlantic Resolve».

R. Gotelmellere ir noraidījusi Maskavas apšūdzības, ka «Atlantic Resolve» ietvaros uz Eiropu nosūtītā smagā tehnika apdraudot Krievijas drošību un destabilizējot situāciju. Pēc aukstā kara beigām ASV bija izvedušas smago bruņutehniku no Eiropas, un tur palika tikai divas ASV vieglās kājnieku brigādes. Taču Krievija pirmā sāka realizēt agresīvu politiku, ieņēma Krimu. Tā turpina nostiprināt savus Bruņotos spēkus un draudīgi izturas pret Baltijas valstīm. R. Gotelmellere uzsvēra, ka NATO un ASV veiktie pasākumi ir samērīgi un vērsti tikai un vienīgi uz alianses aizsardzību.

ASV Bruņoto spēku pavēlniecības Eiropā komandieris ģenerālis Kērtiss M. Skaparoti (arī NATO spēku virspavēlnieks Eiropā), komentējot ASV BS 4. kājnieku divīzijas (4. KD) smagās tehnikas (87 tanki un 144 kaujas mašīnas «Bradley») nogādāšanu Polijā janvāra vidū, atzinis, ka šis ir vēsturisks brīdis. Viņš atgādinājis, ka ASV operācija «Atlantic Resolve» ir vērsta uz sabiedroto valstu atbalstu, vairojot kolektīvo drošību un stiprinot pārliecību par ASV apņemību garantēt ilgstošu mieru un stabilitāti Eiropā. «Atlantic Resolve» tiek realizēta, balstoties uz ASV un Eiropas stratēģisko partnerību, kopīgām vērtībām, pieredzi un apņemšanos ilgstoši saglabāt stabilu un plaukstošu Eiropu. K. M. Skaparoti tostarp izteica atzinību: «Eiropas modernā infrastruktūra un sabiedroto integrētais atbalsts ļaus īsā laikā pārdislocēt uz Eiropu ASV 4. KD tehniku un 3500 karavīru.» ASV BS

smagās tehnikas vienība uzturēsies vairākās Eiropas valstīs rotācijas kārtībā, mainot uzņemamo valsti ik pēc deviņiem mēnešiem. Sākot no šī gada, uz Eiropu pārdislocētie ASV spēki pieslēgsies regulārajām militārajām NATO mācībām Eiropā, tādējādi pilnveidojot un stiprinot sabiedroto valstu bruņoto spēku savietojamību un vairojot kopīgu operāciju efektivitāti, lai nepieciešamības gadījumā varētu savaldīt Krievijas agresiju.

Turpinot bilaterālā formātā paplašināt militāro klātbūtni Eiropā, ASV realizēs plānu «Army Prepositioned Stocks» (APS). Jau tuvākajā laikā ASV pārdislocēs uz Vāciju vēl 2200 karavīrus, 10 helikopterus «Chinook», 50 helikopterus «Black Hawk»

Kaujas helikopters «Apache».

un 24 kaujas helikopterus «Apache». Šis personāls un bruņojums ir no ASV bāzēm Teksasas un Ņujorkas štatā. Lielākā daļa nosauktā bruņojuma pastāvīgi dislocēsies Vācijā, taču atsevišķi lidaparāti atradīsies arī Latvijā, Polijā un Rumānijā.

ASV apbruņojums, kas APS plāna ietvaros tiks savlaicīgi un preventīvi pārdislocēts uz Eiropu, kalpos par kaujas spējību vienību pamatu. Vajadzības gadījumā draudu neitralizēšanai Eiropā īsā laikā varēs ierasties amerikāņu ātrās reaģēšanas karavīru vienības, apvienojoties ar iepriekš dislocēto bruņojumu. Ātrums ir un paliks lielākais izaicinājums sabiedroto spēku efektivitātei draudu novēršanā. Tāpēc Eiropā tiks turpināti gan NATO kopējie, gan ASV bilaterālie sagatavošanās pasākumi, kuru mērķis būs krīzes gadījumā visīsākajā laikā nodrošināt sabiedroto spēku vienību operacionālo gatavību.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojusi
majore Vizma Kaļčeva

Foto — <http://www.military.com>; <http://world-defense.com>.

Kaujas mašīnas «Bradley» Irākā.

20. janvārī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, karavīri, zemessargi un jaunsargi piedalījās barikāžu piemiņas pasākumos, kas sākās ar piemiņas ugunsкура iedegšanu Doma laukumā. Pēc tam aizsardzības nozares vadība kopā ar citām valsts augstākajām amatpersonām nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa un kritušo barikāžu aizstāvju piemiņas vietās Bastejkalnā. Aizsardzības nozares vadības pārstāvji piedalījās arī svētbrīdī un 1991. gada janvāra barikāžu aizstāvju atcerai veltītajā koncertā Rīgas Domā.

Ulbrokā pie Barikāžu piemiņas akmens notika 1991. gada barikāžu atceres pasākums, kurā piedalījās arī Zemessardzes 19. nodrošinājuma bataljona zemessargi, zemessargu kandidāti un veterāni. Pasākuma laikā notika jauno zemessargu zvēresta došanas ceremonija. Zemessardzes 19. nodrošinājuma bataljonā tika uzņemti 10 zemessargu kandidāti.

1991. gada 13. janvāra vakarā Rīgā sāka celt barikādes, lai aizsargātu Augstākās padomes ēku, televīziju, Daugavas tiltus un citus stratēģiski svarīgus objektus. 16. janvārī sāka aktivizēties Rīgas Iekšlietu pārvaldes īpašo uzdevumu milicijas vienība (OMON). Apšaudē pie Vecmilgrāvja tilta gāja bojā Satiksmes ministrijas šoferis Roberts Mūrnieks. Asiņainākie notikumi risinājās 20. janvārī, kad OMON mēģināja ieņemt Iekšlietu ministrijas ēku.

DAILES TEĀTRIS

OSKARS VAILDS

Doriana Greja portrets

Izjūtu drāma 2 cēlienos

Pirmizrāde 2017. gada 3. februārī

Režisore - Laura Groza-Ķibere

LOMĀS: Dainis Grūbe, Juris Žagars, Intars Rešetins, Elza Leimane, Indra Briķe, Lauris Dzelzītis, Gints Andžāns, Lilīta Ozoliņa, Sarmīte Rubule, Ērika Eglīja, Lauris Subatnieks, Mārtiņš Upenieks, Artūrs Dīcis, Dainis Gaidelis, Kaspars Zāle, Pēteris Liepiņš, Anete Krasovska, Arturs Sokolovs vai Andris Pudāns

WWW.FACEBOOK.COM/ZURNALSTEVIJASSARGS

WWW.TEVIJASSARGS.LV

WWW.SARGS.LV

ISSN 14075040

9 771407 504002

Janvāris, 1 (209) 2017 • Cena € 0,85